

(เอกสารฉบับที่ 2)

ตัวอย่างเนื้อหา

ข่าวสารทิศทางประเทศไทย (ฉบับนำร่อง)

ประเทศไทยที่ทางแยกสำคัญ

(THAILAND AT A CRUCIAL CROSSROADS)

รายงานการวิเคราะห์สังเคราะห์และประมวลสรุป

ข้อมูลข่าวความเคลื่อนไหวด้านต่างๆ ของประเทศไทย

(มิถุนายน-สิงหาคม 2541)

จัดทำโดย

โครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย

โดยการอุดหนุนของ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

30 กันยายน 2541

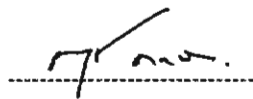
คำชี้แจง

เอกสารฉบับนี้ เป็นร่างต้นฉบับตัวอย่างข่าวสารทิศทางประเทศไทยราย 3 เดือน (ฉบับนำร่อง) ดำเนินงานตาม โครงการวิจัยเรื่อง ข่าวสารทิศทางประเทศไทย ที่ได้รับการอุดหนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ตามสัญญาให้ทุนเลขที่ RDG 01/013/2541

เอกสารตัวอย่างเนื้อหาข่าวสารทิศทางประเทศไทยราย 3 เดือน (ฉบับนำร่อง) นี้ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 รายงานการวิเคราะห์ทิศทางและมองแนวโน้มประเทศไทยเรื่อง “ประเทศไทยที่ทางแยกสำคัญ” ความยาวรวมประมาณ 30 หน้า และส่วนที่ 2 เป็นรายงานประมวลสังเคราะห์และสรุปข้อมูลข่าวความเคลื่อนไหวด้านต่างๆ ของประเทศไทย ที่จัดเก็บรวบรวมตามหัวข้อประเด็นที่กำหนดไว้ทั้งหมด 7 ประเด็นความยาวประมาณ 120 หน้า ทั้งนี้โดยเน้นการนำเสนอประเด็นที่มีการเคลื่อนไหวเด่นๆ ในรอบระยะเวลาของรายงานเป็นสำคัญ

อนึ่ง รายงานฉบับนี้ ได้เตรียมไว้สำหรับแปรเป็นส่วนหนึ่งของโฮมเพจ เพื่อนำเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของ สกว. ด้วย หลังจากผ่านการพิจารณาจากหน่วยงานที่รับผิดชอบของ สกว. เรียบร้อยแล้ว โปรดดูรายงานฉบับที่ 3 ซึ่งเป็นอีกส่วนหนึ่งของโฮมเพจที่เตรียมไว้สำหรับนำเผยแพร่ทางเว็บไซต์ดังกล่าวด้วย

คณะผู้วิจัยหวังว่าท่านจะได้รับประโยชน์อย่างยิ่งจากรายงานฉบับนี้

(นายอนุช อภาภิรม)

ผู้อำนวยการโครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทยฯ

30 กันยายน 2541

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ประเทศไทยที่ทางแยกสำคัญ

วิกฤติเศรษฐกิจใหญ่ได้กระหน่ำซัดประเทศไทยไปอยู่ที่ทางแยกสำคัญ เมื่อการปฏิบัติอย่างที่เคยเป็นยากที่จะกระทำต่อไป ไทยจะเบี่ยงไปทางขวาหรือเบี่ยงไปทางซ้าย หรือถอยหลังก่อนก้าวต่อไป ประเทศไทยจะผ่านวิกฤตินี้ได้หรือไม่ อย่างไร และสังคมไทยหลังวิกฤติจะมีลักษณะเป็นแบบใด

ยิ่งกว่านั้นวิกฤติเศรษฐกิจยังแพร่ระบาดไปทั่วภูมิภาค และลามสู่ภูมิภาคอื่น จึงเกิดปัญหาใหญ่ขึ้นว่ามีอะไรผิดปกติเกี่ยวกับระบบการเงินโลก หรือกระทั่งระบบทุนนิยมโลกหรือไม่ วิกฤติที่เกิดขึ้นทั่วโลกในประเทศตลาดเกิดใหม่สะท้อนถึงความสัมพันธ์ที่เลื่อมล้ำไม่เหมาะสมระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนาหรือไม่ คำตอบของปัญหาเหล่านี้ย่อมมีผลต่อแนวทางแก้ปัญหาของประเทศด้วย

อะไรคือสภาพและสาเหตุของปัญหา?

เราจะเข้าใจปัญหาและแนวโน้มของสังคม ก่อนอื่นจำเป็นต้องเข้าใจสภาพและสาเหตุของวิกฤตินี้ว่าคืออะไรกันแน่ มีการอธิบายสภาพและสาเหตุของวิกฤติเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกและรวมทั้งของไทยกันหลากหลาย ที่น่าสนใจควรกล่าวถึงมี 11 ทรรศนะด้วยกัน

1. **วิกฤติการเงิน** เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป จนเป็นชื่อเรียกวิกฤติครั้งนี้ว่าเป็นวิกฤติการเงินหรือสถาบันการเงิน ส่งผลให้ต้องลดค่าเงินและสถาบันการเงินล้มละลาย จนมีการกล่าวว่าธนาคารพาณิชย์ของไทยหลังวิกฤติแล้วอาจจะเหลือที่ไม่ตกเป็นของรัฐเพียง 2 ธนาคาร ใจกลางของวิกฤติสถาบันการเงินได้แก่วิกฤตินี้เสีย ซึ่งส่งผลสะท้อนย้อนกลับไม่กลับมาซ้ำเติมให้วิกฤติร้ายแรงขึ้นเรื่อย ๆ

2. **การลงทุนมากเกินไป** มีนักเศรษฐศาสตร์บางท่านเช่นจอห์น เมคินแห่งสถาบันวิสคอนซินอเมริกาเห็นว่า วิกฤติการเงินเป็นเพียงอาการโรค สาเหตุแท้จริงเกิดการลงทุนมากเกินไป การลงทุนที่มากเกินไปในภูมิภาคนี้เกิดจากการไหลเข้ามาของเงินทุนจากประเทศพัฒนาแล้ว โดยเฉพาะจากญี่ปุ่น ยุโรปตะวันตก และสหรัฐอเมริกา ลำดับ การลงทุนที่มากเกินไป ทำให้เกิดการผลิตล้นเกิน การแข่งขันกันส่งออกเข้มข้น จนจีนเป็นประเทศแรกที่ประกาศลดค่าเงินถึงร้อยละ 30 ในที่สุดก็ตึงให้ประเทศในภูมิภาคนี้รวมทั้งไทยต้องลดค่าเงิน

3. **ภาวะเงินฝืด** ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ต่อเนื่องจากการลงทุนมากเกินไป และการผลิตล้นเกิน ซึ่งทำให้อำนาจการซื้อของประชาชนลดต่ำ การผลิตประสบปัญหาขายไม่ออก กิจการพากันล้มละลาย ปลดคนออกจากงาน ซ้ำเติมภาวะเงินฝืดให้รุนแรงมากขึ้นอีก ภาวะเงินฝืดนี้อาจลุกลามไปทั่วโลกได้ และการแก้วิกฤติโดยการขาดความคำนึงถึงภาวะเงินฝืดอาจยิ่งซ้ำเติมปัญหาให้ร้ายแรงขึ้น

ความคิดที่ว่าวิกฤติเศรษฐกิจครั้งนี้เกิดจากภาวะการลงทุนมากเกินไปหรือการผลิตล้นเกิน ตามด้วยภาวะเงินฝืดนั้น ในระยะแรกไม่เป็นที่ยอมรับมากนัก เนื่องจากประเทศพัฒนาแล้วยังเห็นว่าภาวะฉุกเฉินเศรษฐกิจสำคัญได้แก่ภาวะเงินเฟ้อ มาภายหลังความคิดนี้ได้มีผู้ยอมรับมากขึ้น

4. **ความตื่นตระหนก** นักเศรษฐศาสตร์บางคนเช่นเจฟฟรีย์ แซกส์เห็นว่าวิกฤติเศรษฐกิจครั้งนี้คล้ายกับวิกฤติเศรษฐกิจที่ผ่านมา รวมทั้งที่เกิดขึ้นในปี 1930 เกิดจากความตื่นตระหนกทางการเงิน ที่ผู้คนต่างถอนเงินออกจากสถาบันการเงินหรือแหล่งลงทุนที่ไม่มั่นใจ ซึ่งทำให้เกิดเงินไหลออกนอกประเทศ ทำให้วิกฤตินั้นร้ายแรง

ขึ้นเรื่อย รัฐบาลปัจจุบันดูเหมือนว่าจะเห็นด้วยกับทฤษฎีนี้ในทางปฏิบัติ จึงได้พยายามทุกวิถีทางที่จะเรียกความมั่นใจของนักลงทุนต่างชาติกลับคืนมา

5. *ความประพฤติดันตราย (Moral Hazard)* นักเศรษฐศาสตร์บางคนเช่น พอล ครูกแมน เห็นว่าชาวเอเชียมีบาปที่สำคัญได้แก่ความประพฤติดันตราย ซึ่งก็คือสถาบันการเงินปล่อยให้กู้ยืมอย่างเสี่ยงอันตราย แก่พวกพ้องของตนหรือโครงการที่ไม่น่าจะเกิดผล ความประพฤติดันตรายนี้ บางทีเรียกกันกว้าง ๆ ว่า ทุนนิยมพวกพ้อง (Crony Capitalism)

6. *การขาดธรรมรัฐ* แนวคิดนี้เผยแพร่มากในประเทศไทย เห็นว่าวิกฤติเศรษฐกิจครั้งนี้เกิดขึ้นจากการขาดความโปร่งใส การควบคุมตรวจสอบในการบริหารปกครองประเทศ ตลอดจนในสถาบันการเงินและธุรกิจเอกชนทั่วไป ถูกกลืนกลายเป็นการฉ้อฉล (Corruption) ทั้งในระบบราชการ ทางการเมือง และธุรกิจเอกชน

7. *การสูญเสียอำนาจการแข่งขัน* แนวคิดนี้มีการเผยแพร่ในวงการอุตสาหกรรมและสำนักงานวางแผนเศรษฐกิจ โดยเห็นว่าวิกฤติเศรษฐกิจเกิดจากประเทศไทยสูญเสียอำนาจการแข่งขัน ซึ่งดูได้จากมูลค่าการส่งออกที่ลดลงอย่างฮวบฮาบในปี พ.ศ. 2539 ซึ่งเป็นตัวการจุดไฟวิกฤติครั้งนี้

8. *วิกฤติหนี้* ตามแนวคิดนี้เห็นว่าวิกฤติที่เกิดขึ้นครั้งนี้ เกิดขึ้นในประเทศกำลังพัฒนา หรือประเทศตลาดเกิดใหม่ ซึ่งมีปัญหานี้สืบเนื่องมานาน ปัญหาหนี้ของประเทศกำลังพัฒนานี้กล่าวกันว่าสะท้อนความสัมพันธ์ที่เลื่อมล้ำ ไม่เหมาะสมระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา

9. *การเก็งกำไรและการไหลเวียนของเงินทุนระยะสั้นมากเกินไป* ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าตลาดเงินตลาดทุนโลกมีการเก็งกำไรมากขึ้นทุกทีจนกลายเป็นคาสโน และเกิดสังคมคาสโนขึ้นในสหรัฐ ท่านมหาธีร์ นายกรัฐมนตรีมาเลเซียเป็นผู้นำประเทศในภูมิภาคนี้ที่ระบุว่า วิกฤติเศรษฐกิจนี้เกิดจากการเก็งกำไรโจมตีค่าเงิน สำหรับพรรคคนที่อ่อนลงและมีผู้เห็นพ้องมากขึ้นก็คือ เนื่องจากมีการไหลเวียนของเงินทุนระยะสั้นมากเกินไป ซึ่งขัดกับการกู้ยืมที่มักต้องไปลงทุนในระยะยาว

10. *การพัฒนาที่ผิดแนวทาง* แนวคิดนี้เผยแพร่มานานในประเทศไทย โดยเห็นว่าการพัฒนาที่เน้นการส่งออก ที่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีและตลาดภายนอกอย่างสูง ละเลยภาคเกษตร และชนบท ทำลายสภาพแวดล้อม เป็นการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืน จะต้องประสบวิกฤติไม่ช้าก็เร็ว

11. *สงครามเศรษฐกิจ* ตามแนวคิดนี้เห็นว่าวิกฤติเศรษฐกิจเป็นผลพวงการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่รุนแรงถึงขั้นเป็นสงครามเศรษฐกิจ โดยมีสหรัฐอเมริกาอำนาจแต่เพียงหนึ่งเดียวของโลกกำลังจัดระเบียบโลกตามแนวที่ตนต้องการ และปรารถนาจะควบคุมภูมิภาคเอเชียซึ่งเป็นเขตที่มีการขยายตัวสูงสุดของโลก

แนวทางแก้ไข

แม้ว่าแนวคิดเรื่องสภาพและสาเหตุของวิกฤติเศรษฐกิจจะมีหลากหลาย แต่ *แนวทางแก้ไข* จะไม่มีมากนัก นั่นคือมีอยู่ 2 แนวทาง ได้แก่ *แนวทางหลัก* และ *แนวทางเลือก*

แนวทางหลัก อาจเรียกได้ทั่วไปว่า "แนวทาง IMF-ธนาคารโลก-ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย" ผู้ที่เห็นด้วยกับแนวทางนี้ได้แก่กลุ่มทุนโลก ชนชั้นนำของไทย รวมทั้งสถาบันกำหนดนโยบายเศรษฐกิจ ตามแนวทางนี้มีหลักการที่ผูกพันกับทุนนิยมโลกต่อไป เน้นการเปิดแข่งขันเสรีให้ทุนต่างชาติมาประกอบการในประเทศได้เสรียิ่งขึ้น การสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุน การลงทุนทางสังคม การปฏิรูปโครงสร้างสถาบันการเงิน ตลอดจนการปฏิรูปทางการเมืองการปกครอง

อย่างไรก็ตามในการปฏิบัติตามแนวทางนี้มีความขัดแย้งอยู่ ซึ่งบางครั้งเป็นเรื่องของเงื่อนไขเวลา เช่นในเรื่องการลดการใช้จ่ายหรือจะเพิ่มการใช้จ่ายดี ซึ่งในช่วงแรกเห็นพ้องกันที่จะต้องลดการใช้จ่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มาภายหลังเมื่อภาวะเงินฝืดเห็นชัดขึ้นก็เรียกร้องให้มีการกระตุ้นการใช้จ่าย ในเรื่องที่คล้ายกันเช่นเรื่องอัตราดอกเบี้ยว่าควรสูงหรือต่ำ ควรสนใจภาคการเงินหรือภาคเศรษฐกิจที่แท้จริงเป็นสำคัญ ข้อวิจารณ์แนวทางนี้ที่สำคัญก็คือเป็นการแก้ไขปัญหาคำนี้ถึงคนรวยมากกว่าคนจน

แนวทางเลือกมีอยู่ 3 แนวทาง ด้วยกัน แนวทางแรกได้แก่ “หนึ่งครัวเรือน สองวิถีการผลิต” เสนอโดยกลุ่มวารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นการผสมผสานแนวคิดนีโอคลาสสิกกับเศรษฐศาสตร์การเมือง โดยให้ประเทศไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ แต่สร้างเศรษฐกิจชุมชนที่ค่อนข้างมีลักษณะพึ่งพาตนเอง เกี่ยวพันกับทุนโลกหรือทุนระดับชาติให้น้อยที่สุด

แนวทางที่สองได้แก่ แนวทางปฏิรูปสังคม ผู้เสนอแนวคิดนี้ที่สำคัญได้แก่นายแพทย์ ประเวศ วะสี ซึ่งมีกลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ (NGO) จำนวนมากสนับสนุนหรือเป็นพันธมิตร ตามแนวคิดนี้การจะนำประเทศให้อยู่รอดได้ จะต้องปฏิรูปสังคมอย่างทั่วด้าน อาศัยประชาสังคมหรือชุมชนที่ประกอบด้วยปัญญาเป็นพื้นฐาน องค์ความรู้และปัญญา ตามด้วยความสามารถในการจัดการจึงเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นในการแก้ปัญหาวิกฤติ

แนวทางที่สามได้แก่ “ยุทธศาสตร์ประชาชน” เสนอโดย “ยุค ศรีอารยะ” (ดร.เทียนชัย วงศ์ชัยสุรารณ) โดยเห็นว่าประชาชนต้องสร้างยุทธศาสตร์ของตนเองขึ้นมาเอง เพราะยุทธศาสตร์ของรัฐไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ยุทธศาสตร์ของประชาชนจะต้องรวมยุทธศาสตร์อย่างน้อย 4 ประการด้วยกัน ได้แก่แนวคิดทางพุทธ เศรษฐศาสตร์การเมือง วัฒนธรรมชุมชน และนิเวศวิทยาการเมือง เพื่อที่จะเอาชนะสงครามเศรษฐกิจครั้งนี้

แนวโน้มของสังคมไทยจะเป็นเช่นไร?

แนวโน้มของสังคมไทยน่าจะเป็นไปตามแนวทางหลักในการแก้ปัญหา กล่าวคือประเทศคงผูกพันกับระบบทุนโลกต่อไป มีการเปิดการแข่งขันอย่างเสรี ซึ่งจะทำให้กลุ่มทุนโลกมีบทบาทในกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นจากเดิมซึ่งมีมากอยู่แล้ว โดยเฉพาะในด้านสถาบันการเงิน อสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง อุตสาหกรรมพื้นฐาน เช่นปิโตรเคมีและเหล็ก การค้าปลีก ขาวสารการบินเชิง มีการปฏิรูปการเมืองและแก้ไขกฎระเบียบซึ่งจะทำให้การผูกขาดโดยอาศัยอำนาจรัฐ เช่นระบบสัมปทานและโควตาลดน้อยลง

อย่างไรก็ตามเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวค่อนข้างใหญ่ กระทบต่อผลประโยชน์และอำนาจของกลุ่มอำนาจเดิม รวมทั้งความเคยชินของประชาชน ตลอดจนมีความอ่อนไหวในสถานการณ์โลก และความไม่มั่นคงในระบบทุนนิยมเอง เหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อนแนวโน้มของสังคมไทย เกิด *ตัวแปรที่ควรจับตามอง 9 ประการ* ได้แก่ 1) ความยากจนฉับพลันกับความอ่อนแอและความไม่สงบทางสังคม ความยากจนฉับพลันมักก่อให้เกิดความอ่อนแอทางสังคม กระทบต่อศูนย์อำนาจ และหากสถานการณ์ความยากจนยืดเยื้อไปก็สามารถก่อผลความไม่สงบทางสังคมขึ้นได้ ซึ่งกล่าวโดยทั่วไป เป็นปัจจัยลบต่อการแก้ปัญหา 2) การรับพัฒนาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว การรับดังกล่าวมีทั้งด้านบวก นั่นคือยกระดับทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ ขณะเดียวกันมีด้านลบที่มีราคา อาจไม่เหมาะสมกับประเทศ ลดทอนการคิดค้นเทคโนโลยีที่เหมาะสม คิดพึ่งพาของต่างประเทศ 3) วิกฤติศรัทธา ซึ่งกำลังลามไปทั่วสังคมเป็นทั้งพลังบวกและพลังลบได้พร้อมกัน 4) การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ถ้าหากกระทำได้น่าดีก็ย่อมกระทบต่อการอยู่รอดได้มาก 5) บทบาทของรัฐ ซึ่งในยามหัวเลี้ยวหัวต่อนี้มีความสำคัญมากขึ้น 6) แนวคิดชาตินิยมและการมองเข้ามาข้างใน แนวคิดนี้เกิดขึ้นเมื่อรู้สึกว่าการแทรกซึมหรือการควบคุมจากภายนอกมาก

ขึ้น และมีความซับซ้อนในตัวของมัน 7) การปฏิรูปการเมือง ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปต่าง ๆ ว่าสามารถกระทำ
ได้ผลจริงจังเพียงใด 8) ความเข้มแข็งของกลุ่มประเทศอาเซียน และ 9) ผลกระทบจากวิกฤติเอเชียว่ากว้างไกล
เพียงใด ถ้าหากรุนแรงถึงขั้นก่อให้เกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยทั่วโลกอย่างที่หวาดเกรงกันมากขึ้น ก็ย่อมทำให้การ
แก้ปัญหาวิกฤติจะต้องใช้เวลาหรือวิธีการใหม่ที่เฉียบขาดกว่าเดิม

ประเทศไทยได้มาถึงทางแยกสำคัญ เป็นช่วงวิกฤติใหญ่อย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อนในระยะ
หลายสิบปีมานี้ ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสอย่างไม่เคยเป็นมาก่อนสำหรับประชาชนไทยในการร่วม
กันสร้างชาติไทยใหม่

สารบัญ

คำชี้แจง	หน้า 2
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	3
รายงานส่วนที่ 1	10
รายงานการวิเคราะห์ : ประเทศไทยที่ทางแยกสำคัญ	11
สภาพการณ์และสาเหตุ	12
แนวทางแก้ไขและแนวโน้ม	23
-แนวทางหลักที่ใช้แก้ปัญหา	23
-แนวทางเลือกในการแก้ปัญหา	24
มองแนวโน้ม	26
-ปัจจัยสำคัญที่ไม่ควรละเลย	26
รายงานส่วนที่ 2	
รายงานประมวลสรุปประเด็นข่าวความเคลื่อนไหวที่น่าติดตาม	31
✓ 1. การเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า	32
1.1 การเคลื่อนไหวภาครัฐ (ก่อน 15 มิ.ย. 41)	32
1.2 การเคลื่อนไหวภาครัฐ (15 มิ.ย. - 15 ส.ค. 41)	35
-หัวข้อข่าว	37
-สรุปประเด็นข่าว	38
1.3 การเคลื่อนไหวภาครัฐวิสาหกิจ	56
-หัวข้อข่าว	58
-สรุปประเด็นข่าว	58
1.4 การเคลื่อนไหวภาคเอกชนและองค์กรประชาชน	64
-ภาวะการประกอบกิจการของภาคธุรกิจต่างๆ	64
. หัวข้อข่าว	64
. สรุปประเด็นข่าว	64
-ข้อเสนอจากเอกชนและองค์กรฝ่ายต่างๆ	68
. หัวข้อข่าว	68
. สรุปประเด็นข่าว	69
-ข้อเสนอแนวทางแก้ปัญหาจากนักวิชาการ	
และบุคคลลงการต่างๆ	75
. หัวข้อข่าว	75
. สรุปประเด็นข่าว	75

-การดำเนินมาตรการและความหวังบางประการ	78
. หัวข้อข่าว	78
. สรุปประเด็นข่าว	78
✓ 2. การเคลื่อนไหวภาคประชากรและสิ่งแวดล้อม	83
2.1 แรงงานและคุณภาพชีวิต	83
-หัวข้อข่าว	83
-สรุปประเด็นข่าว	83
2.2 สิ่งแวดล้อมเมือง	89
-หัวข้อข่าว	89
-สรุปประเด็นข่าว	89
2.3 สารพิษและคุณภาพสิ่งแวดล้อม	94
-หัวข้อข่าว	94
-สรุปประเด็นข่าว	94
2.4 ดิน น้ำ ป่า	98
-หัวข้อข่าว	98
-สรุปประเด็นข่าว	98
✓ 3. การเคลื่อนไหวด้านการศึกษาและสาธารณสุข	112
3.1 การเคลื่อนไหวด้านการศึกษาภาครัฐ	112
-หัวข้อข่าว	112
-สรุปประเด็นข่าว	112
3.2 การเคลื่อนไหวภาคเอกชน	120
-หัวข้อข่าว	120
-สรุปประเด็นข่าว	120
3.3 การเคลื่อนไหวด้านสาธารณสุขภาครัฐ	121
-หัวข้อข่าว	121
-สรุปประเด็นข่าว	121
3.4 การเคลื่อนไหวด้านสาธารณสุขภาคเอกชน	128
-หัวข้อข่าว	128
-สรุปประเด็นข่าว	128
✓ 4. การเคลื่อนไหวด้านการเมือง	130
4.1 การเคลื่อนไหวภาครัฐ	130
-หัวข้อข่าว	130
-สรุปประเด็นข่าว	130
4.2 การเคลื่อนไหวภาคประชาชนและองค์กรประชาชน	138
-หัวข้อข่าว	138

-สรุปประเด็นข่าว	138
4.3 การเคลื่อนไหวด้านการเมืองในต่างประเทศ	141
-หัวข้อข่าว	141
-สรุปประเด็นข่าว	141
5. การเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	144
5.1 การเคลื่อนไหวภาครัฐ	144
-หัวข้อข่าว	144
-สรุปประเด็นข่าว	144
5.2 การเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีในต่างประเทศ	155
-หัวข้อข่าว	155
-สรุปประเด็นข่าว	155

รายงานส่วนที่ 1

**รายงานการวิเคราะห์ : ประเทศไทยที่ทางแยก
สำคัญ**

รายงานการวิเคราะห์ : ประเทศไทยที่ทางแยกสำคัญ

กระแสแห่งโลกาภิวัตน์ที่กล่าวกันว่าไม่อาจต้านทานได้ ม้วนลบไปทั่วโลก เมื่อมันมาถึงชายฝั่งแปซิฟิกทวีปเอเชีย ได้สร้างสิ่งที่เรียกว่า "ความมหัศจรรย์ทางเศรษฐกิจ" ขึ้นในหลายประเทศและเขตแดน ได้แก่ ไต้หวันฮ่องกง เกาหลีใต้ สิงคโปร์ รวมทั้งประเทศมาเลเซีย และไทย ต่อมารวมถึงประเทศจีนและอินโดนีเซียเข้าไปด้วย ตลาดในประเทศเหล่านี้กลายเป็นตลาดที่เพิ่งเกิดใหม่ เตรียมพร้อมที่จะเข้าร่วมกับตลาดที่เกิดขึ้นมาก่อนได้แก่นิวยอร์ก ลอนดอน ปารีส แฟรงก์เฟิร์ต และโตเกียว เป็นต้น ความมหัศจรรย์ทางเศรษฐกิจเช่นของประเทศไทยถูกประเทศพัฒนาแล้วยกเป็นแบบอย่างสำหรับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ในการสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจ และความมั่งคั่งของประชาชน แต่ว่าในช่วงข้ามคืน "ความมหัศจรรย์ทางเศรษฐกิจ" โดยเฉพาะในประเทศเกาหลีใต้ มาเลเซีย ไทย และอินโดนีเซียกลายเป็น "หายนะทางเศรษฐกิจ" และคลื่นแห่งหายนะนี้กำลังขยายตัวแผ่ไปทั่วเอเชีย กระทั่งกระเพื่อมไปถึงภูมิภาคยุโรปตะวันตกและอเมริกาเหนือ

เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น?

สภาพการทรุดตัวอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจในเอเชียนี้ มีผู้ใช้ศัพท์เป็นการหลอมละลาย (Melt-down) ซึ่งเป็นการยืมศัพท์จากการหลอมละลายจากอุบัติเหตุในแกนกลางของเตาปฏิกรณ์ปรมาณู ซึ่งบางครั้งอาจระเบิดขึ้นเป็นหายนะภัยใหญ่ ดังเช่น กรณีโรงผลิตกระแสไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ที่เชอร์โนบีล ในรัสเซีย เมื่อหลายปีก่อน

หายนะ (Catastrophe) ที่เรารู้จักกันมานานเป็นเรื่องธรรมชาติ เช่นกรณีแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด คลื่นยักษ์ ต่อมาเราพบความหายนะแบบนี้ในตลาดหลักทรัพย์ที่มีราคาตกต่ำอย่างรวดเร็ว จนใน พ.ศ. 2519 มีผู้คิดทฤษฎีหายนะ (Catastrophe Theory) เป็นต้น เพื่ออธิบายปรากฏการณ์เช่นนี้

การหลอมละลายทางเศรษฐกิจในเอเชียก็เข้าลักษณะความหายนะด้วย และเป็นที่สังเกตว่าลักษณะหายนะเช่นนี้ได้ล่ำฟ้างเกิดแต่ในเอเชีย แต่ก็ยังเคยเกิดขึ้นที่อเมริกาเหนือและยุโรป เช่นกรณีเศรษฐกิจตกต่ำในทศวรรษ 1930 และดูเหมือนจะเกิดขึ้นบ่อยขึ้น เช่นการล่มสลายของระบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ในสหภาพโซเวียตและยุโรปตะวันออก ก็ได้เกิดขึ้นรวดเร็วอย่างไม่มีใครคาดฝัน

หายนะทางสังคมที่เกิดขึ้นที่โน่นที่นี้ทำให้เกิดความรู้สึกขึ้นว่าระบบสังคมที่เราสร้างขึ้นนี้ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมอาจจะมีความเปราะบางไม่มั่นคงอย่างที่คิด โดยเฉพาะความทนทานต่อแรงกดดันจากการเติบโตและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทางด้านประชากร เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในอีกด้านหนึ่งยังเพิ่มความสำคัญในการหาเครื่องมือในการศึกษาสังคมที่มีความซับซ้อน เติบโต และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ให้ดีขึ้น เพื่อที่จะได้คาดการณ์ได้แม่นยำขึ้น สามารถป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายจากหายนะทางสังคมได้

สภาพการณ์และสาเหตุ

อะไรเป็นสาเหตุทำให้เกิดการหลอมละลายทางเศรษฐกิจไทย (และรวมทั้งประเทศอื่นในภูมิภาคนี้) มีผู้เสนอความเห็นที่หลากหลาย ผู้ที่เห็นว่าเกิดจากสาเหตุหนึ่งก็มักวาดภาพสภาพการณ์หนึ่งให้สอดคล้องกัน เท่าที่สังเคราะห์มามีทั้งหมด 11 สาเหตุด้วยกัน ได้แก่

1. วิกฤติการเงินหรือวิกฤติสถาบันการเงิน (Financial crisis)

สาเหตุนี้มีผู้ระบุตรงกันมากที่สุด ปรากฏอยู่ตามสื่อมวลชนและบทความทางวิชาการต่าง ๆ จนกระทั่งดูเหมือนกลายเป็นความเข้าใจร่วมกันไปว่า วิกฤติเศรษฐกิจของไทยครั้งนี้เป็นวิกฤติการเงินและสถาบันการเงิน ซึ่งมีข้อเท็จจริงหลายอย่างรองรับ เริ่มจากปัญหานาครากรุงเทพมหานครที่ทางภาคเอกชนที่ทางภาคการเงินจำนวนมากเข้ามาฟื้นฟู จนในที่สุดต้องเข้ารับดำเนินกิจการเอง ต่อมาบริษัทเงินทุน ที่ต้องถูกสั่งปิดชั่วคราวและกลายเป็นปิดถาวรรวมทั้งสิ้นกว่า 50 บริษัท บริษัทประกันภัยแห่งหนึ่งต้องปิดกิจการ ลงท้ายด้วยการรวมกิจการธนาคาร 4 แห่งเป็นของรัฐ และคาดว่าจะมีเหตุการณ์อื่นต่อท้ายมาอีก

ในสภาพการณ์เช่นนั้นก็เกิดการเก็งกำไรค่าเงินบาท ทางภาคการเงินไทยใช้เงินในท้องพระคลัง อันเป็นส่วนของทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศของตน เพื่อการค้ำจุนค่าเงินบาทเป็นมูลค่าถึงกว่า 2 หมื่นล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ ในที่สุดจำต้องประกาศให้ค่าเงินบาทลอยตัว ซึ่งส่งผลให้ค่าเงินบาทลดลงเมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐ ถึงราวร้อยละ 30

จากวิกฤติการเงินและสถาบันการเงินนี้ก็ส่งผลสะท้อนไปยังวงการอื่น โดยเฉพาะธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ การก่อสร้าง อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมโทรคมนาคม อุตสาหกรรมพื้นฐาน เช่น อุตสาหกรรมเหล็กและปิโตรเคมี ไปจนถึงธุรกิจค้าปลีก วงการสื่อมวลชน และวงการบันเทิง เป็นต้น

2. วิกฤติจากการลงทุนมากเกินไป (Over-investment)

นักเศรษฐศาสตร์บางท่าน เช่น จอห์น แมคกิน (John H. Makin) นักวิชาการประจำสถาบันวิสคอนซิงตัน (American Enterprise Institute) มีความเห็นว่าวิกฤติของเอเชียซึ่งรวมทั้งในประเทศไทยด้วยไม่ใช่วิกฤติการเงิน หากเป็นวิกฤติที่ลงทุนเกินขีดความสามารถของตนเองมากเกินไป ติดตามด้วยภาวะเงินฝืด (Deflation) โดยกล่าวว่าวิกฤติการเงินเป็นเพียงอาการโรค แต่ไม่ใช่สมุฏฐานหรือสาเหตุแห่งโรค

ถ้าตามแนวคิดนี้จุดที่เริ่มต้นวิกฤติจะอยู่ที่ญี่ปุ่นซึ่งได้มีการขยายตัวการผลิต และการลงทุนมากจนกระทั่งมีผลิตภัณฑ์ภายในประเทศถึงราวร้อยละ 60 ของทวีปเอเชีย มากกว่าประเทศอินโดนีเซียที่มีประชากรใกล้เคียงกันราว 20 เท่า เป็นต้นแบบของการลงทุนมากเกินไป ซึ่งขณะนี้เองญี่ปุ่นก็เผชิญกับวิกฤติภาวะเงินฝืดและค่าเงินตกต่ำ ประเทศต่าง ๆ ในเอเชียได้ยึดถือญี่ปุ่นเป็นแบบอย่างในการขยายการลงทุน ใช้การส่งออกเป็นเครื่องกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ ในที่สุดก็เกิดปัญหาทำนองเดียวกันแต่ร้ายแรงกว่า เพราะเงินที่ใช้ในการขยายการลงทุนนั้นจำนวนมากเป็นเงินที่กู้ยืมมา

กรณีของประเทศไทยในระยะใกล้นี้ มีกระแสการลงทุนขนานใหญ่หลายระลอกด้วยกัน เริ่มต้นเมื่อทศวรรษ 1980 ที่การลงทุนมากเกินไปในประเทศญี่ปุ่น โดยเฉพาะในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และด้านหลักทรัพ์ทำ

ให้เกิดสภาพ "ฟองสบู่แตก" การลงทุนไม่ก่อผลกำไร เพราะตลาดหดแคบ ค่าของเงินเยนสูงนักธุรกิจชาวญี่ปุ่นได้ย้ายการลงทุนจำนวนไม่น้อย มาที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมทั้งในประเทศไทย ปรากฏการณ์นี้ช่วยแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสมัยรัฐบาลพล.อ.เปรม ติณสูลานนท์จนต้องเข้าโครงการ IMF ได้อย่างมากและสามารถออกจากโครงการได้ในเวลาอันสั้น ระลอกต่อมาเมื่อมีการเปิดเสรีในบางอุตสาหกรรม เช่นยานยนต์และทางการเงิน ซึ่งเปิดโอกาสให้ธุรกิจเอกชนกู้เงินจากต่างประเทศมาขยายการลงทุนทั้งในอุตสาหกรรมพื้นฐานโทรคมนาคม และจำนวนไม่น้อยเข้าสู่ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ดัชนีตลาดหลักทรัพย์พุ่งสูงถึงกว่า 1,700 จุด ระลอกท้ายเกิดขึ้นหลังจาก "ความมั่งคั่งร่ำรวยของเอเชีย" เป็นที่ยอมรับมากขึ้น มีข่าวนักลงทุนตะวันตกพากันเข้ามาลงทุนโดยตรงหรือประกาศว่าจะมาลงทุนกันอย่างคึกคักเหมือนกับได้มาซื้อของถูกจากห้างที่ไฟไหม้ (Fire sale)

การลงทุนที่มากเกินไปทั่วทั้งเอเชีย ก่อให้เกิดสินค้าเต็มตลาด ขณะที่ความต้องการ (Demand) มีจำกัด จึงต้องแก่งแย่งกันขายโดยการลดต้นทุนการผลิตและราคาสินค้าและบริการ สำหรับเศรษฐกิจที่อาศัยการส่งออกเพื่อการเติบโตทางออกที่ดีได้แก่การลดค่าเงินของตน สัญญาณแห่งการลงทุนมากเกินไปในเอเชียแสดงออกเมื่อต้นปี 2537 ที่ประเทศจีนประกาศลดค่าเงินของตนถึงร้อยละ 35 และยังมีการลดหย่อนอย่างอื่นให้แก่ผู้ส่งออกอีกเพื่อกระตุ้นการส่งออก เรื่องหลังจากนั้นเป็นที่ประจักษ์กัน

ทฤษฎีการลงทุนมากเกินไปหรือกล่าวอย่างกว้าง ๆ ว่ามีขีดความสามารถในการผลิตมากเกินไป (Excess Capacity) นั้น แม้ว่าจะได้มีเนื้อหาข้อมูลทันสมัย ใช้กับประเทศหรือตลาดกำลังเกิดใหม่ในเอเชียที่พึ่งพิงการส่งออกเป็นตัวนำความเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่โดยสาระแล้วก็ไม่ต่างกับทฤษฎีการผลิตล้นเกิน (Over Production) ของแนวคิดแห่งสำนักเศรษฐศาสตร์การเมือง (Political Economy) ที่เสนอมานานกว่า 100 ปี ที่ว่าการผลิตล้นเกิน นั่นคือมีสินค้าเต็มตลาด (รวมทั้งในคลังสินค้า) ล้นเกินความต้องการนั้น เป็นสิ่งที่เกิดอยู่ภายในระบบทุนนิยมเองอย่างเลี่ยงไม่พ้น ซึ่งในทฤษฎีการลงทุนมากเกินไปได้ระบุเช่นนั้น และคิดว่าน่าจะเป็นปรากฏการณ์ที่เลวร้ายได้ถ้าหากมีการรู้ล่วงหน้าและป้องกันไว้ก่อน

การผลิตล้นเกินตามแนวคิดเศรษฐศาสตร์การเมืองนั้นเห็นว่า เกิดจากความขัดแย้งที่อยู่ในระบบทุนนิยมเอง นั่นคือการผลิตที่เป็นแบบสังคมมากขึ้นเรื่อย ๆ ขณะที่การถือครองปัจจัยการผลิตเป็นแบบเอกชน เมื่อเกิดวิกฤติการผลิตล้นเกินก็จะทำให้เศรษฐกิจทั้งหมดอยู่ในสภาพถดถอย ซึ่งการผลิตจะตกต่ำ การลงทุนลดลง การว่างงานเพิ่มขึ้น ธุรกิจพากันล้มละลาย ราคาสินค้าตก เงินเฟ้อ และอื่น ๆ

3. ทฤษฎีหรือปรากฏการณ์เงินฝืด (Deflation)

ทฤษฎีหรือปรากฏการณ์เงินฝืดนี้แม้ว่านักวิชาการอย่างเช่น จอห์น เมคิน จะเห็นว่าเป็นสิ่งต่อเนื่องจากการลงทุนมากเกินไป แต่เนื่องจากเป็นเรื่องสำคัญ เป็นปรากฏการณ์ใหม่สมควรที่จะแยกกล่าวต่างหาก

กล่าวได้ว่านับแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มา ปัญหาสำคัญทางเศรษฐกิจที่ต้องแก้ไขโดยตลอดได้แก่ปัญหาเงินเฟ้อ ปัญหาเงินเฟ้อที่ร้ายแรงมากเริ่มเกิดขึ้นใน พ.ศ. 2514 เมื่อสหรัฐฯ เลิกผูกค่าเงินดอลลาร์ของตนกับทองคำ หลังจากที่มีเงินดอลลาร์เฟ้อไปทั่วโลก ซึ่งที่สำคัญส่วนหนึ่งเกิดจากค่าใช้จ่ายในการทำสงครามเย็น ตั้งแต่สงครามเกาหลีมาจนถึงสงครามอินโดจีน วิกฤติเงินเฟ้อกระจายไปยังยุโรปตะวันตก ในอีก 3 ปีต่อมาเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วหรือโลกทุนนิยมก็เข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยครั้งใหญ่

แต่วิกฤตการเงินของเอเชียในปี พ.ศ. 2540-41 กลับเป็นวิกฤตเงินฝืดที่สืบเนื่องจากการลงทุนมากเกินไป ปรากฏการณ์เงินฝืดในประเทศไทยนั้นเห็นได้ชัดเช่นปริมาณเงินลดลงจากเดิมราวร้อยละ 20-25 เงินตราต่างประเทศไหลออก ดุลการชำระเงินยังคงขาดดุล ธุรกิจล้มละลายสืบเนื่องจากขาดสภาพคล่อง ภาวะหนี้เสียของธนาคารและสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น ธนาคารประสบปัญหาการเพิ่มทุน ขณะเดียวกันก็ไม่สามารถปล่อยเงินกู้ให้แก่ภาคการผลิตที่แท้จริง ฯลฯ ปัญหานี้ได้กลายเป็นปัญหาใหญ่สำหรับนักธุรกิจผู้ประกอบการทั้งหมด และได้มีเสียงเรียกร้องให้แก้ปัญหาสภาพคล่องมาโดยตลอด กระทั่งปะทุขึ้น โดยมีการเรียกร้องให้เปลี่ยนตัวรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังขึ้นมา กลายเป็นปัญหาทางการเมืองไป

การมองวิกฤตครั้งนี้ว่าเป็นวิกฤตเงินฝืด ได้เป็นจุดวิจารณ์สำคัญต่อการแก้ไขปัญหามหาวิกฤตของ IMF ในภูมิภาคนี้ นั่นคือ IMF ใช้ยารักษาเดิมได้แก่การทำลายอำนาจการซื้อภายในประเทศลง โดยการลดการใช้จ่ายภายในประเทศ เช่นการตั้งงบประมาณให้ไม่ขาดดุล การเพิ่มภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีน้ำมัน การกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สูง ซึ่งกลายเป็นการซ้ำเติมวิกฤตเงินฝืดให้รุนแรงขึ้นอีก ดังจะเห็นว่าอัตราเงินเฟ้อในประเทศเอเชียที่เข้าโครงการ IMF ทั้งหมดค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับประเทศในแถบละตินอเมริกาที่ได้ยารักษาเดียวกัน

นอกจากนี้ แผนของ IMF ที่จะให้ประเทศไทย เป็นต้น หาเงินตราต่างประเทศเข้า ด้วยการขายทรัพย์สินของสถาบันการเงินที่ถูกปิดกิจการ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และการส่งออก เหล่านี้ก็ล้วนประสบผลสำเร็จเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้เพราะทั่วทั้งภูมิภาคนี้ได้เกิดภาวะการลงทุนล้นเกิน มีขีดความสามารถในการผลิตมากเกินไปแล้ว ต้องใช้เวลายาวนานกว่าที่คาดจึงจะสามารถฟื้นตัวทำอะไรได้ นอกจากนั้นทั่วทั้งภูมิภาคนี้ซึ่งเคยเป็นตลาดสำคัญของการส่งออก ยังได้เกิดภาวะเงินฝืดพร้อมกันไม่อาจดูดซับสินค้าได้เหมือนเดิม

กลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมืองของไทย ซึ่งใช้เครื่องมือที่ง่ายกว่านั้นคือสูตรฐานการลงทุน 1G4I (หนึ่งจีสี่ไอ) มีความเห็นตรงกันว่ามาตรการแก้ไขปัญหามหาวิกฤตของ IMF จะซ้ำเติมปัญหาให้รุนแรงขึ้น โดยชี้ว่าฐานการลงทุนของไทยประกอบด้วยการลงทุนจากภาครัฐ (1G) กับการลงทุนเอกชนอีก 4 ประเภท (4I) ได้แก่การลงทุนของไทย การลงทุนจากต่างประเทศ การลงทุนจากการกู้ยืม และการลงทุนแบบเก็งกำไร ซึ่งการลงทุน 4 ประเภทหลังมีแนวโน้มเหือดแห้งลง ดังนั้นภาครัฐแทนที่จะทำลายอำนาจการซื้อภายใน กลับควรเพิ่มขึ้นโดยการกู้เงินเช่นจากธนาคารโลกเพื่อลงทุนทางสังคม หรือคิดสร้างโครงการใหญ่ เช่นโครงการขุดคลองคอคอดกระเพื่อดึงดูดเงินต่างประเทศเข้ามา

อนึ่งตามแนวคิดนี้ยังมีแบบจำลองด้านร้าย (Pessimistic Paradigm) ว่าวิกฤตเงินฝืดอาจจะแผ่ลามไปยังสหรัฐและยุโรปตะวันตกได้ นายจอร์จ โซรอส นักค้าเงินชื่อดังชาวสหรัฐก็ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเอาจริงเอาจังว่า ทั่วโลกอาจจะต้องเผชิญกับภาวะเงินฝืด ควรเตรียมรับมือหรือแก้ไขเสียแต่เนิ่น ๆ และเมื่อต้นสิงหาคมนี้หลายประเทศในเอเชียรวมทั้งจีน ยอมรับว่าปัญหาใหญ่ที่กำลังเผชิญได้แก่ภาวะเงินฝืด ดังนั้นเวลาผ่านไปดูเหมือนทฤษฎีเงินฝืดจะได้รับการยอมรับมากขึ้น เช่น IMF เองก็ยอมรับผ่อนปรนมาตรการแก้ไขทางเศรษฐกิจให้เข้มงวดน้อยลง ยอมให้งบประมาณรายจ่ายเกินดุล เป็นต้น

4. ทฤษฎีตื่นตระหนก (Panic Theory)

ทฤษฎีนี้ไม่ค่อยแพร่หลายนัก โดยเฉพาะในประเทศไทย นักเศรษฐศาสตร์สำคัญที่เสนอทฤษฎีนี้ได้แก่ เจฟฟรีย์ แซกส์ (Jeffrey Sachs) แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์เวิร์ด ตามแนวคิดนี้วิกฤตเศรษฐกิจสำคัญ ๆ ของโลกทุน

นิยม ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1873, 1893, 1907, 1920 และที่สยดสุดคือในปี 1931 ที่กลายเป็นภาวะเศรษฐกิจตกต่ำของโลก ล้วนมีสาเหตุหลักจากการตื่นตระหนกทางการเงินทั้งสิ้น

จากการสังเกตพบว่ามี ความขัดแย้งพื้นฐานอยู่ประการหนึ่ง ซึ่งเป็นตัวก่อให้เกิดการตื่นตระหนก ได้แก่ ความต้องการความยืดหยุ่น หรือการที่จะจับจ่ายได้ตามต้องการกับความผูกมัดต่อโครงการระยะยาว เช่น ธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น มีบริษัทเงินทุน เป็นต้น รวบรวมเงินฝากจากผู้คนที่ไปซึ่งต้องการความยืดหยุ่นที่จะจ่ายตามความต้องการ แต่ธนาคารหรือสถาบันการเงินนั้นก็นำเงินจำนวนมากไปปล่อยให้ผู้กู้ในโครงการระยะยาว เช่น 5 ปีขึ้นไปกว่าจะได้ผลตอบแทน ดังนั้นเงินที่เป็นสภาพคล่องจึงไปจมอยู่ในโครงการต่าง ๆ ที่ยังไม่ให้ผลตอบแทน หรือให้ผลตอบแทนเบื้องต้นน้อย

ดังนั้นถ้าเกิดเหตุการณ์บางอย่าง เช่นการประกอบกิจการของบริษัทหรือของธนาคาร เป็นต้น ไม่ได้ หรือเกิดปัญหาปริมาณเงินในระบบลดลง ผู้คนก็จะแตกตื่นไปถอนเงิน ซึ่งไม่ว่าธนาคารใดก็ไม่พร้อมที่จะให้ใครมาถอนเงินจำนวนมากพร้อม ๆ กัน ความตื่นตระหนกนี้อาจทำให้เกิดวิกฤติขึ้นในสถาบันการเงิน ซึ่งมักลามไปยังธุรกิจอื่นที่มักต้องพึ่งพาเงินทุนจากสถาบันการเงิน และบางครั้งพาเศรษฐกิจสู่ภาวะถดถอยได้

วิกฤติแบบนี้บางที่เริ่มต้นจากจุดเล็กๆ ที่ใครคิดว่าจะไม่สำคัญ เช่นกรณีเมืองไทยเริ่มต้นที่ปัญหาในธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ แล้วลามไปยังสถาบันการเงิน 16 แห่ง หลังจากนั้นเกิดข่าวลือ เกิดการตื่นถอนเงินกัน จนกระทั่งหวั่นเกรงกันว่าสถาบันการเงินไทยทั้งระบบอาจพังลง นอกจากนี้เงินต่างประเทศที่ไหลเข้ามาจำนวนไม่น้อยเข้ามาเพื่อหากำไรระยะสั้น คล้ายกับผู้ที่นำเงินไปฝากธนาคารทั่วไป ก็พากันถอนเงินออกนอกประเทศอย่างต่อเนื่อง เรียกเป็นสำนวนว่า "เลือดไหลออกไม่หยุด"

การเข้าโครงการ IMF ของรัฐบาลนั้นกล่าวได้ว่าเกิดขึ้นท่ามกลางความตื่นตระหนก ด้านหนึ่งเมื่อทราบข่าวทุนสำรองเงินตราต่างประเทศร่อยหรอจนเกือบหมด อีกด้านหนึ่งเกรงว่าสถาบันการเงินจะพากันล้มลง

ผู้ที่เสนอแนวคิดแบบนี้ย่อมมีแนวคิดว่า ระบบทุนนิยมโดยรวมหรือรากฐานเศรษฐกิจที่เกิดปัญหานั้น ๆ โดยทั่วไปยังดีอยู่ ความตื่นตระหนกที่เกิดขึ้นชั่วคราวไม่ช้าจะค่อยรับรู้ความจริง และหวนกลับคืนมาอีก ดังนั้นเมื่อต้นปี พ.ศ. 2541 นี้เอง แชลส์เขียนบทความชิ้นหนึ่งชื่อว่า "อนาคตเอเชียสดใส" (Asia's Future Is Bright) กล่าวได้ว่าทัศนะนี้เป็นการมองในแง่ดีที่สุด

พอล ครุกมัน (Paul Krugman) นักเศรษฐศาสตร์ที่มีชื่อเสียงแห่ง MIT ในการชี้ทวนกระแสมานานว่าสิ่งที่เรียกว่า "ความมหัศจรรย์ของเอเชีย" เป็นเพียงตำนานที่เกินจริง มีความเห็นว่าทฤษฎีตื่นตระหนกนี้น่ารับฟัง โดยเห็นว่าความสำเร็จของเอเชียนั้นเป็นจริงในระดับที่แน่นอน ซึ่งจะเป็นปัจจัยให้เอเชียฟื้นตัวได้ ขณะเดียวกันก็เห็นว่ามียุทธธอนบางอย่างอยู่ในระบบ ความตื่นตระหนกที่เกิดขึ้นนี้มาจากจุดอ่อนดังกล่าวซึ่งได้แก่ความประพฤติดันตราย (Moral Hazard)

5. ความประพฤติดันตราย (Moral Hazard)

ความประพฤติดันตรายหรือ Moral Hazard เป็นศัพท์ทางการประกันภัย หมายถึงความพฤติกรรมที่เสี่ยงหรือไม่สุจริต ก่อให้เกิดความเสียหายต่อตัวผู้ประพฤติดังเอง เช่นดื่มสุรามึนเมาขับรถเกิดอุบัติเหตุ หรือเป็นโรคหัวใจแต่กรอกในรายการว่าไม่ได้เป็น ทางบริษัทประกันภัย ก็อาจอ้างเป็นเหตุที่จะไม่จ่ายสินไหมให้หรือไม่ครบได้

พอล ครุกแมนมีความเห็นว่าความประพฤติดันตรายนี้เอง เป็นสาเหตุหลักทำให้เกิดวิกฤติเศรษฐกิจ โดยกระตุ้นให้เกิดการตื่นตระหนก ในที่สุดนำมาสู่การหลอมละลายของเอเชียซึ่งต้องใช้ระยะเวลาหนึ่งในการแก้ไข

ในหน้ามิตยสารและหนังสือพิมพ์มีการพูดถึง "ทุนนิยมพวกพ้อง" (Crony Capitalism) และอื่น ๆ เช่น การสมคบกันระหว่างนักการเมืองและนักธุรกิจ รวมทั้งข้าราชการ หรือการซื้อเสียงและถอนทุนของนักการเมืองที่เรียกว่า "ธุรกิจการเมือง" ที่ปฏิบัติกันทั่วไปในเอเชีย เหล่านี้สามารถจัดอยู่ในกลุ่มความประพฤติดันตราย แต่ความประพฤติดันตรายในที่นี้ใช้ในความหมายที่เฉพาะเจาะจง

ความประพฤติดันตรายเริ่มต้นจากการที่ภาครัฐส่งสัญญาณที่ผิดพลาดด้านเดียว ได้แก่ด้านที่กล่าวว่าเศรษฐกิจเติบโตสดใส มั่นคง ส่วนภาคธุรกิจเอกชนก็ส่งสัญญาณที่ผิดเช่นการตกแต่งบัญชีให้สวยงามเป็นต้น การส่งสัญญาณที่ผิดหรือปฏิบัติได้ยากของรัฐบาลไทย ได้แก่ การพยายามรักษาค่าเงินบาทให้มั่นคง และการสร้างความเชื่อมั่นว่ารัฐจะไม่ปล่อยให้สถาบันการเงินล้ม สัญญาณที่ผิดหรือปฏิบัติได้ยากนี้ก่อให้เกิดการกู้ยืมเงินอย่างมโหฬารในภาคธุรกิจเอกชน จนทำให้เกิดภาวะการเงินล้นเกิน (Excess Finance) ตามด้วยพฤติกรรมอันตรายที่ร้ายแรงที่สุด ได้แก่พฤติกรรมอันตรายในการให้กู้ยืม โดยเฉพาะภายในประเทศ เช่นให้กู้ยืมในหมู่พวกพ้อง ให้กู้ยืมโดยมีหลักค้ำประกันไม่พอ หรือให้กู้ยืมโดยไม่ได้ดูความเป็นไปได้ของโครงการโดยถี่ถ้วน ดังนั้นเมื่อเกิดสะตูดปัญหาขึ้นเช่นสินค้าและบริการล้นเกิน หนี้ตก ก็เกิดความแตกตื่นกันอย่างคาดไม่ถึง

แนวคิดนี้นับว่ายังคงค่อนข้างมองในแง่ดี คือเห็นว่ายังพอเยียวยาได้ หรือเห็นว่าวิกฤติของเอเชียนั้นมีขอบเขตจำกัด พอล ครุกแมนไม่เชื่อว่าวิกฤติเศรษฐกิจเอเชียจะก่อภาวะเงินฝืดไปทั่วโลก

6. การขาดธรรมรัฐ (Lack of Good Governance)

แนวคิดนี้คล้ายคลึงกับทฤษฎีความประพฤติดันตราย แต่มีลักษณะเป็นของไทยโดยเฉพาะ บุคคลที่เสนอแนวคิดนี้ให้แพร่หลายได้แก่นายกรัฐมนตรีอานันท์ ปันยารชุน ได้แถลงในหลายที่ในเรื่องความโปร่งใสตรวจสอบได้ของรัฐบาล รวมทั้งการเรียกร้องให้นักธุรกิจไทยมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ธีรยุทธ บุญมี อาจารย์ภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ทำให้ความคิดนี้เป็นที่ยอมรับกันมากขึ้นในการอธิบายสาเหตุแห่งวิกฤติครั้งนี้

ว่ากันตามประวัติความเป็นมาแล้ว การขาดธรรมรัฐหรือการขาดความโปร่งใส การควบคุมตรวจสอบในการบริหารปกครอง ดูจะเป็นสิ่งตกทอดในทางการเมืองและเศรษฐกิจของไทย ซึ่งเต็มไปด้วยการผูกขาดและการรวมอำนาจสู่ศูนย์กลาง เช่นในช่วงกว่า 40 ปีประชาธิปไตยไทยก่อนเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 การบริหารปกครองเกือบทั้งหมดเป็นแบบเผด็จการหรือกึ่งเผด็จการทหาร ระบบราชการคุมอำนาจรัฐค่อนข้างเด็ดขาด การควบคุมตรวจสอบมีน้อย ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ส่วนหนึ่งซึ่งมักดำรงตำแหน่งบริหารทางการเมืองด้วย บ้างสร้างเครือข่ายทำธุรกิจเอง บ้างเข้าร่วมมีผลประโยชน์อยู่ในบริษัทธุรกิจ ส่วนนักธุรกิจเอกชนเข้ามาพัวพันสร้างเครือข่ายเส้นสายกับระบบราชการ

การเปลี่ยนแปลงสำคัญอย่างหนึ่งหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม ก็คือพรรคและนักการเมืองเข้าทำหน้าทางการเมืองการบริหารประเทศแทนระบบราชการ เกิดการพัวพัน 3 ฝ่ายได้แก่พรรคและนักการเมือง นักธุรกิจเอกชน และระบบราชการ จนกระทั่งธรรมรัฐหรือการบริหารปกครองที่โปร่งใส มีการควบคุมตรวจสอบได้ที่ทรงประสิทธิภาพยากที่จะเกิดขึ้น

การเรียกร้องธรรมรัฐในประเทศไทยกล่าวได้ว่าเกิดจาก 2 กระแส กระแสหนึ่งอยู่ภายนอกได้แก่ธนาคารโลกซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่ต้องให้เปิดเสรีทางการค้าและการเงินระหว่างประเทศมากขึ้น ดังนั้นจำเป็นต้องมีการบริหารปกครองที่ดีในประเทศต่าง ๆ เพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน จึงส่งเสริมแนวคิดเรื่องธรรมรัฐเพื่อให้ประเทศต่าง ๆ นำไปปฏิบัติ อีกกระแสหนึ่งเกิดขึ้นภายในประเทศ หลังจากที่มีการนองเลือดกลางนครหลวงถึง 3 ครั้งในรอบ 20 ปี สะท้อนให้เห็นถึงความรุนแรง ขาดการควบคุมตรวจสอบ ไร้ประสิทธิภาพ ขาดกลไกที่ดีในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคมของระบบการบริหารปกครองประเทศ จึงได้เรียกร้องให้มีการปฏิรูปการเมือง จนในที่สุดเกิดการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นมีหลักการสำคัญในการกระจายอำนาจสู่ส่วนท้องถิ่น เพิ่มกลไกในการควบคุมตรวจสอบการบริหารปกครองประเทศ ประกันสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชนไทย ประกันสิทธิของชุมชนในการพิทักษ์รักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของตน และการเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรงในการบริหารปกครองประเทศ

การขาดธรรมรัฐของไทยเห็นได้จากปรากฏการณ์หลายอย่าง เช่น การที่พรรคการเมืองต่าง ๆ มีนโยบายคล้ายคลึงกัน เกิดสภาพนักการเมืองย้ายพรรคเป็นว่าเล่น พรรคการเมืองเหล่านี้แม้จะมีการหักค้อนกันในสภา เช่น ในการอภิปรายไม่ไว้วางใจ แต่แล้วก็กลับมาร่วมกันเป็นรัฐบาลใหม่อีก ซึ่งแสดงถึงความอ่อนแอในการควบคุมตรวจสอบกันเองในหมู่พรรคและนักการเมือง นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมเรื่องการซื้อเสียง ตลอดจนภาพลักษณ์การใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ความมั่งคั่งของตน นักธุรกิจเข้าไปมีบทบาทในพรรคการเมือง โดยให้การอุดหนุนอยู่เบื้องหลังอย่างตรวจสอบไม่ได้ บ้างลงมาเข้าร่วมหรือตั้งพรรคการเมืองอย่างเปิดเผย ระบบราชการที่เข้าร่วมผลประโยชน์กับธุรกิจเอกชนมานานแล้ว ก็ยิ่งเพิ่มการเข้าร่วมนั้นมากขึ้น ในช่วงเศรษฐกิจเติบโตเร็ว เกิดปรากฏการณ์ "สมองไหล" จากระบบราชการสู่ธุรกิจเอกชน เช่นคนจากธนาคารแห่งประเทศไทยมาสู่ธนาคารเอกชน เหล่านี้ย่อมทำให้การควบคุมที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ที่จะมีต่อธนาคารเอกชนย่อมทำได้ยากลำบากขึ้น เนื่องจากสายสัมพันธ์ความเป็นเพื่อนพ้อง เหล่านี้เป็นต้น

หนังสือพิมพ์ Bangkok Post ฉบับวันที่ 8 สิงหาคม นี้เสนอข่าวการสำรวจของบริษัทที่ปรึกษาความเสี่ยงทางเศรษฐกิจและการเมือง (The Political and Economic Risk Consultancy - Perc) ในรายงาน "ข่าวกรองเอเชีย" ฉบับล่าสุด โดยสอบถามจากนักบริหารอาวุโส 400 คนที่ทำงานอยู่ในเอเชีย ว่าสถาบันระดับชาติในประเทศต่าง ๆ ที่ประสบปัญหาเศรษฐกิจ มีคุณภาพหรือประสิทธิภาพในการกอบกู้เศรษฐกิจเพียงใด ได้พบว่าสถาบันระดับชาติเหล่านี้เกือบทั้งหมดค่อนข้างอ่อนแอ โดยประเทศไทยอยู่ในกลุ่มอ่อนแอที่สุด มากกว่าของประเทศอินโดนีเซีย ทั้งนี้ได้ชี้ให้เห็นว่าธนาคารชาติของไทยนั้นได้ตกต่ำกลายเป็นสถาบันที่มีปัญหามากที่สุดในประเทศ

7. การสูญเสียอำนาจการแข่งขัน (Lack of competitiveness)

แนวคิดนี้มีการเสนอมานานพอสมควรและมากขึ้นเรื่อย ๆ นับตั้งแต่ พ.ศ.2539 ที่การส่งออกของไทยมีอัตราการลดลงอย่างเห็นได้ชัด

อำนาจการแข่งขันในตลาดโลกนั้นเป็นที่เชื่อกันว่าสำคัญยิ่งต่อความอยู่รอดของประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทยที่ยึดถือแบบจำลองการเติบโตโดยอาศัยการส่งออก ดังนั้นแม้ในช่วงที่เศรษฐกิจขยายตัวเร็วก็ยังมีผู้เสนอเรื่องนี้อยู่ โดยชี้ว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจที่มั่นคงนั้นอยู่ที่การเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ไม่ใช่การเพิ่มทุน จำนวนประชากร หรือการใช้ทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น ซึ่งในระยะสั้นอาจเพิ่มการส่งออก แต่ในระยะยาว

แล้วไม่ได้เพิ่มอำนาจแข่งขัน ดังนั้นจึงมีการเสนอว่าประเทศไทยจะยึดถือกลยุทธ์ค่าแรงถูกหรือขายสินค้าขั้นต้นต่อไปไม่ได้ จะต้องยกระดับฝีมือแรงงานและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าที่ส่งออก

เมื่อการส่งออกของไทยมีอัตราลดลงแนวคิดนี้ก็ยังมีผู้พูดถึงกันมาก ผู้เสนอเช่นหน่วยงานกำหนดนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจ เช่นสภาพัฒน์ ทิธีอารีโอ ฯลฯ ตลอดจนนักการเมือง และนักธุรกิจเอง จะต้องมีการปรับปรุงผลิตภาพของไทยเป็นการใหญ่ มีการระงับอุตสาหกรรมที่เป็นตะวันขึ้นและตะวันพลบ เช่น อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข

ทั้งหมดนี้เป็นการสรุปว่าข้อได้เปรียบทางการแข่งขันแบบสัมพัทธ์อันได้แก่ค่าแรงราคาถูก ความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติไม่สามารถใช้ได้ต่อไปเมื่อประเทศอื่นในแถบเอเชีย ที่สำคัญคือจีน เวียดนาม เข้ามาผลิตสินค้าออกแข่งขันด้วย จำต้องสร้างข้อได้เปรียบที่มั่นคงกว่า ได้แก่ความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพของแรงงาน ตลอดจนความกล้าความชัดเจนของผู้ประกอบการและนักบริหารจัดการ เหล่านี้จะทำให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ดีขึ้น กระทั่งสามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจได้รวดเร็ว

อย่างไรก็ตามเมื่อวิกฤติเศรษฐกิจลามไปทั่วเอเชีย การพูดถึงเรื่องนี้ลดลง และมีการปฏิบัติจริงจังเมื่อบริษัทต่าง ๆ ถูกบีบบังคับให้ลดขนาดองค์กรของตนลงเนื่องจากฐานะการเงินและภาวะตลาดเป็นต้น ในโครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย ก็มีโครงการด้านการเพิ่มประสิทธิภาพของโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการต่าง ๆ

8. วิกฤตินี้ (Debt crisis)

วิกฤตินี้เป็นเรื่องเก่าสำหรับประเทศในโลกที่สาม ธนาคารโลกได้เข้ามาหลายสิบปีแล้ว เมื่อครั้งโลกยังกรุ่นด้วยสงครามเย็นระหว่างค่ายทุนนิยมกับค่ายสังคมนิยม ว่าวิกฤตินี้จะเป็นตัวถ่วงไม่ให้ประเทศในโลกที่สาม สามารถพัฒนาประเทศและอุตสาหกรรม ให้เป็นแบบประเทศอุตสาหกรรมได้ ในประเทศไทยปัญหานี้สินได้เคยกลายเป็นประเด็นทางการเมืองให้พรรคฝ่ายค้านซึ่งได้แก่พรรคประชาธิปัตย์ โจมตีรัฐบาลจอมพลป.พิบูลสงครามว่าก่อนหน้านี้ขึ้นมากมาย

ปัญหาวิกฤตินี้ไม่ใช่เพียงเรื่องรัฐบาลของประเทศในโลกที่สามก่อนหน้านั้นขึ้นมามากเท่านั้น แต่มีผู้ชี้ว่าเป็นปัญหาของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศร่ำรวยกับประเทศยากจน กล่าวอย่างกว้างคือเป็นปัญหาระบบโลกอย่างหนึ่ง โดยมีการชี้ให้เห็นว่าเงินที่ไหลเวียนในโลกนี้ แม้ว่ามีบางช่วงจะมีเงินไหลจากประเทศพัฒนาแล้วสู่ประเทศกำลังพัฒนามากกว่าที่ไหลจากประเทศกำลังพัฒนาสู่ประเทศพัฒนาแล้ว แต่ว่ามองดูในสวนรวมทั้งหมดแล้วมีเงินไหลจากประเทศกำลังพัฒนาสู่ประเทศพัฒนาแล้วมากกว่า ซึ่งถือได้ว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เสมอภาค ข้ำเติมปัญหาความยากจนทุกข์ยากในประเทศกำลังพัฒนานักขึ้นไปอีก ถ้าหากเป็นไปตามแบบจำลองนี้วิกฤติในประเทศกำลังพัฒนา รวมทั้งในประเทศไทยดูเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่พ้น เพราะว่าเมื่อมองในส่วนทั้งหมดก็จะมีเงินไหลออกอยู่ตลอดเวลา ซึ่งแนวคิดที่ว่าวิกฤติเศรษฐกิจเอเชียเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่พ้นนี้ พอล ครุกมัน นักทฤษฎีเศรษฐศาสตร์แห่ง MIT เห็นว่าเป็นเรื่องไร้สาระ (Non-sense)

เงินที่ไหลจากประเทศกำลังพัฒนาสู่ประเทศพัฒนาแล้วมีหลายรูปแบบ เช่นดอกเบี้ย การค้า (ซื้อสินค้าราคาถูกจากประเทศกำลังพัฒนา ขายสินค้าที่แพงกว่า รวมทั้งอาวุธยุทโธปกรณ์ จากประเทศพัฒนาแล้ว) ค่าสิทธิบัตร และในระยะหลังนี้ยังมีการเก็งกำไรในตลาดเงินและตลาดทุนอีก

องค์การสหประชาชาติเคยชี้ว่าการกู้หนี้เพื่อพัฒนาการศึกษาในหลายประเทศโดยเฉพาะในทวีปแอฟริกา บางครั้งก่อผลขัดขวางการพัฒนานั้น เช่นเมื่อถึงเวลาต้องจ่ายดอกเบี้ยและเงินต้น ประเทศเหล่านั้นจำเป็นต้องลดงบประมาณทางการศึกษาลง เป็นต้น

ผลจากการชี้ประเด็นดังกล่าว รวมทั้งมีการต่อสู้แย่งชิงประเทศในโลกที่สาม ระหว่างค่ายทุนนิยมกับค่ายสังคมนิยม จึงได้มีการเสนอมาตรการเพื่อแก้ไขวิกฤตินี้ เช่นการยกเลิกหนี้แก่ประเทศที่ยากจนที่สุด และเสนอให้ประเทศที่พัฒนาแล้วกันเงินส่วนหนึ่งของผลิตภัณฑ์มวลรวมในชาติมาช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งก็มีการปฏิบัติไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วยอะไร ภายหลังยังล้มเลิกไปอีก

วิกฤตินี้ได้กลับมาเป็นที่กล่าวขานกันมากอีกครั้ง เมื่อกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาในละตินอเมริกามีบราซิล เป็นต้นที่ได้รับการเชิดชูว่าจะเหินบินกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมได้ เกิดภาวะหนี้สินล้นพ้นตัวหลายครั้ง กระทั่งต่อสถาบันการเงินในสหรัฐซึ่งเป็นผู้ให้กู้รายใหญ่

วิกฤติในเอเชียครั้งนี้โดยเฉพาะในประเทศไทย เกาหลีใต้ เป็นต้น มีผู้พูดว่าเป็นวิกฤตินี้น้อย เนื่องจากหนี้ส่วนใหญ่ของประเทศก่อขึ้นโดยเอกชน ไม่ใช่รัฐบาล ต่างกับในประเทศละตินอเมริกาที่หนี้จำนวนมากเป็นของรัฐบาล อย่างไรก็ตามมีการเห็นหรือรู้สึกกันทั่วไปว่าหนี้ต่างประเทศเป็นปัญหาสำคัญ เช่น มีผู้เสนอให้ดูแบบอย่างจากสหรัฐซึ่งกล่าวกันว่าเป็นประเทศที่บริหารหนี้ได้ดีที่สุด หรือมีการเสนอให้มีการพักชำระหนี้ หรือผ่อนการใช้หนี้ เป็นระยะ ๆ เป็นต้น ซึ่งหากมีการปฏิบัติจริงในที่สุด ย่อมแสดงให้เห็นความสำคัญของวิกฤตินี้

ตามสถิติประเทศไทยมีหนี้ต่างประเทศราวครึ่งหนึ่งของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ส่วนใหญ่เป็นของภาคธุรกิจเอกชน อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดวิกฤติขึ้น ในกรณีประเทศไทยพบว่าหนี้ไม่ว่าของเอกชนหรือของรัฐบาลก็ต้องเข้าไปช่วยแก้ไขแบกรับอยู่ดี การแบกรับหนี้ของรัฐบาลทำในหลายรูปแบบ ที่สำคัญได้แก่การรักษาค่าเงินบาท ซึ่งกระทำมาหลายรัฐบาล การใช้เงินอุดหนุนสถาบันการเงิน การรับประกันหนี้ต่างประเทศที่เอกชนกู้มาเท่ากับหนี้ภายในประเทศ การเข้าโครงการ IMF การออกพันธบัตรรัฐบาล

ดังนั้นหนี้ก็คือหนี้ ประเทศต้องจ่ายดอกเบี้ยและเงินต้นอยู่ดี เมื่อสถานการณ์ซัดเจนขึ้นความเห็นวาทะวิกฤตินี้เป็นปัญหาหลักก็จะมีบทพิสูจน์มากขึ้น

เกี่ยวกับเรื่องแนวคิดวิกฤตินี้ มีบทความทำนองเดียวกัน เขียนโดย Robert Wade และ Frank Veneroso ชื่อเรื่อง "The Asian Crisis: The High Debt Model vs. The Wallstreet-Treasury-IMF Complex"

9. การเก็งกำไร และการไหลเวียนของเงินทุนระยะสั้นมากเกินไป

(Speculation and Excessive Short Term Capital Flows)

ท่านนายกรัฐมนตรีมหาธีร์แห่งมาเลเซียเป็นผู้นำคนเดียวในภูมิภาคนี้ ที่ยืนยันระบอบอย่างมั่นใจว่า วิกฤติทางการเงินของเอเชียมีสาเหตุหลักอยู่ที่การเก็งกำไรของกองทุนของตะวันตกโดยเฉพาะสหรัฐ กระทั่งระบุชื่อบุคคล เช่นว่า นายจอร์จ โซรอส เป็นต้น ว่าเป็นตัวการอยู่เบื้องหลัง นอกจากนี้ยังเชื่อมโยงไปทางการเมืองว่าสหรัฐทำเช่นนั้น เพื่อเป็นการลงโทษกลุ่มประเทศอาเซียนที่ไม่ยอมโดดเดี่ยวประเทศพม่าตามนโยบายของสหรัฐ

ท่านมหาธีร์ชี้ว่าในเมื่อกลุ่มประเทศเหล่านี้โดยเฉพาะมาเลเซียประสบความสำเร็จในการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องเป็นเวลากว่าสิบปี สร้างความมั่งคั่งทางประชาชาติและยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชนขึ้นอย่างเห็นได้ชัด หนี้สินต่างประเทศก็ไม่มีมาก เหตุใดจึงต้องเผชิญหนายนะทางเศรษฐกิจ เกิด

ความยากจนฉับพลันขึ้นทั่วประเทศเช่นนี้ได้ ถ้าหากไม่เป็นเพราะแผนการป้อนทำลายเศรษฐกิจของภูมิภาคนี้จากประเทศมหาอำนาจ

ความเห็นของท่านมหาธีร์นี้ถูกตอบโต้กลับอย่างพร้อมเพรียงจากทั้งนายไชรอส ทางกาตาร์ รวมทั้งนักเศรษฐศาสตร์สหรัฐ ว่าเป็นเรื่องไร้สาระและว่าต้นตอปัญหาเกิดจาก "บาป" (Sin) ที่สร้างความประทุติอันตรายของผู้นำและนักธุรกิจชาวเอเชียเอง

อย่างไรก็ตาม แม้ความเห็นของท่านมหาธีร์จะถูกโต้กลับ แต่ก็ปลุกให้เกิดการตื่นตัวที่จะศึกษาและป้องกันผลกระทบจากการเก็งกำไร ทั้งในตลาดทุนและตลาดเงินกันมากขึ้น และเห็นพ้องกันว่าตราบิตที่ยังไม่สามารถป้องกันการเก็งกำไรเช่นนี้ ระบบการเงินโลกก็ยากที่จะมีเสถียรภาพมั่นคง

จากการตื่นตัวเรื่องการเก็งกำไร นำไปสู่ความสนใจการไหลเวียนของเงินทุนระยะสั้น เพราะว่าการไหลเวียนของเงินทุนระยะสั้นกล่าวได้ว่าเป็นเบื้องต้นของการเก็งกำไร นายแอลัน กรีนสแปน ผู้อำนวยการธนาคารกลางสหรัฐมีความเห็นว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดวิกฤติเศรษฐกิจเอเชีย มาจากมีการไหลเวียนของเงินทุนระยะสั้นมากเกินไป (Excessive Short Term Capital Flows)

ปัจจุบันมีความเห็นพ้องกันจากหลายฝ่ายว่าจะต้องป้องกันการไหลเวียนของเงินทุนระยะสั้นไม่ให้มากเกินไป ทั้งนี้ทั้งผู้ให้กู้และผู้กู้จะต้องมีความระมัดระวัง ประเทศกำลังพัฒนาซึ่งเป็นผู้กู้นั้น รัฐบาลจะต้องมีมาตรการที่เข้มงวดในการตรวจตราว่าเงินทุนระยะสั้นเหล่านี้มาจากแหล่งใด ไหลไปสู่ธุรกิจใด มีปริมาณมากน้อยเกินไปหรือไม่ เป็นต้น

ในการประชุมสุดยอดกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมของโลกหรือ G7 ที่เมืองเบอร์มิงแฮม ประเทศอังกฤษ เมื่อเดือนพฤษภาคมนี้ ได้มีรายงานของรัฐมนตรีต่างประเทศถึงประมุขและผู้นำประเทศเกี่ยวกับเรื่องการสร้างเสริมความเข้มแข็งทางโครงสร้างสถาปัตยกรรมการเงินระหว่างประเทศ (Strengthening the Architecture of the Global Financial System)

และเมื่อต้นเดือนกันยายนนี้ นายกรัฐมนตรีมหาธีร์แห่งมาเลเซียได้ประกาศควบคุมการไหลเวียนของเงินริงกิต เพื่อตัดไม่ให้เชื่อมต่อกับระบบเงินโลกที่เชื่อว่ามีปัญหาการเก็งกำไรอย่างยากที่จะแก้ไข ซึ่งจะต้องดูต่อไปว่ามาตรการนี้ใช้ได้ผลหรือไม่ เพียงใด

10. การพัฒนาที่ผิดทางหรือการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืน (Unsustainable Development)

ความเห็นที่ว่าแนวทางการพัฒนาประเทศกำลังพัฒนาหันไปสู่ทิศทางที่ไม่ถูกต้องนั้นมิมีมานานแล้ว สำหรับประเทศไทยมีการพูดถึงมากหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ซึ่งมีการพูดถึงอาณานิคมแผนใหม่ และทุนนิยมแบบพึ่งพา ใจความสำคัญก็คือการพัฒนาประเทศไทยชักนำไปประเทศต้องไปผูกพันขึ้นต่อสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เป็นต้น ทำให้ขาดความเป็นตัวเอง การพึ่งตัวเอง มีอนาคตที่ไม่สดใส

ภายหลังมีแนวคิดเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่เผยแพร่โดยองค์การสหประชาชาติ ข้อวิพากษ์เกี่ยวกับการพัฒนาที่ผิดทางของไทยจึงได้มีการขยายความสู่ด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ประมวลได้ดังนี้

1. เป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นภายนอก นั่นคือการส่งออก แทนที่จะเน้นการพัฒนาภายใน เช่น การสร้างตลาดที่ใหญ่และมั่นคงขึ้นภายในประเทศ เป็นต้น ดังนั้นการพัฒนาที่ผ่านมาจึงเป็นเรื่องของการขายแรงงานราคาถูกและทรัพยากรอันมีค่าของประเทศมากกว่า ทำให้ผลได้ของการพัฒนาตกอยู่กับคนส่วนน้อย เช่นนักธุรกิจผู้ประกอบการ ส่วนประชาชนทั่วไปได้รับผลน้อย

2. เป็นการพัฒนาที่ต้องพึ่งพาทุน เทคโนโลยี วัตถุดิบและตลาดภายนอกสูง ดังนั้นถึงแม้ว่าเศรษฐกิจจะเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่ก็อ่อนแอ ยืนด้วยขาของตนเองไม่ได้ ต้องเสียเปรียบมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอย่างพลิกกลับสถานการณ์ได้ยาก ยิ่งพัฒนามากยิ่งยากจน มีหนี้สินเพิ่มขึ้น เป็นการพัฒนาเพื่อการตามให้ทัน (Catch Up) ประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งในทางเป็นจริงยากที่จะสำเร็จหรือเป็นไปได้

3. เป็นการพัฒนาที่เน้นเมืองและภาคอุตสาหกรรมมากเกินไปจนละเลยชนบทและภาคเกษตร ทำให้การเติบโตเป็นไปอย่างไม่สม่ำเสมอ เกิดช่องว่างทางสังคมระหว่างเมืองกับชนบท ภาคอุตสาหกรรมกับภาคเกษตร คนรวยกับคนจน ซึ่งกลายเป็นพื้นฐานของปัญหาทางเศรษฐกิจ-สังคม-การเมืองร้ายแรงขึ้นเรื่อย ๆ เช่นข้อสังเกตที่ว่าคนชนบทตั้งรัฐบาล คนกรุงล้มรัฐบาล เหล่านี้เป็นส่วนสำคัญให้เกิดวิกฤติเศรษฐกิจ

4. เป็นการพัฒนาที่เน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจขาดการคำนึงถึงต้นทุนทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นขณะที่เศรษฐกิจโตอย่างรวดเร็ว สถาบันสังคมกลับอ่อนล้าแตกแยก ชุมชนอ่อนแอ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นถูกละเลย และสภาพแวดล้อมถูกทำลายอย่างย่อยยับทั้งในดิน แหล่งน้ำ และป่าไม้ ในเมืองเกิดมลพิษ

5. เป็นการพัฒนาที่ส่งเสริมการบริโภคมากเกินไป ขาดความพอดีหรือพอเพียง ละเลยด้านจริยธรรม จนกระทั่งนำจริยธรรมศาสนามาใช้เป็นธุรกิจ เช่นเกิด "พุทธพาณิชย์" การบริโภคที่เกินตัวและฟุ่มเฟือย เป็นปัจจัยหนึ่งที่สร้างวิกฤติครั้งนั้นขึ้น

6. เป็นการพัฒนาที่ส่งเสริมความโลภ ต้องการรวยเร็ว มีชื่อเสียงเร็ว ด้วยวิธีการทั้งที่ชอบและไม่ชอบ เกิดเป็นความประพฤติดันตราย สุ่มเสี่ยงทางการกู้ยืม เกิดเป็นเศรษฐกิจฟองสบู่ขึ้น และแตกอย่างรวดเร็ว

แนวคิดเรื่องพัฒนาผิดทางนี้กล่าวได้ว่าขัดกับแนวคิดของสำนักคลาสสิกใหม่ (Neo-classic) ของฝ่ายตะวันตก เช่น คุรุมัน ที่เห็นว่าวิกฤตินี้เกิดจากบาปที่คนเอเชียประกอบขึ้นล้วน ๆ หรือเป็นหลัก แนวคิดนี้ปัจจุบันมีผู้กล่าวถึงและได้รับการยอมรับมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ยังเป็นรองกระแสคิดของสำนักคลาสสิกใหม่

11. สงครามเศรษฐกิจ (Economic War)

วิกฤติเศรษฐกิจของไทยและของภูมิภาคนี้เกิดขึ้นแบบฉับพลัน มีความรุนแรง กับทั้งแผ่ลามไปอย่างรวดเร็ว สร้างความรู้สึกขึ้นว่าการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้เหมือนกับการพ่ายแพ้สงครามแบบใหม่คือสงครามเศรษฐกิจ เมื่อประเทศไทยจำต้องเข้าโครงการ IMF ก็มีผู้กล่าวว่า ประเทศต้องเสียอธิปไตยให้แก่ IMF หรือมีการเปรียบเทียบความเสียหายในการสู้รบว่า ในสมัยกรุงศรีอยุธยา กว่าข้าศึกจะมาปล้นเอาเงินจากท้องพระคลังไปได้ ก็ต้องยกทัพกันมา ทางเมืองกรุงก็ส่งทหารไปต่อสู้ รบพุ่งกันนานเป็นปี กว่าจะถูกยึดเงินไป แต่ในสงครามเศรษฐกิจสมัยใหม่ เช่นการโจมตีค่าเงินบาทหลายระลอก ทำให้เงินในท้องพระคลังของไทยหมดไปเป็นหมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยที่ทางการทหารยังไม่รู้ตัวเสียด้วยซ้ำ

ใครเป็นผู้ทำสงคราม ?

จากกรณีแวดล้อมมีความเห็นกว้าง ๆ ว่าสหรัฐอเมริกาจะเป็นประเทศที่อยู่เบื้องหลังหรืออย่างน้อยที่สุดได้รับผลประโยชน์จากการทำสงครามครั้งนี้ กรณีแวดล้อมนั้นมีทั้งด้านทั่วไปและด้านเฉพาะ ด้านทั่วไปได้แก่สหรัฐฯในปัจจุบัน เป็นประเทศอภิมหาอำนาจของโลกเพียงประเทศเดียว ที่มีแสนยานุภาพทางทหารที่ไม่มีใครเทียบได้ มีฐานทัพอากาศ มีกองเรือทุกน่านน้ำ มีเทคโนโลยีทันสมัยและก้าวหน้า มีดินแดนกว้างใหญ่ ทรัพยากรยังอุดมสมบูรณ์ ในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมาทำตัวเป็นตำรวจโลก รักษาความสงบราบคาบ ต่อสู้กับระบบ

สังคมนิยม ลัทธิก่อการร้าย ทุกวันนี้ยังคงมีนโยบายในการจัดระเบียบโลกใหม่ที่เอื้อต่อเศรษฐกิจเสรี โดยเฉพาะการค้า การเงิน การธนาคารเสรี ภายใต้การเรียกร้องเรื่องเสรีประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และการรักษาสภาพแวดล้อมธรรมชาติ ส่วนกรณีเฉพาะหน้าได้แก่นักค้าเงินที่เชื่อกันว่ามีส่วนสำคัญในการโจมตีค่าเงินบาท รวมทั้งเงินของกลุ่มประเทศอาเซียนอื่น เกือบเกี่ยวผลกำไรจำนวนมาก ทั้งความยากจนฉับพลันไว้ทั่วภูมิภาค

ผู้ที่เสนอแนวคิดนี้เป็นอย่างเป็นระบบจริงจังได้แก่ดร.เทียนชัย วงศ์ชัยสุวรรณ โดยใช้ทฤษฎีระบบโลก ซึ่งตามแนวทฤษฎีนี้มีภาพ 2 ภาพซ้อนเหลื่อมกันอยู่ ภาพหนึ่งเป็นภาพเฉพาะหน้าที่สหรัฐอเมริกาต้องการจะรักษาความเป็นอภิมหาอำนาจและเขตอิทธิพลในเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไว้ ซึ่งเป็นเขตชายฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก อันนับได้ว่าเป็นพรมแดนด้านหนึ่งของสหรัฐ ถ้าหากรักษาอำนาจและอิทธิพลในเขตนี้ไม่ได้ก็จะกระทบต่อความมั่นคงอย่างยิ่งของสหรัฐ โดยเฉพาะในเขตแดนนี้มีประชากรที่มีความแตกต่างกันทั้งทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมกับของสหรัฐ ต่างกับทางชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติก ที่มีความคล้ายคลึงกันมากกว่า ในบรรดาประเทศชายฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกมีแต่ประเทศจีนอันใหญ่กว้าง มีประชากรมากที่สุด และกำลังพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมอย่างขนานใหญ่เท่านั้น ที่มีศักยภาพที่จะขึ้นมาท้าทายอำนาจของสหรัฐอเมริกาได้ เพราะว่าประเทศจีนยังมีพันธมิตรได้แก่ชาวจีนโพ้นทะเลจำนวนมากหลายสิบล้านคนที่ไม่มีความอำนาจทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีประชากรหลายร้อยล้านคน การโจมตีค่าเงินของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งทำให้เศรษฐกิจทั่วทั้งภูมิภาคทรุดตัวลง เท่ากับเป็นการลดอิทธิพลของจีน เป็นการปิดล้อมจีนในทางเศรษฐกิจ (ต่างกับในสมัยสงครามเย็นที่ใช้การปิดล้อมประเทศจีนในทางทหารและการเมือง) เป็นเงื่อนไขเบื้องต้นในการโจมตีค่าเงินดอลลาร์ฮ่องกงและเงินหยวนของจีนต่อไป ทำให้เศรษฐกิจของจีนซึ่งส่วนใหญ่ยังพึ่งตนเองต้องพึ่งพาตลาดโลกมากขึ้น

อีกภาพหนึ่งเป็นภาพพื้นหลัง เป็นการขับเคลื่อนขนาดใหญ่ของระบบทุนนิยมเองที่จะเปลี่ยนผ่านจากระบบทุนนิยมที่เป็นอยู่ ภาพนี้นักคิดของระบบทุนนิยมเองหลายท่าน เช่นปีเตอร์ ดรักเกอร์ และอัลวิน ทอฟเลอร์ ก็มีความเห็นเช่นนั้น ว่าระบบทุนนิยมกำลังจะขับเคลื่อนสู่สังคมหลังระบบทุนนิยมด้วยแรงผลักดันจากการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีตลอดจนเทคนิคการจัดการอย่างรวดเร็ว แต่ตามทฤษฎีระบบโลกนี้เห็นว่าการเปลี่ยนผ่านไปสู่สังคมหลังทุนนิยม เป็นวิกฤติใหญ่และเป็นรากเหง้าของวิกฤติทั้งปวงที่โลกรวมทั้งประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ ทั้งยังมีแนวโน้มที่จะก่อภาวะสงครามและความรุนแรงมากกว่า สงครามทางเศรษฐกิจเป็นเรื่องหนึ่ง กระทั่งอาจเกิดสงครามทางทหารได้อีกด้วย

ตามแบบจำลองนี้จึงเห็นว่าการมองวิกฤติเศรษฐกิจครั้งนี้จากมุมมองที่แคบกว่า เช่นจากภาวะเงินฝืด ความประพฤติอันทรยศ แม้กระทั่งทฤษฎีการพัฒนาผิดทางจะไม่อาจแก้ปัญหานี้ได้ เพราะวามองความรุนแรงของปัญหามีวิกฤติน้อยไป เกิดความประมาท จำแนกพันธมิตรและฝ่ายตรงข้ามผิดพลาดได้

ทฤษฎีหรือแบบจำลองต่างๆ ตามที่กล่าวมาทั้งหมด สามารถอธิบายสภาพและสาเหตุของภาวะวิกฤติ ที่กำลังเกิดขึ้นอย่างสอดคล้องกับความจริงในระดับที่แน่นอนหนึ่ง ขณะที่ก็มีความแตกต่างในมุมมองและระดับของการมองปัญหา การสังเคราะห์ทฤษฎีหรือแบบจำลองทั้งหมดนี้เข้าด้วยกัน อาจจะช่วยทำให้เข้าใจวิกฤติเศรษฐกิจของชาติและของภูมิภาคได้ชัดเจนรอบด้านขึ้น มองเห็นความยากลำบากในการแก้ไขซึ่งย่อมมีความกว้างขวางสลับซับซ้อนและยืดเยื้อยาวนาน พร้อมกับจะช่วยให้ไม่ตกอยู่ในความประมาทหลงระเริงอย่างที่เคยเป็นมา

แนวทางแก้ไขและแนวโน้ม

แนวทางแก้ไขปัญหาที่เสนอและมีการลงมือปฏิบัติมีอยู่ 2 แนวใหญ่ด้วยกัน ได้แก่แนวทางหลักกับแนวทางเลือก ซึ่งดูจากแนวทางแก้ปัญหาและการปฏิบัติแล้วก็จะเห็นแนวโน้มของสังคมไทยได้ว่าหลังวิกฤติแล้วจะมีรูปลักษณะอย่างไร

แนวทางหลักที่ใช้แก้ปัญหา

แนวทางหลักอาจเรียกรวมได้ว่าเป็นแนวทาง "IMF-ธนาคารโลก-ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย" ผู้ที่เห็นด้วยกับแนวทางนี้มีทั้งด้านภายนอกและภายใน ด้านภายนอกได้แก่กลุ่มทุนโลก โดยเฉพาะกลุ่มทุนสหรัฐ ญี่ปุ่น และยุโรปตะวันตก ด้านภายในได้แก่ชนชั้นนำของประเทศ จำแนกได้เป็นพรรคการเมืองทุกพรรค ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านในปัจจุบัน ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ กลุ่มนายธนาคารและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และนักวิชาการในสถาบัน/หน่วยงานที่มีอำนาจกำหนดนโยบาย (Technocrats) เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ สถาบันพัฒนาประเทศไทย หรือ ทีดีอาร์ไอ เป็นต้น

ตามแนวทางนี้ต้องการแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจให้บังเกิดผลเร็วที่สุด ตามปรัชญาเศรษฐกิจเสรีและการแข่งขันในกระแสโลกาภิวัตน์ โดยมีความเชื่อว่าประเทศไทยจะอยู่รอดและเจริญเข้มแข็งได้ เมื่อสามารถเอาชนะการแข่งขันในกระแสโลกาภิวัตน์เท่านั้น การปิดประเทศมีแต่เป็นการทำลายตนเอง สำหรับมาตรการในการแก้ไขมีอยู่หลายข้อหลายด้าน จึงมักเรียกว่าเป็นมาตรการเบ็ดเสร็จ เช่น 6 แนวทาง 25 มาตรการที่คณะรัฐมนตรีประกาศใช้เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2541

มาตรการแก้ปัญหาวิกฤติทั้งหมดตั้งแต่ดำเนินการมามีสาระและความมุ่งหมายสำคัญคือ

- 1) ลดทอนการใช้จ่ายของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
- 2) สร้างเสถียรภาพค่าเงินบาท
- 3) ดึงเงินทุนต่างประเทศให้ไหลกลับมาหรืออย่างน้อยหยุดการไหลออก
- 4) ปรับปรุงระบบโครงสร้างสถาบันการเงินของประเทศทั้งหมด
- 5) เปิดประเทศให้เสรีขึ้นอีก ในกิจการด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการเงินการธนาคาร กิจการโทรคมนาคม การก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ การพิมพ์โฆษณา
- 6) การแก้ปัญหาหนี้สินของภาคธุรกิจเอกชน โดยเฉพาะในกิจการที่มีขนาดใหญ่
- 7) การปฏิรูปการเมือง เพื่อสร้างธรรมรัฐ (Good Governance)
- 8) การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
- 9) การส่งเสริมการส่งออก รวมทั้งการท่องเที่ยว
- 10) การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตของประเทศ หรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศในตลาดโลก
- 11) การแก้ปัญหาการว่างงาน รวมทั้งการฟื้นฟูภาคเกษตรกรรมและชุมชนในชนบท
- 12) การรักษาคุณภาพหรือปริมาณทางการศึกษา การแพทย์และสาธารณสุข เช่น พยายามรักษาจำนวนนักเรียนในสถาบันการศึกษาไว้ มิให้ต้องออกไปกลายคนเนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจ

เมื่อพิจารณาจากสาระและความมุ่งหมายข้างต้นจะพบว่าสิ่งที่ทำประสบความสำเร็จชัดเพียงใน 2 ข้อแรกเท่านั้น ข้ออื่น ๆ กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินงานหรือยังไม่ประสบผลชัดแจ้ง บางประการก็ไม่เข้าเป้า เช่น การส่งเสริมการส่งออกและการท่องเที่ยวที่เชื่อกันว่าจะเป็นตัวดึงเศรษฐกิจให้ฟื้นปวงภาวะถดถอยได้ ก็ไม่ได้ผลตามที่คาดหมาย ทั้งหมดนี้แสดงว่าวิกฤติเศรษฐกิจของไทยมีความหนักหน่วงรุนแรง เกี่ยวเนื่องกับปัญหาอื่นทั้งด้านการเมือง สังคมและวัฒนธรรม มีปัญหาอุปสรรคในการแก้ไขมากและคงจะใช้เวลาในการฟื้นฟูประเทศยาวนานกว่าที่คาดหมาย

หนึ่งเนื่องจากมีมาตรการมากและในการปฏิบัติจริงเกิดปัญหา จึงมีความขัดแย้งทางความคิดเห็นขึ้นเป็นระยะ ว่าควรจะทำอย่างไร ข้อขัดแย้งที่เด่นประการหนึ่งได้แก่ความขัดแย้งระหว่างการลดการใช้จ่ายและการสร้างเสถียรภาพค่าเงินบาทกับการเสริมสภาพคล่องให้แก่ภาคการผลิตที่แท้จริง นอกจากนี้ยังมีข้อวิจารณ์สำคัญอีกข้อหนึ่ง นั่นคือ มาตรการทั้งหมดนี้เป็นความช่วยเหลือคนรวย ละเลยคนจน

แนวทางเลือกในการแก้ปัญหา

สำหรับแนวทางเลือกในการแก้ปัญหามีที่สำคัญ 3 แนวทางด้วยกัน ทางหนึ่งได้แก่ "หนึ่งครัวเรือน สองวิธีการผลิต" ที่เสนอโดยวารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง ทางที่สองได้แก่ การปฏิรูปสังคม บุคคลสำคัญที่เสนอแนวคิดนี้ได้แก่ น.พ.ประเวศ วะสี และแนวทางที่สามได้แก่ ยุทธศาสตร์ภาคประชาชน เสนอโดย "ยุค ศรีอารยะ"

1. "หนึ่งครัวเรือน สองวิธีการผลิต"

แนวคิดนี้เกิดจากการผสมผสาน ระหว่างทฤษฎีนีโอคลาสสิกกับเศรษฐศาสตร์การเมือง นั่นคือมีด้านที่ยอมรับระบบทุนนิยม และกระแสโลกาภิวัตน์ แต่ก็มีด้านที่เน้นการเชื่อมั่นตนเองพึ่งตนเอง ไม่ยอมให้กระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งแท้จริงเป็นกระแสของตะวันตกหรือสหรัฐอเมริกาครอบงำ

การฟื้นฟูเศรษฐกิจ-สังคมตามแนวคิดนี้ อยู่ที่ยกมองเข้ามาข้างใน ไม่ใช่มองออกไปข้างนอก เช่น การพึ่งเงินทุนนอก เทคโนโลยีและวัตถุดิบนอก และตลาดภายนอก การมองเข้ามาข้างในจึงเน้นความเชื่อมั่นของนักลงทุนในประเทศและตลาดภายในประเทศ เป็นต้น สำหรับชนบทที่มีประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่จะต้องมีสถาบันการเงินในท้องถิ่น เพื่อตัดทอนความสัมพันธ์ทางการเงินกับเมืองใหญ่ที่ผูกโยงกับทุนโลก ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ถูกผลกระทบจากการแก๊งกำไรในตลาดเงินและตลาดทุนของกลุ่มทุนโลก จะต้องมีการลงทุนทางสังคมให้มากขึ้นแทนที่จะเน้นการลงทุนสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการส่งออก การลงทุนทางสังคมจะช่วยให้ประชาชนไทยมีสุขภาพและการศึกษาที่ดีและเหมาะสม มีระบบประกันสังคมที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นในหนึ่งครัวเรือนจึงสามารถมี 2 วิธีการผลิต วิธีหนึ่งเป็นการผลิตพอเพียงเพื่อกินและใช้ อีกวิธีหนึ่งผลิตเป็นสินค้าเข้าสู่ตลาดโลก เรียกได้ว่าเป็นธุรกิจชุมชน ซึ่งได้มีการทดลองปฏิบัติจุดหนึ่งก็ที่ชุมชนหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช

นอกจากนี้ยังมีการเสนอให้คิดจัดทำโครงการใหญ่ในประเทศ เช่นการขุดคอคอดกระ ซึ่งจะเป็นการดึงเงินทุนจำนวนมหาศาล และสร้างงานต่อเนื่องขึ้นมากมายด้วย

2. แนวทางปฏิรูปสังคม

แนวทางนี้มีความเชื่อพื้นฐานอยู่ 2 ประการ และมีทิศทางในการปฏิรูป 7 ประการ ความเชื่อพื้นฐานประการแรก ได้แก่ การพัฒนาที่ผ่านมาเป็นการพัฒนาแบบมองด้านเดียวไม่ได้มองจากองค์รวม ทางแก้ปัญหาจึง

ต้องแก้แบบองค์รวมทั้งหมด จะแก้เพียงด้านเศรษฐกิจ หรือสถาบันการเงิน ปัญหาเงินฝืด อย่างที่ทำงานอยู่นั้นย่อมไม่เพียงพอ และไม่อาจแก้ปัญหาวิกฤติครั้งนี้ได้ ความเชื่อพื้นฐานประการที่ 2 ได้แก่กระแสของโลกในปัจจุบันไม่ได้เป็นไปในทางโลกาภิวัตน์เพียงด้านเดียว ยังมีอีกกระแสหนึ่งที่อยู่ลึกกว่าและเป็นจริงกว่าได้แก่กระแสประชาสังคม (Civil Society) โดยมีชุมชนที่พึ่งตนเองได้ทั้งทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมวัฒนธรรม นั่นคือมีความรู้ความสามารถในการทำมาหากิน การบริหารจัดการชุมชนรวมทั้งสภาพแวดล้อมธรรมชาติ มีการส่งเสริมแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาของชุมชน สร้างวิถีดำเนินชีวิตหลากหลายที่เป็นสุข เจริญก้าวหน้า และยั่งยืน

การแก้ปัญหาวิกฤติครั้งนี้จึงต้องเริ่มต้นด้วยปัญญา ซึ่งเป็นเบื้องต้นของการปฏิรูปทั้งหมด จะต้องทำให้เกิดปัญญาว่าชีวิตที่ดี สังคมที่ดี การงานที่ดีคืออะไรเป็นต้น นอกจากนี้จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความพอเพียงอย่างลึกซึ้ง เมื่อมีปัญหาขึ้นแล้วการปฏิรูปด้านอื่นๆ เช่น ด้านการปฏิรูปการเมือง สร้างธรรมรัฐทั้งในภาครัฐและเอกชน การสร้างธุรกิจชุมชน การปฏิรูปทางการศึกษา เป็นต้น ก็เป็นเรื่องที่ทำได้พร้อมกันไป

แนวคิดนี้มีการเผยแพร่และเป็นที่ยอมรับในระดับหนึ่งในวงการองค์กรสาธารณประโยชน์ (NGO) ตลอดจนผู้มีอำนาจทางการเมืองและการกำหนดนโยบายบางส่วน นอกจากนี้แนวทางปฏิรูปสังคมมีทิศทางแก้ไขหลายประการที่สอดคล้องกับแนวทางแก้ปัญหาชุด "IMF-ธนาคารโลก-ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย" เช่นการปฏิรูปการเมือง การสร้างธรรมรัฐทั้งในภาครัฐและเอกชน การฟื้นฟูชุมชนในชนบท และการปฏิรูปทางการศึกษา แต่มีจุดมุ่งหมายที่ต่างกัน นั่นคือตามแนวทางปฏิรูปสังคมต้องการสร้างประชาสังคมและชุมชนที่มีภูมิปัญญา แต่แนวทาง IMF ๙ เน้นการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทยเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันในกระแสโลกาภิวัตน์

3. ยุทธศาสตร์ภาคประชาชน

แนวคิดนี้เห็นว่าประเทศไทยอยู่ในภาวะสงคราม เป็นสงครามทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจแปรเป็นสงครามทางทหารขึ้นมาได้ การจะเอาตัวรอดพ้นจากหายนะครั้งนี้ประชาชนจำต้องมียุทธศาสตร์การสู้รบอย่างเอาจริงเอาจัง เนื่องจากยุทธศาสตร์ภาครัฐนั้นไร้ประสิทธิภาพที่จะแก้วิกฤติได้ ยิ่งไปกว่านั้นยังมีแนวโน้มที่จะไปร่วมมือกับกลุ่มทุนโลกในกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งจะเป็นการซ้ำเติมประเทศให้ตกเหวหายนะเร็วขึ้นไปอีก

ยุทธศาสตร์ภาคประชาชนเริ่มต้นที่ฝ่ายประชาชนจะต้องผนึกกำลังกันทั่วประเทศ และยังคงผนึกกำลังกับประชาชนอื่นในภูมิภาคนี้ซึ่งประสบชะตากรรมเดียวกันเนื่องจากการถูกเอาเปรียบเอารัดเอาเปรียบจากกลุ่มทุนโลก ในข้อต่อมาจะต้องมีแนวคิดและการปฏิบัติที่หลากหลาย แนวคิดนั้นควรประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 4 สาย ได้แก่ ยุทธศาสตร์วัฒนธรรมชุมชน เน้นชนบท ชุมชนและคนเป็นศูนย์กลาง ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจการเมือง เน้นเมือง ชนชั้นกรรมาชีพและการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจ-การเมือง ยุทธศาสตร์สายพุทธศาสนา เน้นการเปลี่ยนแปลงทางศีลธรรมและจิตใจ และยุทธศาสตร์นิเวศวิทยาการเมือง เน้นการปฏิวัติกระบวนทัศน์ใหม่ ยุทธศาสตร์ทั้ง 4 นี้จะประสานกันโดยการปฏิบัติที่หลากหลาย ไม่มีศูนย์กลางเดียว และท้ายสุดต้องกำหนดยุทธศาสตร์เฉพาะหน้าในการต่อสู้ตามสถานการณ์ที่เป็นจริง

แนวคิดนี้อยู่ในระยะการเผยแพร่ และมีการถกเถียงกันในสื่อมวลชนมากขึ้น แต่ยังไม่ได้อำนาจหรือพรรคการเมืองใดประกาศยึดถือแนวคิดยุทธศาสตร์ภาคประชาชน

มองแนวโน้ม

วิกฤติเศรษฐกิจ-การเมือง-สังคมของประเทศไทยครั้งนี้แม้ว่าจะมีความหนักหน่วงรุนแรงและยาวนาน ผ่านมาแล้วกว่า 1 ปีก็ยังไม่ได้เห็นแสงสว่างที่ปลายอุโมงค์ ขณะเดียวกันก็เกิดความสับสนในตัวปัญหาและทางแก้ไข เกิดเหตุการณ์ใหม่ ๆ ที่สลับซับซ้อน จนยากที่จะทำนายได้ชัดเจนว่าสังคมไทยเมื่อผ่านวิกฤติแล้วจะมีรูปแบบลักษณะเช่นใด แต่หากสถานการณ์ยังคงคลี่คลายไปตามแนวทางที่เป็นมาก็พอจะทำนายแนวโน้มหลักของสังคมไทยในระยะใกล้ได้ดังต่อไปนี้

เศรษฐกิจสังคมไทยมีแนวโน้มผูกพันกับกลุ่มทุนโลกในกระแสโลกาภิวัตน์มากยิ่งขึ้น ไม่ใช่ข้อยกเว้น ภาคการผลิตและบริการที่สำคัญ ได้แก่ภาคการเงินการธนาคารรวมทั้งการประกันชีวิตและประกันภัย อุสาหกรรมการพื้นฐานได้แก่ปิโตรเคมี และเหล็กเป็นต้น กิจกรรมด้านการก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ กิจกรรมด้านโทรคมนาคม การค้าปลีก การพิมพ์โฆษณา(รวมโทรทัศน์) จะมีกลุ่มทุนข้ามชาติเข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยกลุ่มทุนภายในประเทศไม่น้อยจำเป็นต้องรวมกิจการกับทุนข้ามชาติ ทั้งนี้ไม่นับอุตสาหกรรมไฟฟ้าและเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ ยาและเวชภัณฑ์ เป็นต้น ซึ่งกลุ่มทุนโลกมีบทบาทมากอยู่แล้ว การผูกขาดหรือกึ่งผูกขาดที่เคยปฏิบัติมานานจะถูกจำกัดหรือลดทอนลงอย่างมาก รูปแบบองค์กรรัฐและธุรกิจเอกชนจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด ด้านหนึ่งไปผูกพันกับกลุ่มทุนโลกหรือเป็นไปตามมาตรฐานของกลุ่มทุนโลก อีกด้านหนึ่งมีระบบตรวจสอบดีขึ้น กระจายอำนาจมากขึ้น ระบบอุปถัมภ์เจือจางลง การแข่งขันเข้มข้นขึ้น ทั้งทั้งสังคมมีการปรับตัวเพื่อให้สามารถอยู่รอดในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงรวดเร็วเหมือนพลิกฝ่ามือ มีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กจำนวนมาก ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นธุรกิจชุมชน ทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างชนบทกับระดับโลก ทางด้านวัฒนธรรมจะผสมกลมกลืนเข้ากับระดับโลกมากขึ้นทั้งในด้านภาษา การศึกษา คุณค่า ค่านิยม ตลอดจนจนท่งงานองการดำเนินชีวิต

อย่างไรก็ตามการเคลื่อนย้ายทางเศรษฐกิจ-สังคม-การเมืองดังกล่าวเป็นกระบวนการใหญ่ มีการได้ประโยชน์และเสียประโยชน์ค่อนข้างสูง นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงซึ่งเปลี่ยนแปลงยาก ดังนั้นจึงอาจจะมีการต่อสู้จากกลุ่มและฝ่ายต่าง ๆ เพื่อรักษาหรือแย่งยึดผลประโยชน์ทั้งทางวัตถุและทางจิตใจกันอย่างค่อนข้างรุนแรง อาจมีการพลิกผันของสถานการณ์ไปต่าง ๆ จึงควรให้ความสนใจติดตามปัจจัยสำคัญ 9 ด้านต่อไปนี้ ซึ่งจะมีผลต่อทิศทางการดำเนินของสังคมไทยอย่างสำคัญ

ปัจจัยสำคัญที่ไม่ควรละเลย

1. ความยากจนฉับพลันกับความอ่อนแอและความไม่สงบทางสังคม

ในช่วงเวลาสั้น ๆ ประเทศไทยพบว่าตนเองยากจนลงอย่างฉับพลัน ทุนสำรองเงินตราต่างประเทศหดหายเกือบหมด หนี้สินของประเทศล้นพ้นตัว ต้องใช้เวลานานหลายสิบปีกว่าจะชดเชยให้หมด ค่าเงินบาท ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ตกถึงเหว สถาบันการเงินกว่า 50 แห่งถูกสั่งปิด มูลค่าหุ้นธนาคารบางแห่งถูกลดลงพันเท่า สถานประกอบการในกิจการที่ถือว่ามั่นคงต้องปิดกิจการเป็นว่าเล่น จำนวนผู้ว่างงานพุ่งสูงลิ่ว ดัชนีราคาผู้บริโภคเพิ่มสูงอย่างไม่เคยเป็นมาก่อนในรอบ 10 ปี กล่าวอย่างสั้น ๆ ความมั่งคั่งที่สั่งสมมายาวนานหลายสิบปี ในช่วงของการพัฒนาประเทศดูเหมือนว่าจะหายดับไปในพริบตา

ความยากจนฉับพลันที่ยืดเยื้อยาวนานย่อมก่อความอ่อนแออย่างทั่วด้าน เช่นทางทหารย่อมขาดเงินในการฝึกซ้อมและพัฒนาอาวุธ ทางการศึกษาเกิดปัญหาการออกจากโรงเรียนกลางคันหรือมาตรฐานการเรียนการ

สอนต่ำลง ทางสาธารณสุขจะขาดกำลังคนและวัสดุอุปกรณ์มากขึ้น ในทางเศรษฐกิจมาตรฐานการครองชีพลดต่ำลง เป็นต้น ดังนั้นจึงก่อความตึงเครียดอย่างสูงในสังคมด้วย บ่มความรู้สึกไม่พึงพอใจ จนอาจเกิดความไม่สงบในสังคมขึ้นได้

ตั้งแต่เกิดวิกฤติมา แม้ว่าเกิดความรู้สึกคับข้องใจ แต่กล่าวโดยทั่วไปสังคมไทยยังสงบอยู่ ซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ เป็นต้นว่าชนชั้นกลางยังสามารถใช้ความมั่งคั่งที่ยังเหลืออยู่ประคับประคองฐานะความเป็นอยู่ของตนต่อไปได้ ภาคเกษตรและชนบทของไทยยังสามารถรองรับวิกฤติครั้งนี้ได้ ไม่เกิดภาวะความอดอยาก มีการกู้เงินจากธนาคารโลกเพื่อการลงทุนทางสังคมบรรเทาปัญหาการว่างงานและอื่น ๆ ท้ายสุด ได้แก่ ความสามารถของชาวไทยเองในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วนี้ อย่างไรก็ตามหากวิกฤติครั้งนี้ยืดเยื้อต่อไปความอ่อนแอและความตึงเครียดในสังคมย่อมเพิ่มทวีขึ้น สามารถกลุกลามเป็นเหตุการณ์ใหญ่อย่างคาดไม่ถึง

2. การรับพัฒนาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาจากประเทศพัฒนาแล้ว

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศพัฒนาแล้วมีการเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยีข่าวสาร เทคโนโลยีชีวภาพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการแพทย์ วิทยาศาสตร์ว่าด้วยวัสดุ เทคโนโลยีทางทหาร เทคโนโลยีด้านอวกาศ ความรู้เหล่านี้แพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว จนเกิดความตื่นเนื้อและการแข่งขันทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขึ้นทั่วไป ทำให้ประเทศกำลังพัฒนาต้องเปิดประเทศของตนและมักต้องซื้อวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเหล่านี้ในราคาสูง ทำให้ประเทศของตนต้องขึ้นต่อและเป็นหนี้สูงขึ้น

กรณีประเทศไทยที่สั่งเข้าวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากตะวันตก (รวมทั้งญี่ปุ่น) เป็นเวลานาน ซึ่งถ้าหากไม่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านนี้ การแก้วิกฤติภัยก็จะสำเร็จ

3. วิกฤติศรัทธา

วิกฤติศรัทธามักเกิดขึ้นในยามประสบความยากเข็ญหรือเกิดความรู้สึกคับข้องใจยาวนานอย่างหาทางออกไม่ได้ วิกฤติศรัทธานี้ อาจเกิดต่อผู้นำ การนำ และระบบ ในประเทศไทยเคยเห็น ๆ เหมือนว่าวิกฤติศรัทธายังไม่เกิดขึ้นรุนแรง แต่พิจารณาจริง ๆ แล้วจะเห็นว่าเกิดขึ้นอย่างแผ่ซ่านซึมลึก เช่นแต่ก่อนรู้สึกว่ารบบราชการอู้ยอ้าย เข้าขามเย็นขาม ทำตัวเป็นเจ้านายประชาชน และเต็มไปด้วยการคอรัปชั่น เมื่อมีนักการเมืองเข้าบริหารปกครองประเทศในช่วง "ประชาธิปไตยเต็มใบ" ก็เกิดความไม่พึงพอใจนักการเมืองโดยรวมอย่างสูง มีการวิพากษ์วิจารณ์กันในสื่อมวลชนถึงขั้นเรียกได้ว่าเป็นการตำหนิ บางคนถึงกับเรียกร้องให้นักการเมืองหยุดเล่นการเมืองสัก 2 ปี เพื่อไม่ให้ประเทศชาติบอบช้ำ ขณะนั้นยังมีความคิดกันว่าภาคธุรกิจเอกชนของไทยนั้นมีประสิทธิภาพและความสามารถสูง แต่วิกฤติครั้งนี้ได้ชี้ให้เห็นว่า ในภาคธุรกิจเอกชนเองก็มากด้วยความละโมภ ไม่โปร่งใสไม่ซื่อสัตย์ ขาดวิสัยทัศน์ พอ ๆ กัน ระบบราชการ นักการเมือง และนักธุรกิจประกอบกันขึ้นเป็นชนชั้นนำของสังคมไทย ซึ่งพบว่าทั้งหมดมีปัญหาค่อนข้างร้ายแรง

วิกฤติศรัทธา ไม่ได้จำกัดอยู่ที่ผู้นำและการนำเท่านั้น หากยังกำลังซึมซาบไปสู่ระบบสังคม เช่น พบว่าสถาบันสังคมจำนวนมาก เกิดปัญหาทางด้านความน่าเชื่อถือศรัทธา ตั้งแต่ด้านครอบครัว การศึกษา ไปจนถึงศาสนา ความอ่อนแอและความไม่สงบทางสังคมก็ตี การถูกขัดพาไปโดยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตะวันตก ที่เราได้คิดขึ้นเองก็ตี เหล่านี้ยิ่งเพิ่มความรุนแรงของวิกฤติศรัทธาให้สูงขึ้น

ในเรื่องเดียวกันนี้ ที่สหรัฐฯก็มีรายงานผลการสำรวจทางสังคมวิทยาชิ้นหนึ่ง ชี้ว่าเกิดกระแสวิกฤติศรัทธาในสังคมสหรัฐอเมริกา ทั้งในหมู่คนหนุ่มสาวและวัยอื่นที่มองเห็นสถาบันสังคม เช่นครอบครัวและการเมืองเต็มไปด้วยความเน่าเฟะ หมดพลังที่จะขับเคลื่อนประวัติศาสตร์ (Bangkok Post .26/8/98)

4. การเสนอทางเลือกหลากหลายและการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว

กล่าวกันว่าวิกฤติก็คือโอกาส วิกฤติใหญ่ครั้งนี้ก็เป็นการเปิดโอกาสครั้งใหญ่ด้วยเช่นกัน เป็นต้นว่า แ่งคิดข้อเสนอ และทางเลือกต่าง ๆ ที่ในครั้งเศรษฐกิจยังพองตัวอยู่ก็ไม่ได้มีการรับฟังหรือนำมาขบคิดปฏิบัติ ในยามเกิดวิกฤติเช่นนี้ก็เกิดปรากฏการณ์เสนอแ่งคิดทางเลือกในการปฏิบัติกันอย่างกว้างขวาง และบางส่วนได้มีการนำไปปฏิบัติกันจริงจิงในระดับหนึ่ง ตัวอย่างเช่น การแพทย์ทางเลือก ซึ่งมีผู้เสนอมานานแล้ว แต่ไม่เป็นที่สนใจ เพราะผู้คนมักแต่ให้ความสำคัญแก่เครื่องมือการแพทย์ที่ทันสมัย โรงพยาบาลที่สะอาดโอโง่ง หรือแพทย์ชั้นหนึ่ง แต่เมื่อมีปัญหาทางการเงินและการเงินก็เกิดการให้ความสนใจแก่การแพทย์ทางเลือกกันมากขึ้น หรือพากันเห็นพ้องว่า การดูแลสุขภาพให้แข็งแรงดีกว่าการรักษาความป่วยไข้

การเสนอทางเลือกหลากหลายและการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วนี้ เป็นกระบวนการลองผิดลองถูก ต้องการทั้งความคิดริเริ่มและความกล้าหาญซึ่งในยามปกติไม่ค่อยได้กระทำกัน การริเริ่มสิ่งใหม่ในยามนี้แม้เริ่มต้นอย่างเล็ก ๆ อาจจะมีผลกระทบมหานศาล ซึ่งอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสำคัญในระบบ เช่นระบบการศึกษาและสาธารณสุข วิธีการดำเนินชีวิต

5. บทบาทของรัฐ

ในช่วงเศรษฐกิจฟองเกิดความคิดกันทั่วไปว่าบทบาทของรัฐบาลจะต้องเปลี่ยนไป จากการเป็นผู้กำกับควบคุม เป็นผู้ดูแลสนับสนุน และลดบทบาทในฐานะผู้ผลิตลง นั่นคือการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ พร้อมกับการให้ธุรกิจเอกชนเข้ามาทำงานในส่วนที่เคยเป็นงานของรัฐบาลมากขึ้นในทุกด้านเท่าที่จะเป็นไปได้ กระบวนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจและการสนับสนุนธุรกิจเอกชนให้มีบทบาทมากขึ้นได้กระทำต่อเนื่องกันมาหลายรัฐบาล เช่นในเรื่องโทรคมนาคม เป็นต้น การแปรรูปรัฐวิสาหกิจและการสนับสนุนเอกชนให้มีบทบาทมากขึ้น ตั้งอยู่บนสมมุติฐานว่าภาคธุรกิจเอกชนมีความเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพมากกว่าภาครัฐ แต่เมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ก็พบว่าภาคธุรกิจเอกชนหาได้มีความแข็งแกร่งอย่างที่ตั้งสมมุติฐานไว้ จนกระทั่งภาครัฐต้องเข้าไปโอบอุ้มช่วยเหลือ และเครดิตระหว่างประเทศที่พอมักก็เป็นเครดิตของภาครัฐ ดังนั้นการแปรรูปรัฐวิสาหกิจหรือการสนับสนุนเอกชนให้มีบทบาทมากขึ้นในยามนี้จึงเท่ากับเป็นการสนับสนุนให้กลุ่มทุนต่างประเทศโดยเฉพาะกลุ่มทุนใหญ่ของโลกเข้ามามีอิทธิพลในเศรษฐกิจไทยอย่างหนาแน่นยิ่งขึ้น

นโยบายของรัฐบาลปัจจุบันยังมุ่งเน้นในเรื่องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และการสนับสนุนให้เอกชนมีบทบาทมากขึ้น ขณะที่สภาพวิกฤติบีบให้รัฐบาลต้องมีหน้าที่บทบาทมากยิ่งขึ้นในการนำพาประเทศให้พ้นภัยใหญ่ นี่เป็นความขัดแย้งที่น่าติดตามอย่างหนึ่ง

6. ความคิดชาตินิยมและการมองเข้ามาข้างใน

นายณะทางเศรษฐกิจได้ปลูกฝังความคิดชาตินิยมตื้นเขินที่โน่นที่นี้ ปรากฏเป็นข่าวและแสดงออกตามสื่อมวลชนเป็นระยะ แต่ยังไม่ถึงขั้นเป็นกระแส พร้อมกับความคิดชาตินิยมก็มีการเรียกร้องให้มองเข้ามาข้างใน การหวังพึ่งตนเอง สร้างความแข็งแกร่งด้วยตนเอง แทนที่จะหวังพึ่งการสนับสนุนช่วยเหลือจากภายนอก

ความคิดชาตินิยมและการมองเข้ามาข้างในที่ปรากฏเป็นข่าวและแสดงออกตามสื่อมวลชน เช่น โครงการไทยช่วยไทย การเสนอให้มีการพักชำระหนี้หรือ (ที่ใช้คำถ้อยให้อ่อนลงว่า) การยืดเวลาชำระหนี้ต่างประเทศ ซึ่งเท่ากับเป็นการปิดประเทศชั่วคราว นอกจากนี้ยังมีการแสดงความไม่พอใจหรือวิตกกังวลกรณีต้องเข้าโครงการที่ตีความได้ว่าเป็นการเสียอธิปไตยแก่ IMF การขายรัฐวิสาหกิจ หรือการยินยอมให้ต่างชาติซึ่งที่สำคัญคือกลุ่มทุนโลกถือครองที่ดินในประเทศ

ในประเทศไทยความคิดชาตินิยมเป็นพลังสำคัญในการต้านหรือชลอกระแสโลกาภิวัตน์ (ในประเทศอื่นหลายประเทศใช้ความเชื่อทางศาสนา) ถ้าหากวิกฤติเศรษฐกิจยืดเยื้อออกไปยาวนาน ความทุกข์ยากเดือดร้อนเพิ่มขึ้นอย่างมองไม่เห็นทางออก การส่งออกและการท่องเที่ยวที่หวังว่าจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจไม่ได้ผล การคิดพึ่งมิตรมหาอำนาจทางเศรษฐกิจก็มีแต่จะถูกยึดกิจการหรือถูกกีดกันทางการค้า ในสถานการณ์เช่นนี้ความคิดชาตินิยมซึ่งผุดขึ้นเป็นจุด ๆ ก็มีแนวโน้มที่จะต่อเชื่อมเป็นกระแส และกระแสนี้ดังกล่าวก็น่าจะเป็นไปได้ที่จะต่อเชื่อมกับกระแสชาตินิยมของประเทศเพื่อนบ้านที่ตกอยู่ในชะตากรรมเดียวกัน

หากกระแสชาตินิยมเกิดขึ้นแล้ว สถานการณ์อาจเกิดความผันผวนได้มาก สังคมไทยจะมีแนวโน้มเป็นลักษณะปิดมากขึ้น

7. การปฏิรูปการเมือง

เป็นการเคลื่อนไหวสำคัญในการสกัดกั้นกระแสวิกฤติศรัทธา กระทั่งเป็นการสร้างศรัทธาใหม่ขึ้น ดังนั้นจึงเป็นเงื่อนไขหลักในการรวมพลังภายในชาติ และเป็นกุญแจสำหรับการแก้วิกฤติและวางรากฐานความเข้มแข็งของประชาชาติ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นเบื้องต้นของการปฏิรูปสังคม แต่เท่าที่เป็นอยู่พบว่าชนชั้นนำไม่ว่าจะอยู่ในระบบราชการ องค์กรธุรกิจ และพรรคการเมืองดูไม่กระตือรือร้นที่จะปฏิรูปการเมืองเท่าใดนัก เพราะว่าการปฏิรูปการเมืองตามแนวทางรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นั้นชนชั้นนำจะถูกตรวจสอบควบคุมเข้มข้นขึ้น ต้องมีการกระทำที่โปร่งใส และกระจายอำนาจให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น พฤติกรรมในระบบราชการ องค์กรธุรกิจ และเวทีการเมืองจึงยังไม่เปลี่ยนไปจากเดิมมากนัก ยังคงใช้วิธีบริหารจัดการในระบบอุปถัมภ์เส้นสาย มีการกีดกันการสร้างภาพ การทำลายล้างกันโดยคำนึงถึงผลประโยชน์เฉพาะหน้าส่วนตน เช่นคะแนนเสียง และการอยู่รอดของตน ส่วนชนชั้นกลางซึ่งควรจะเป็นพลังสำคัญในการผลักดันให้เกิดการปฏิรูปการเมือง ก็มัวัวใจจดใจจ่อเรื่องเมื่อใดเศรษฐกิจจะฟื้นตัว

การปฏิรูปการเมืองจึงเป็นเครื่องบ่งชี้แนวโน้มสังคมไทยที่สำคัญอย่างหนึ่ง

8. ความเข้มแข็งของกลุ่มประเทศอาเซียน

ในช่วงที่ประเทศในกลุ่มอาเซียนมีการเติบโตทางเศรษฐกิจ มี 2 ประเทศได้รับสมญาว่าเป็น "เสือ" ทางเศรษฐกิจที่พุ่งทะยานไปเบื้องหน้า ประเทศไทยก็กำลังจะกลายเป็นเสือตัวที่สาม ส่วนประเทศอินโดนีเซียนั้นก็วิ่งไล่หลังมา กลุ่มประเทศอาเซียนได้รับการจับตามองไปทั่วโลกว่า จะเป็นกลุ่มเศรษฐกิจใหม่ที่จะขึ้นมายืนอยู่ได้ด้วยตนเอง เพราะมีทั้งความมั่งคั่งในทรัพยากรธรรมชาติ จำนวนประชากรมาก ที่ตั้งที่ต่อเชื่อม 2 มหาสมุทรใหญ่

ถือเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญจุดหนึ่งของโลก ขณะเดียวกันประเทศในภูมิภาคนี้ อันได้แก่ เวียดนาม กัมพูชา ลาว ตลอดจนพม่าก็สนใจเข้าร่วมกลุ่มด้วย แต่เมื่อเกิดวิกฤติขึ้นก็พบว่าความเข้มแข็งของกลุ่มประเทศอาเซียนก็ตกลงพร้อมกับฟองสบู่ทางเศรษฐกิจ เกิดวิวาทะกันระหว่างประเทศ เช่นระหว่างสิงคโปร์กับมาเลเซียและอินโดนีเซีย นอกจากนั้นยังเกิดความแตกต่างทางความคิดในเรื่องการเกี่ยวพันอย่างสร้างสรรค์ที่ทางไทยเสนอให้มีการวิจารณ์กิจการภายในได้ และสนับสนุนโดยฟิลิปปินส์ แต่หลายประเทศไม่เห็นด้วย

ขณะที่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจมีผู้เสนอแนวทางแก้ร่วมกันอยู่ประการหนึ่ง ได้แก่กลุ่มประเทศอาเซียนควรจะได้ผนึกกำลังกันไว้เพื่อช่วยเหลือกันในยามยาก เช่นมีการเสนอให้ใช้เงินสกุลของกลุ่มประเทศอาเซียนในการค้าระหว่างกัน เพื่อที่จะได้ไม่ต้องพึ่งเงินดอลลาร์สหรัฐมาก ลดทอนความรุนแรงจากการใช้เงินดอลลาร์โจมตีค่าเงินจากนักเก็งกำไรของกลุ่มทุนโลก กระทั่งมีการเสนอให้กลุ่มประเทศอาเซียนแสวงหาพันธมิตรในภูมิภาคเอเชียด้วยกัน ที่สำคัญได้แก่ญี่ปุ่นและจีน เพื่อเป็นกำลังต่อรองกับกลุ่มทุนตะวันตก ที่กำลังก้าวมาครอบงำในภูมิภาคนี้ อย่างเต็มที่ บ้างเสนอให้กลุ่มประเทศอาเซียนเรียนจากกลุ่มประเทศในยุโรปตะวันตกที่สามารถรวมตัวกันได้อย่างเหนียวแน่นขึ้นมาคานอำนาจของสหรัฐได้

ความสามารถในการจับกลุ่มรวมตัวอย่างแน่นแฟ้นในยามวิกฤติของกลุ่มประเทศอาเซียนจะเป็นข้อบ่งชี้อย่างหนึ่งว่าประเทศเหล่านี้มีคุณภาพระในการเอาชนะในเวลาที่ยากลำบากอย่างไร

9. ผลกระทบจากวิกฤติเอเชีย

วิกฤติเอเชีครั้งนี้อยู่ในระหว่างการเยียวยายังไม่ยุติ ถึงกระนั้นก็ยังส่งผลกระทบกว้างไกลไปทั่วโลก โดยเฉพาะต่อกลุ่มตลาดเกิดใหม่ อย่างเช่นรัสเซียถึงขั้นประกาศพักชำระหนี้และประกาศลดค่าเงิน นอกจากนี้วิกฤติการเงิน ยังเริ่มขยายสู่กลุ่มประเทศยุโรปตะวันออกกับประเทศในแถบละตินอเมริกาด้วย ดังนั้นถ้าหากวิกฤติเอเชียยังขยายตัวต่อไปอีก ผลกระทบก็ยิ่งรุนแรง กระทั่งอาจเกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยทั่วโลกได้ เหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อวิกฤติของประเทศไทยเอง

ผลกระทบจากวิกฤติเอเชียเป็นสิ่งที่เราควบคุมไม่ได้ แต่เราอาจเรียนรู้อะไรบางอย่างได้ นั่นคือถ้าหากวิกฤติที่เกิดขึ้นเริ่มลามจากประเทศตลาดเกิดใหม่เล็ก ๆ เช่นประเทศไทย แล้วลามไปทั่วภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเซีย ขยายตัวไปยังประเทศตลาดเกิดใหม่ในภาคภูมิภาคอื่นทั่วโลก จนในที่สุดไปกระทบต่อประเทศตลาดเดิมอย่างเช่นกลุ่มประเทศยุโรปตะวันตกและสหรัฐอเมริกาได้เช่นนี้ ย่อมแสดงว่าระบบทุนนิยมไม่ได้เข้มแข็งอย่างที่คิด มีจุดอ่อนร้ายแรงที่แฝงเร้นอยู่ เช่นการใช้จ่ายเกินตัวของรัฐบาล การผลิตและการบริโภคที่ไม่ยั่งยืน การตลาดและการจ้างงานที่ไร้เสถียรภาพ ถ้าหากเป็นเช่นนี้ การแก้ไขวิกฤติครั้งนี้จะยิ่งยากขึ้นไปอีก เพราะต้องทำพร้อมกับแก้ไขจุดอ่อนดังกล่าวไปพร้อมกัน เพื่อป้องกันมิให้สังคมไทยต้องประสบวิกฤติซ้ำซาก และอาจรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ

ประเทศไทยได้มาถึงที่ทางแยกสำคัญ เป็นช่วงวิกฤติใหญ่ที่ไม่เคยเกิดมาก่อนในระยะหลายสิบปีมานี้ ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสอย่างไม่เคยมีมาก่อน สำหรับประชาชนไทยในการร่วมกันสร้างชาติใหม่

รายงานส่วนที่ 2

ประมวลสรุปข้อมูลข่าวความเคลื่อนไหวที่น่าติดตาม

(มิถุนายน-สิงหาคม 2541)

ประมวลสรุปข้อมูลข่าวความเคลื่อนไหวที่น่าติดตาม

(มิถุนายน-สิงหาคม 2541)

1. การเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า

1.1 การเคลื่อนไหวภาครัฐช่วงก่อน 15 มิ.ย. 2541

อนุสนธิจากการที่สภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศได้ทรุดต่ำลงอย่างมาก นับตั้งแต่ทางการได้ตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยการประกาศให้ค่าเงินบาทลอยตัวเมื่อเดือน ก.ค. 2540 เป็นต้นมา ค่าเงินบาทได้ตกต่ำลงอย่างรุนแรงจนเกือบถึงระดับ 50 บาทต่อดอลลาร์ในช่วงต้นปี 2541 นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศไทย รัฐบาลไทยต้องประกาศปิดการดำเนินกิจการบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ 56 แห่ง เหลือดำเนินกิจการต่อไปได้เพียง 2 แห่งในช่วงปลายปีที่แล้ว

ในการทบทวนภาพรวมเศรษฐกิจไทยในหนังสือแสดงเจตจำนงขอความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงิน ฉบับที่ 4 ที่ทางการไทยทำร่วมกับองค์การการเงินระหว่างประเทศ หรือ ไอเอ็มเอฟ เมื่อปลายเดือน มิ.ย. ที่ผ่านมามีว่า เศรษฐกิจไทยจะมีภาวะถดถอยกว่าที่คาดการณ์ไว้เดิม โดยอัตราการขยายตัวจะติดลบร้อยละ 4-5.5 การใช้จ่ายในประเทศด้านการอุปโภคบริโภคจะติดลบร้อยละ 8 ส่วนการลงทุนก็จะติดลบร้อยละ 24 ฐานะการคลังด้านดุลเงินตราต่างประเทศคาดว่าจะขาดดุลร้อยละ 2.4 และขาดดุลในภาคธุรกิจอีกร้อยละ 0.6 ส่วนอัตราเงินเฟ้อจะขึ้นเป็นเฉลี่ยร้อยละ 10.5 ต่อปี

นอกจากนั้นหนังสือแสดงเจตจำนงยังได้กล่าวถึงภาระหนี้ต่างประเทศว่า สิ้นปีนี้ไทยจะมีหนี้ต่างประเทศรวม 72,000 ล้านดอลลาร์ โดยเป็นหนี้ทางการ 32,300 ล้านดอลลาร์ หนี้เอกชน 57,000 ล้านดอลลาร์ โดยที่รัฐมีทุนสำรองระหว่างประเทศ ณ สิ้นปีประมาณ 26,000-28,000 ล้านดอลลาร์ และฐานะซื้อขายล่วงหน้าของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ณ สิ้นปีจะมีตัวเลขติดลบ 9,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ในช่วงปลายปีที่แล้วถึงต้นปีนี้ รัฐบาลภายใต้การนำของนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีที่ก้าวขึ้นมาแทนที่รัฐบาลของ พล. อ. ชวลิต ยงใจยุทธ เมื่อเดือน พ.ย. ปีที่แล้ว เดิมคิดว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ภายในระยะเวลาเพียง 6 เดือน ก็เริ่มค่อยๆ ขอมรับว่าแก้ไขไม่ได้ง่ายอย่างที่คิด ขณะที่ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจและการเงินลุกลามไปทั่วทั้งภูมิภาคเอเชีย และเขตอื่นๆ ในโลกรวกับลูกกระพรวน

วิ่งหาเงินแก้ปัญหาสภาพคล่อง

เดือน ม.ค. นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รมว. ก.คลัง ต้องเดินทางไปสหรัฐเพื่อขอให้ทางการสหรัฐทบทวนเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือของ ไอเอ็มเอฟ ใหม่ โดยเฉพาะเงื่อนไขเรื่องห้ามไม่ให้งบประมาณเกินดุลเกินร้อยละ 1 ต่อมาในเดือน ก.พ. เจ้าหน้าที่รัฐบาลที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการเคลื่อนไหวเพื่อขอมั่นมั่นการชำระหนี้จากเจ้าหนี้ชาติต่างๆ ทั้งในยุโรป ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกาได้สำเร็จในระดับหนึ่ง ในวันที่ 6 ก.พ. ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีคำสั่งให้ธนาคารพาณิชย์ไทย 3 แห่ง คือธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด (มหาชน) ธนาคารมหานคร จำกัด (มหาชน) และธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ดำเนินการลดทุนและเพิ่มทุน โดยกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนากระบวนการเงินจะเข้าเพิ่มทุนในนามของทางการ และในวันที่ 25 ก.พ. ข่าวคณะรัฐมนตรีผ่านมติการขึ้นราคาน้ำมันเชื้อเพลิงลิตรละ 1 บาท ซึ่งเป็นมาตรการเดียวกับที่ทำให้คณะรัฐบาลภายใต้

การนำของ พล.อ.ชวลิต ต้องกระเด็นออกไปทั้งคณะเมื่อปลายปีที่แล้ว ทั้งนี้เพื่อที่จะประกันให้ได้รับการสนับสนุนจาก ไอเอ็มเอฟ ต่อไปอีก (มาตรการนี้จะทำให้รัฐบาลได้เงินพิเศษเพิ่มเข้ามาอีกประมาณ 10,000 ล้านบาท)

การออก พ.ร.ก. 4 ฉบับ - ฝ่ายค้านระบุช่วยเหลือ "คนล้มบนฟูก"

ในวันที่ 28 เมษายน ที่ประชุม คณะรัฐมนตรีก็ได้มีมติรับรอง พระราชกำหนด 4 ฉบับ เพื่อส่งเสริมสภาพคล่องแก่ภาคเอกชน หลังจากมีการอภิปรายถกเถียงกันนานถึง 12 ชั่วโมง พ.ร.ก.ทั้ง 4 ฉบับดังกล่าวคือ เป็นการแก้ไข พ.ร.ก.ปฏิรูปสถาบันการเงิน พ.ศ. 2540 เพื่อให้อำนาจ การดำเนินงานขององค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) มากขึ้น ฉบับต่อมาเป็น พ.ร.ก. ให้อำนาจ ก.คลังกู้เงินจากต่างประเทศเพิ่มเติมอีก 200,000 ล้านบาท พ.ร.ก.ฉบับที่ 3 เกี่ยวกับการจัดการภาวะทางการเงินที่รัฐบาลต้องเข้าช่วยเหลือกองทุนฟื้นฟู ฉบับสุดท้าย เกี่ยวกับการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (บปส.) โดยให้ตราเป็นร่าง พ.ร.ก. ซึ่งทั้งหมดจะนำเข้าสู่การพิจารณาในสภาผู้แทนราษฎรต่อไปในเดือน พ.ค.

ในเดือน พ.ค. ได้มีการเคลื่อนไหวจากสมาชิกพรรคฝ่ายค้าน ออกมาวิพากษ์วิจารณ์ พ.ร.ก.ทั้ง 4 ฉบับอย่างกว้างขวาง นายอดิสร เพียงเกษ ส.ส. ขอนแก่น พรรคความหวังใหม่ กล่าวว่า ร่าง พ.ร.ก. นี้เป็นการ "ผลักภาระให้กับประชาชนที่ยากจน นำเงินไปช่วยคนรวย" และโจมตีการทำงานของกองทุนฟื้นฟู ว่าเอาเงินไปช่วยสถาบันการเงินบางแห่งที่เป็นพรรคพวกเส้นสาย และบางแห่งให้กรรมการบริษัทที่รับความช่วยเหลือนำเงินที่รับการช่วยเหลือไปปันหุ้นเอากำไรด้วย ร.ต.อ. เฉลิม อยู่บำรุง หัวหน้าพรรคมวลชนระบุว่า "เรื่องหนี้สินภาคเอกชนที่เพิ่มขึ้นจำนวนมากนี้ มาจากนโยบายในสมัยที่นายชวน หลีกภัยเป็นนายกรัฐมนตรี และมีนายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ เป็น รมว. ก.คลังสมัยแรก โดยมีการวางแผนแม่บทโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ กำหนดให้มีธุรกิจวิเทศธนกิจ โดยขาดระบบควบคุมและตรวจสอบ ทำให้สถาบันการเงินไปกู้เงินมามากมาย" และว่า พ.ร.ก. นี้ "ถือเป็นการสนับสนุนคนที่ล้มบนฟูก" และได้มีการเสนอให้ "แขวน" พ.ร.ก. ทั้ง 4 ฉบับ ให้ตุลาการรัฐธรรมนูญตีความ

ภาครัฐประศาสน์เสียงภาคธุรกิจเอกชนโอดครวญกรณี 4 พ.ร.ก. ถูกแขวน

ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนหลายฝ่ายออกมาแสดงความกังวลเป็นห่วง และไม่พอใจ กรณีการเคลื่อนไหวของฝ่ายค้าน ในการพิจารณาร่าง พ.ร.ก.ทั้ง 4 ฉบับ เสียงผู้บริหารระดับสูงขององค์กรภาคเอกชนหลายคนระบุว่า ฝ่ายค้านเล่นเกมสัมากเกินไป "เป็นการแสดงให้เห็นว่าการเมืองไทยไม่มีเอกภาพ และ (ฝ่ายค้าน) ไม่ยอมรับรู้ปัญหาเร่งด่วนของบ้านเมือง" นายสิงห์ ดังหัตตสวัสดิ์ กรรมการและผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าว

เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายไพฑูริย์วัฒนศิริธรรม ผอ. ธนาคารออมสินให้ความเห็นกรณีที่มีการวิจารณ์ว่า พ.ร.ก.เหล่านี้ไม่ได้ช่วยเหลือคนจนว่า "การแก้ไขปัญหาต่างๆ ต้องเกี่ยวโยงกันหมด พ.ร.ก. นี้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ ซึ่งทั้งปัญหาเศรษฐกิจและสังคมต่างผูกพันกันเป็นลูกโซ่ เช่นเดียวกับปัญหาระหว่างคนรวยกับคนจนที่ต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน พ.ร.ก.นี้คงไม่ได้มุ่งให้ประโยชน์เพื่อคนรวยอย่างเดียว"

นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล รมช.คลัง กล่าวว่า หากกระบวนการทางกฎหมายมีความล่าช้า ก็จะทำให้การที่จะมีเงินไหลเข้าประเทศจาก ไอเอ็มเอฟ งวดที่ 4 จำนวน 1,360 ล้านบาทต้องชะลอออกไปอีก และหากไม่มีเงินไหลเข้ามาในขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมีภาระการจ่าย จะทำให้ไม่มีทุนสำรองหนุนค่าเงินบาทได้เพียงพอ จะส่งผลกระทบต่อไปถึงการชำระหนี้ของภาครัฐและเอกชนด้วย" และว่า "หากประเมินความเสียหายขณะนี้คงเสียหายเพิ่มขึ้น 2.8 แสนบาทต่อนาที และยังมีความเสียหายที่ประเมินไม่ได้อีก" นายพิเชษฐกล่าว

เปลี่ยนตัวผู้ว่าแบงก์ชาติใหม่ - เงินเพื่อฮักเหมือนร้านรวง

วันที่ 5 พ.ค. นายชัยวัฒน์ วิบูลสวัสดิ์ ผู้ว่าธนาคารแห่งประเทศไทย และนายจรุง หนูขวัญ รองผู้ว่าการฯ ได้ยื่นหนังสือลาออกจากตำแหน่ง หลังจากถูกบีบบังคับมาระยะหนึ่ง โดยเฉพาะรายงานที่นำเสนอโดย นายอนุ กุล ประจวบเหมาะ ได้ระบุว่า ผู้ว่าการฯ และเพื่อนร่วมงานที่เป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงได้มีการนำเงินสำรองของชาติที่มีอยู่ 36,600 ล้านบาทไปใช้เพื่อค้ำประกันค่าเงินบาท และช่วยเหลือบริษัทเงินทุนที่กำลังร่อแร่ จนเงินสำรองดังกล่าวเหลืออยู่เพียง 2,500 ล้านบาทเท่านั้น และ ม.ร.ว. จตุมงคล โสณกุล อดีตปลัด ก.คลัง เข้าเป็นผู้ว่า คนใหม่ต่อจากนายชัยวัฒน์

เดือน พ.ค. เป็นเดือนที่ภาวะเงินเฟ้อเลวร้ายที่สุดนับตั้งแต่ปี 2523 เป็นต้นมา ทั้งๆ ที่ราคาสินค้าขึ้นน้อยกว่าที่คาดไว้ แต่เนื่องจากค่าเงินเยนอ่อนตัวทำให้ราคาสินค้าสั่งเข้าต่ำลง ดรรชนีราคาผู้บริโภคสูงขึ้นร้อยละ 0.55

วันที่ 25 พ.ค. ค.ร.ม.เศรษฐกิจมอบหมายให้ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) เป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหาสำหรับผู้ส่งออก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดให้ ธสน. รับเป็นผู้ประสานกับ ธนาคารพาณิชย์และหน่วยงานต่างๆ

ราววันที่ 26 พ.ค. รัฐบาลเปิดเผยรายละเอียดการปรับปรุงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ใหม่ โดยลดเป้าหมายการขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นร้อยละ 0.0 ในปี 2541 ส่วนช่วงปี 2542-2544 ปล่อยให้ขยายตัวระดับปานกลางเฉลี่ยร้อยละ 4.2 ต่อปี เงินเฟ้อร้อยละ 4.0 การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดร้อยละ 3.2 ของผลผลิตรวม การลงทุนของประเทศมีสัดส่วนต่อผลผลิตรวมลดลงมากเหลือของภาครัฐ 2,565 ล้านบาท ภาคเอกชนเหลือ 7,896 ล้านบาท

นอกจากนั้นในแผนที่ปรับปรุงยังได้เน้นเรื่องการปฏิรูประบบบริหารจัดการ โดยให้เร่งรัดการปฏิรูประบบราชการ การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น การพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจนโยบายและการติดตามประเมินผล ตลอดจนเรื่องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และการสร้างขบวนการประชาสังคมด้วย และในนโยบายปรับโครงสร้างการผลิตด้านการเกษตร ยังได้เน้นเรื่องการเพิ่มขีดความสามารถให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกรและสหกรณ์ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

เดือน มิ.ย. วันที่ 3 ได้มีการหารือระหว่างรัฐมนตรีเศรษฐกิจของรัฐบาล กับคณะทำงานของสถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) ซึ่งนำโดย นายอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้นำเสนอแผนปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ โดยเน้นมาตรการ 5 ประการคือ

1. เสนอแนวทางแก้ปัญหาในระดับมหภาคต่อไป เนื่องจากเห็นว่ารัฐบาลดำเนินมาถูกทางแล้ว
2. ขอให้รัฐบาลเปลี่ยนแปลงการพิจารณาแนวโน้มเศรษฐกิจใหม่ โดยให้ตั้งโจทย์ใหม่เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เศรษฐกิจชะงัก ว่านอกจากปัญหาทางการเงินแล้วยังมีปัญหาอื่นอีกหรือไม่ โดยขอให้มองไปที่ภาคการผลิตพร้อมกับภาคการเงิน โดยเน้นความสำคัญภาคการผลิตมากขึ้น
3. เสนอให้รัฐเน้นส่งเสริมการผลิตทั้งในประเทศและแข่งขันกับต่างประเทศ
4. รัฐบาลควรเน้นการผลิตเพื่อส่งออกต่างประเทศเป็นพิเศษ และ
5. ขอให้เน้นนโยบายการเงินจากเดิมที่เคยเน้นด้านการคลังเพียงอย่างเดียว

โครงการลงทุนเพื่อสังคม - เครื่องมือปฏิรูประบบราชการ เสริมความเข้มแข็งชุมชน

วันที่ 8 มิ.ย. ก.คลังเปิดเผยแผนการแก้ปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจอีกเรื่องหนึ่ง คือโครงการการลงทุนเพื่อสังคม หรือ Social Investment Project - SIP มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาปัญหาทางสังคมอันเนื่องมาจาก

ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ และเพื่อปฏิรูปและกระจายอำนาจการให้บริการทางสังคมขององค์กรส่วนท้องถิ่น เพิ่มอำนาจและความเข้มแข็งของท้องถิ่นและสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้มีเครือข่ายที่สมบูรณ์ ตลอดจนเพื่อปรับปรุงการให้บริการ และการพัฒนาทางสังคมที่ให้องค์กรในท้องถิ่นมีส่วนร่วม ทั้งนี้โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้น 21,437.18 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นเงินกู้จากองค์การระหว่างประเทศ ระยะเวลาดำเนินโครงการ 4 ปี (2541-2544) โดยจะเริ่มดำเนินงานราวเดือน ต.ค. 2541 ผู้ที่จะได้รับผลประโยชน์จากโครงการจะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติทั้งในเมืองและชนบท โดยเฉพาะผู้ที่ถูกเลิกจ้าง รวมทั้งผู้ยากจนที่ได้รับผลกระทบจากค่าครองชีพสูง

อนึ่ง เมื่อ วันที่ 3 มิ.ย. ที่ผ่านมา ฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค และท้องถิ่น (กนท.) ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ก็ได้ประกาศแผนงานฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมชนบท “เพื่อบรรเทาปัญหาเฉพาะด้านจากความเดือดร้อนของการว่างงาน ปรับปรุงโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมชนบทให้แข็งแกร่ง พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนและเป็นรากฐานของสังคม” เป็นแผน 2 ระยะ ระหว่าง 2541-2544 เช่นเดียวกัน

เงินช่วยเหลือ 400 ล้านดอลลาร์ สรอ. ของธนาคารโลก

เน้นความจริงจังในการแก้ปัญหาทุกด้าน

เมื่อ วันที่ 10 มิ.ย. ก.คลังได้มีการลงนามในบันทึกการเจรจาข้อตกลงสัญญาเงินกู้ 400 ล้านดอลลาร์ สรอ. กับธนาคารโลก โดยรัฐบาลไทยมีภาระผูกพันที่จะต้องดำเนินการตามกรอบนโยบายและแผนปฏิบัติการในเรื่องๆ ต่างหลายเรื่อง กล่าวคือ ในด้านเศรษฐกิจมหภาคและการคลัง รัฐต้องทบทวนกฎหมายภาษีต่างๆ เพื่อเอื้ออำนวยต่อการปรับโครงสร้างหนี้และทุนของนิติบุคคล ในด้านการปรับโครงสร้างทางการเงิน รัฐต้องเร่งให้ ปรส. ขยายสินทรัพย์ของ บง. และ บงล. 56 แห่งให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว และให้ บบส. สามารถเบิกจ่ายเงินเพิ่มทุนให้ครบจำนวน 10,000 ล้านบาท ในด้านการปฏิรูปกฎหมาย ก.คลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันปรับปรุงกฎหมายล้มละลาย และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการบังคับหลักประกันให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนั้น รัฐยังต้องทำการปรับปรุงมาตรฐานและการปฏิบัติทางบัญชีของไทยให้สอดคล้องกับของนานาชาติ และต้องดำเนินการในเรื่องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจทั้งระบบให้เสร็จสิ้นโดยเร็วด้วย

1.2 การเคลื่อนไหวภาครัฐ (ระหว่าง 15 มิ.ย. - 15 ส.ค.)

นำเรื่อง

ในช่วงระยะเวลา 3 เดือนนี้ ไทยยังคงต้องเผชิญปัญหานักท่องเที่ยวทางเศรษฐกิจอย่างรอบด้าน การเคลื่อนไหวของภาครัฐในช่วงเวลานี้เต็มไปด้วยความยากลำบากอย่างยิ่ง ขณะที่พยายามหาทางแก้ปัญหาที่เป็นปมเงื่อนไขเฉพาะหน้า เช่นปัญหาอัตราดอกเบี้ยสูง สินเชื่อต่อคุณภาพเพิ่มมากขึ้นและการที่สถาบันการเงินไม่ยอมปล่อยสินเชื่อใหม่ๆ รวมทั้งพยายามปรับปรุงแก้ไขระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ให้เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหามากขึ้น ตลอดจนความพยายามที่จะดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เอาเงินเข้ามาลงทุน และอื่นๆ รัฐบาลต้องเผชิญแรงบีบทั้งจากเงื่อนไขอันเข้มงวดของแหล่งความช่วยเหลือทางการเงินนอกประเทศ โดยเฉพาะ ไอเอ็มเอฟ ธนาคารโลก และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย เป็นต้น ที่สำคัญคือแรงบีบให้ปรับโครงสร้าง และระเบียบวิถีปฏิบัติของระบบสถาบันการเงินให้เป็นมาตรฐานแบบสากล กับทั้งแรงบีบอีกด้านหนึ่ง อันเป็นผลสืบเนื่องจากความล้มเหลวของการดำเนินนโยบายผิดพลาดที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการลอยแพคนงานที่มีอัตราค่าจ้างเพิ่มขึ้นถึง 2,000

รายต่อวัน เนื่องจากโรงงานหลายแห่งต้องทยอยปิดเครื่องจักรหรือปิดโรงงานกันเป็นระลอก ซึ่งจะตามมาด้วยภาวะต่อแหลมที่จะเกิดความไม่สงบทางสังคมต่างๆ ขึ้นอย่างกว้างขวาง รวมทั้งแรงบีบจากการดิ้นรนเพื่อการดำรงอยู่ในสถานะที่เสี่ยงน้อยที่สุดของกลุ่มทุน “ที่ล้มบนฟูก” ภายในประเทศ

ดร. วีรพงษ์ รามางกูร อดีตรองนายกรัฐมนตรีและ รว. ก.คลัง สมัยรัฐบาล พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ที่ดูแลแนวทางการดำเนินการทางเศรษฐกิจช่วงสั้นๆ ภายหลังการประกาศค่าเงินบาทลอยตัววิเคราะห์ว่า ขณะนี้เศรษฐกิจไทยกำลังเข้าสู่ภาวะตกต่ำอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะหดตัวลงถึงร้อยละ 5-6 การบริโภคจะลดลงร้อยละ 8-9 การลงทุนลดลงร้อยละ 24 ซึ่งถ้าหากสถานการณ์ตกต่ำลงไปกว่านี้ จะทำให้เกิดภาวะเงินฝืดอย่างรุนแรง สภาพคล่องจะฝืดเคืองอย่างรุนแรง ในขณะที่ราคาสินค้าต่างๆ พุ่งสูงขึ้นมาก จะส่งผลกระทบทำให้ธุรกิจต่างๆ ต้องปิดตัวลง ทำให้คนว่างงานเพิ่มขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ “ถ้าไปถึงจุดนั้นแล้ว การเพิ่มสภาพคล่องหรือลดอัตราดอกเบี้ยก็จะมีประโยชน์” นายวีรพงษ์กล่าว

มีสถิติตัวเลขที่น่าเป็นห่วงนอกเหนือจากตัวเลขคนตกงานที่วิ่งสูงขึ้นไม่หยุดอีกหลายอย่าง เช่นตัวเลขสถิติการจดทะเบียนล้มเลิกสภาพจากกรมทะเบียนการค้าในช่วงครึ่งปีแรกของปีนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 5,138 ราย (ที่ไม่ไปจดทะเบียนล้มเลิกสภาพก็มีอีกไม่น้อย) คิดเป็นทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น 13,459.739 ล้านบาท เฉพาะในเดือนมิ.ย. มีสถิติการจดทะเบียนล้มเลิกสภาพถึง 1,010 ราย เพิ่มขึ้นจากเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมาถึงร้อยละ 94.60 นอกจากนั้นยังมีสถิติตัวเลข “เช็คแดง” ในช่วงเดือน มิ.ย. - ก.ค. 41 ซึ่งแม้จะลดลงจากช่วงระยะสามเดือนที่ผ่านมา แต่ก็ยังคงอยู่ในระดับสูงถึง 204,362 ฉบับ มูลค่า 22,318.36 ล้านบาท และ 208,676 ฉบับ มูลค่า 22,085.46 ล้านบาท ตามลำดับ

รายงานของธนาคารแห่งประเทศไทยถึงภาวะเศรษฐกิจโดยรวมเมื่อ 19 ส.ค. ว่าผลประกอบการในช่วงครึ่งปีแรกของธุรกิจส่วนใหญ่มีผลขาดทุน สถาบันการเงินหลายแห่งประกาศงดการจ่ายเงินปันผล ส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปยังขาดสภาพคล่องทางการเงินอยู่ เมื่อพิจารณาจากปริมาณการใช้เช็คในเขต กทม.และปริมณฑลในเดือน ก.ค. มีทั้งสิ้น 4,430,964 ฉบับ เป็นจำนวนเงินรวม 6,553,733.11 ล้านบาท โดยมีปริมาณเช็คเรียกเก็บต่อวันทำการ เป็น 210,338 ฉบับ มูลค่า 312,083 ล้านบาท เป็นปริมาณและมูลค่าเช็คเรียกเก็บต่อวันทำการที่ลดลงจากเดือนเดียวกันของปีก่อนถึงร้อยละ 22.47 และ 36.86 ตามลำดับ

ขณะที่เริ่มมีคืบหน้าในรัฐบาลออกมาวิพากษ์วิจารณ์แนวทางแก้ปัญหาของ ไอเอ็มเอฟ มากขึ้น และเจ้าหน้าที่ไอเอ็มเอฟเองออกมายอมรับว่าประเมินสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของไทยพลาดไป ภาวะการลงทุนในตลาดหุ้นระหว่าง 3 เดือนนี้ ก็ยังไม่กระเตื้องขึ้นจากระดับ 230-250 จุด (รายงานเมื่อ 13 ส.ค. อยู่ที่ 230.87 จุด) ต่ำสุดในภูมิภาคเอเชีย นักวิเคราะห์ชี้ว่า เนื่องจากนักลงทุนยังไม่แน่ใจในภาวะเศรษฐกิจและแนวทางแก้ไขปัญหารัฐบาล ซึ่งก็จะได้เห็นได้ว่ารัฐบาลเองก็ไม่ได้มีความพยายามอย่างยิ่งที่จะเคลื่อนไหวออกมาตรการต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาออกมาอย่างไม่ขาดสาย ไม่ว่าจะเป็น “5 มาตรการหลักเร่งแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของ รว.ก.คลัง” (ไทยรัฐ 15/07/41) หรือ “ธารินทร์ เสนอ 8 มาตรการ” (ไทยรัฐ 20/07/41) หรือ “ก.คลัง ธปท. และ สศช. นำเสนอ 3 มาตรการเพิ่มเติม เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ” (แหล่งเดียวกัน 20/07/41) จนกระทั่งมาถึงมติ ครม. เศรษฐกิจวันที่ 3 ส.ค. อนุมัติ “6 แผนงาน 25 มาตรการ กระตุ้นเศรษฐกิจครั้งป็นหลัง” ก่อนที่จะมาถึงสุดท้ายคือการประกาศ “แผนฟื้นฟูระบบสถาบันการเงิน” วันที่ 14 ส.ค. ซึ่ง รว. ก. คลังแสดงความมุ่งมั่นอย่างมั่นใจว่า หลังจากนำแผนนี้ไปปฏิบัติแล้ว “เศรษฐกิจไทยจะเริ่มฟื้นตัวในไตรมาสที่ 1 ของปีหน้า”

ต่อไปนี้เป็นผลการประมวลสรุปการเคลื่อนไหวภาคธุรกิจในรอบระยะเวลาประมาณ 3 เดือนที่ผ่านมา

หัวข้อข่าว

ก.คลังสรุปการเคลื่อนไหวด้านต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาภาวะเศรษฐกิจของประเทศ

(เว็บไซต์ ก.คลัง 10/07/41)

กสท. รายงานความคืบหน้าการดำเนินมาตรการเสริมสร้างแรงจูงใจให้ต่างชาติเข้ามาลงทุน

(ข่าว ก.คลัง 15/06/41)

ญี่ปุ่นเน้นให้กู้โครงการลงทุนเพื่อสังคม แต่ขอทบทวนการปล่อยเงินกู้โครงการอื่นๆ ใหม่

(ข่าว ก.คลัง 15/06/41)

ก.คลังหารือเอกชน กำหนดมาตรการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการประណหนี้

(ข่าว ก.คลัง 15/06/41)

ค.ร.ม. เห็นชอบโครงสร้างงบประมาณปี 2542 แบบขาดดุล

(สำนักข่าวไทย 27/06/41)

หนึ่งปีหลังเปลี่ยนระบบค่าเงินบาทลอยตัว : 'ชวน' ยืนยันรักษาค่าเงินบาทไม่ให้ร่วงวาบ

(กรุงเทพธุรกิจ 01/07/41)

"ศุภชัย" วิจารณ์ไอเอ็มเอฟประเมินสถานการณ์ไทยผิดพลาด

ชี้ภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจครั้งนี้อาจยาวนาน (เซาท์ ไชน่า มอร์นิ่งโพสต์ 02, 03/07/41)

เจ้าหน้าที่ไอเอ็มเอฟ ออกมายืนยันแนวทางแก้ปัญหาถูกต้อง - ไทยเป็นกรณียกเว้น

(เอเซียวีค 17/07/41)

นักวิเคราะห์ต่างชาติเป็นห่วงเสถียรภาพของรัฐบาล (กรุงเทพธุรกิจ 01/07/41)

ก.คลังเพิ่มอำนาจ บงล, กฤษฎ, ธกษ ในโครงการรับซื้อลดตัวสัญญาใช้เงิน

(ข่าว ก.คลัง 01/07/41)

ปรต. เผยครึ่งปีแรก ขายสินทรัพย์ของ 56 ไฟแนนซ์ได้แล้วถึง 37.5 พันล้านบาท

(สำนักข่าวไทย 07/07/41 มติชน 03/08/41)

รัฐตื่นเศรษฐกิจทรุดเกินคาด เร่งอัดฉีดเม็ดเงินกว่าแสนล้านเข้าระบบก่อนสิ้นปีงบประมาณ 41

(สำนักข่าวไทย 08/07/41)

ดึงเงินแรงงาน 3.8 พันล้านเพิ่มสภาพคล่อง (กรุงเทพธุรกิจ 16/07/41)

อนุกรรมการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวลงมติ ผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวใน 5 กิจการไปอีก 1 ปี

(ผู้จัดการรายวัน 16/07/41 มติชน 17/07/41)

คลังแก้กฎกระทรวงแยกการประกอบธุรกิจเงินกับธุรกิจหลักทรัพย์ออกจากกัน (ข่าว ก.คลัง 23/07/41)

แผนการลงทุนทางสังคมของรัฐบาลจะเริ่มราวเดือน ต.ค. นี้ (บางกอกโพสต์ 27/07/41)

พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงานใหม่ - ช่วยคุ้มครองหรือยิ่งเร่งพิฆาตแรงงาน (ไทยโพสต์ 20/07/41)

กรม.ผ่านร่าง พ.ร.บ. กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรายย่อย

เพื่อเพิ่มศักยภาพในการพึ่งพาตนเองของเกษตรกร (ผู้จัดการ 29/07/41)

ค.ร.ม. เศรษฐกิจอนุมัติ 6 แผนงาน 25 มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจครั้งปีหลัง (สำนักข่าวไทย 03/08/41)

แผนฟื้นฟูระบบสถาบันการเงินเต็มรูปแบบผ่านมติ ค.ร.ม. เมื่อ 14 ส.ค. (สำนักข่าวไทย 14/08/41)

สรุปประเด็นข่าว

ก.คลังสรุปการเคลื่อนไหวด้านต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาภาวะเศรษฐกิจของประเทศ

เมื่อวันที่ 10 ก.ค. ก.คลังได้เผยแพร่เอกสารสรุปการเคลื่อนไหวเพื่อแก้ไขปัญหาภาวะเศรษฐกิจนับตั้งแต่รัฐบาลชุดนี้ขึ้นบริหารประเทศเมื่อปลายปี 2541 ว่า ในด้านการแก้ปัญหาการขาดแคลนทุนสำรองระหว่างประเทศและเพิ่มความเชื่อมั่นต่อค่าเงินบาทรัฐบาลได้ใช้วิธี 1) รักษาอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม 2) กู้เงินจากองค์การระหว่างประเทศ ออก global bond ระดมทุนจากตลาดเงินเอกชน ขณะที่เร่งรัดให้สถาบันการเงินเพิ่มทุนโดยการนำเข้าเม็ดเงิน 3) จัดหาสินเชื่อเพื่อการส่งออก หาดตลาดสินค้า เจริญขอคืนสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร ปรับปรุงระบบศุลกากร จัดทำโครงการดึงดูดนักท่องเที่ยว 4) ส่งเสริมสภาพคล่องด้วยมาตรการต่างๆ

ในด้านการแก้ปัญหาการขาดความมั่นใจของผู้ฝากเงิน และลดภาระหนี้สินของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน รัฐบาลได้ดำเนินการ 1) ลดทุนและเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสถาบันการเงินที่ไม่สามารถเพิ่มทุนได้ด้วยตนเอง (ธนาคารพาณิชย์ 4 แห่ง และบริษัทเงินทุน 7 แห่ง 2) ออก พ.ร.ก. ให้อำนาจ ก.คลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟู ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 8 พ.ค. 41 โดยจะดำเนินการกู้เงินในประเทศจำนวน 500,000 ล้านบาท เพื่อนำมาชดเชยความเสียหาย และปรับโครงสร้างหนี้ของกองทุนเพื่อการฟื้นฟู

ในด้านมาตรการแก้ปัญหาสภาพคล่อง รัฐบาลได้ดำเนินการด้านต่างๆ 15 เรื่องคือ

1) ดำเนินนโยบายการคลังแบบขาดดุลและเร่งรัดกระบวนการเบิกจ่ายของรัฐบาล โดยได้ทำการปรับนโยบายการคลังสำหรับปีงบประมาณ 2541 ให้ขาดดุลร้อยละ 3 และจัดสรรรายจ่ายเพิ่มขึ้น 40,000 ล้านบาท เมื่อเดือน พ.ค. โดยให้มีการเบิกจ่ายในช่วงระยะที่เหลือน้อยของปีงบประมาณปัจจุบัน นอกจากนั้นสำหรับปีงบประมาณ 2542 ก็จะทำงบประมาณขาดดุลเพิ่มขึ้น เพื่อกระตุ้นอุปสงค์มวลรวมของประเทศ

2) ผ่อนคลายนโยบายการเงิน และลดดอกเบี้ยระยะสั้นเพื่อให้ดอกเบี้ยระยะยาวปรับตัวลง อันจะนำไปสู่การเพิ่มสินเชื่อในภาคเศรษฐกิจที่แท้จริงมากขึ้น เช่นลดอัตราดอกเบี้ยจากร้อยละ 24 เมื่อ ธ.ค. 40 มาเป็นร้อยละ 17.5 เมื่อ พ.ค. 41 แต่ขึ้นมาเป็นร้อยละ 19 อีกในช่วงต้นเดือนถัดมา และค่อยๆ ลดลงมาเหลือร้อยละ 15.875 เมื่อ 7 ก.ค. 41

3) ส่งเสริมการส่งออกเพื่อนำเม็ดเงินใหม่เข้า พร้อมกับเร่งคืนภาษีอากรแก่ผู้ส่งออก

4) การจัดหาเงินทุนใหม่จากองค์การระหว่างประเทศ แหล่งใหญ่ที่สุดที่รัฐบาลได้รับคือเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างจากธนาคารโลก และธนาคารพัฒนาเอเชีย นับตั้งแต่ปลายปี 2540 ถึง พ.ค. 2541 เบิกเงินเข้ามาแล้ว 42,600 ล้านบาท จัดสรรให้สถาบันการเงินต่างๆ ไปแล้ว 32,700 ล้านบาท ครึ่งหนึ่งของจำนวนนี้นำไปให้แก่สถาบันการเงินของรัฐ เช่น ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) ธนาคารรัตนสิน บง.รัตนทุน องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) และบริษัทบริหารสินทรัพย์ (บปส.) ส่วนอีกครึ่งหนึ่งให้กู้แก่ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (IFCT) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) และ ธสน. เพื่อนำไปปล่อยกู้ต่อให้กับภาคอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมขนาดย่อม ภาคการเกษตรเพื่อการส่งออก และโครงการพัฒนาชนบท

ส่วนที่เหลืออีก 10,000 ล้านบาท เตรียมจัดสรรให้แก่ ธอส. เพื่อปล่อยกู้ต่อ และนำไปช่วยนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจ ในเดือน ก.ค. จะเบิกเงินกู้จากธนาคารโลกได้อีก 400 ล้านดอลลาร์สำหรับ ธอส.

นอกจากนี้รัฐบาลยังมีแหล่งเงินกู้อื่นอีก เช่น จาก ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าของญี่ปุ่น (80,000 ล้านดอลลาร์ หรือ 24,000 ล้านบาท) จากกองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจโอเชียเนีย (OECF) ซึ่งจะได้ในเดือน ต.ค. 41 อีกประมาณ 3,500 ล้านดอลลาร์ หรือประมาณ 1,050 ล้านบาท เพื่อใช้ในโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อม

5) การเร่งรัดกระบวนการประណอมหนี้ระหว่างสถาบันการเงินกับลูกหนี้ โดยธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ประกาศหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้เมื่อ 3 มิ.ย. 41 และยกเว้นภาษีเงินได้ส่วนที่ลูกหนี้ได้จากการได้รับปลดหนี้ ซึ่งจะทําให้สถาบันการเงินมีความสามารถปล่อยกู้ให้กับผู้ประกอบการรายอื่นได้มากขึ้น และผู้เป็นลูกหนี้มีความกระตือรือร้นที่จะปลดหนี้มากขึ้น

6) เร่งรัดให้สถาบันการเงินเพิ่มทุนโดยอาศัยเงินทุนทั้งในและต่างประเทศ โดยกำหนดเส้นตายให้ ธ.พาณิชย์และบง. ส่งหนังสือแสดงเจตจำนงในการเพิ่มทุนภายใน 15 ส.ค. เร่งสร้างเสถียรภาพค่าเงินบาท แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ปรับโครงสร้าง ธปท. ปรับกฎเกณฑ์ทางภาษี ปรับมาตรฐานทางบัญชีและการตรวจสอบภายในตามมาตรฐานสากล

7) การออกพันธบัตรในต่างประเทศเพื่อนำเงินเข้าเสริมสภาพคล่องในประเทศ มีการออก พ.ร.ก.ให้อํานาจ ก.คลัง กู้เงินจากต่างประเทศเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ พ.ศ. 2541 ในวงเงิน 200,000 ล้านบาท ภายในปี 2543 เริ่มแรกจะดำเนินการโดยการออก global bond (ใกล้จะเสร็จสมบูรณ์แล้ว)

8) ส่งเสริมให้การประมุขายสินทรัพย์ของ ป.ร.ส. มีความโปร่งใสและมีมาตรฐานสากล

9) เร่งรัดแก้ไขกฎหมายและกฎเกณฑ์ให้เอื้ออํานวยต่อการแก้ไขปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในเรื่องการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เช่นร่างกฎหมายล้มละลายฉบับใหม่ได้ผ่านการพิจารณาของ ค.ร.ม.แล้ว กำลังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของ คณะกรรมการกฤษฎีกา ส่วนร่างกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับหลักประกัน อยู่ระหว่างการนำเสนอคณะกรรมการพิจารณามาตรการทางกฎหมายเพื่อการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจของชาติอยู่ กฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวนี้ จะช่วยให้มีนักลงทุนต่างชาติทราบถึง กรรมสิทธิ์ และมูลค่าของทรัพย์สินที่ชัดเจนก่อนที่จะมาลงทุนในธุรกิจไทย

10) ให้ ส.นง. คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ร่วมกันศึกษาการฟื้นฟูสภาพตลาดหลักทรัพย์ของประเทศ เพื่อให้มีนักลงทุนต่างประเทศกลับเข้ามาลงทุนใหม่ ปรากฏเมื่อสิ้นเดือน พ.ค. 41 ก.ล.ต. ได้มีมติให้ผู้ลงทุนต่างชาติสามารถลงทุนในหุ้นของบริษัทจดทะเบียนได้เพิ่มขึ้นโดยผ่าน กองทุนรวมเพื่อผู้ลงทุนซึ่งเป็นชาวต่างชาติ (Thai Trust Fund) และให้มีการจัดตั้งกองทุนรวมเพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน และกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ขึ้น ซึ่งจะทําให้นักลงทุนต่างชาติสามารถลงทุนในสิทธิเรียกร้องที่เกิดจากการประอบธุรกิจของสถาบันการเงินทุกประเภท รวมทั้งสามารถลงทุนในอสังหาริมทรัพย์โดยตรงด้วย ถึง 24 มิ.ย. 41 มีผู้ขอจัดตั้งกองทุนรวมแล้ว 98 กองทุน มูลค่าประมาณ 228,000 ล้านบาท

นอกจากนี้ ยังเตรียมออกกฎระเบียบอื่นๆ เช่นระเบียบที่จะทําให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แสดงฐานะการเงินที่แท้จริงอย่างโปร่งใสมากขึ้น และจะให้บริษัทเหล่านี้ต้องมีคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทที่ไม่ประอบด้วยกรรมการบริหารของบริษัทหรือเกี่ยวข้องกับผู้นั้นรายใหญ่ด้วย เป็นต้น

11) ดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยรัฐวิสาหกิจที่จะมีการปรับโครงสร้างให้เป็นบริษัทในระยะแรก ประกอบด้วย การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทย ในส่วนของรัฐวิสาหกิจที่มีฐานะเป็นบริษัทอยู่แล้วจะจัดให้มีการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศโดยขายหุ้นในส่วนของรัฐบาลถืออยู่ก็มี บ.การบินไทยจำกัด (บอกขายหุ้นที่ ก.คลังถืออยู่จำนวนร้อยละ 23 ให้แก่ผู้สนใจทั่วไป) บ. ปตท. สำรวจและผลิตจำกัด (ลดการถือครองหุ้นของ ปตท. เหลือร้อยละ 51 โดยบอกขายหุ้นมูลค่า 9,750 ล้านบาท) และ บ.ผลิตไฟฟ้าจำกัด (ขายหุ้นที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยถืออยู่ร้อยละ 19 มูลค่า 9,800 ล้านบาท) ภายในสิ้นเดือน ก.ค. 41 จะได้เงินจากการขายหุ้นรัฐวิสาหกิจดังกล่าวประมาณ 20,000 ล้านบาท

12) การแก้ไขกลไกทางการเงินที่ขาดหายไปเนื่องจากการปิดสถาบันการเงิน 56 แห่ง โดยรัฐเสริมขยายบทบาทของสถาบันการเงินของรัฐหลายแห่งขึ้นมาแทน เช่น ธนาคารอาคารสงเคราะห์ บง.รัตนทุน บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม และธนาคารออมสิน เป็นต้น

13) ขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจวิเทศธนกิจเพื่อช่วยเหลือผู้ส่งออกและนำเข้า โดยเมื่อ 17 เม.ย. 41 ธปท. ได้ขยายขอบเขตการประกอบกิจการวิเทศธนกิจของธนาคารพาณิชย์ (BIBF) ทั้งไทยและต่างประเทศ อนุญาตให้ซื้อลดตราสารจากผู้ส่งออกที่อยู่ในไทยโดยไม่มีการกำหนดวงเงินขั้นต่ำ และปรับลดวงเงินขั้นต่ำสำหรับการเบิกถอนเงินให้กู้ยืมและการรับรองอาวัลหรือค้ำประกันหนี้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศให้ลูกค้าผู้ส่งออก เป็นต้น ต่อมา 27 เม.ย. 41 ได้ขยายขอบเขตเพิ่มขึ้น โดยให้สามารถปล่อยสินเชื่อให้ผู้นำเข้าสินค้า โดยเปิด letter of credit หรือให้กู้ยืมโดยทำสัญญา ทรัสต์รีซีทกับผู้นำเข้าในประเทศ

14) เพิ่มสภาพคล่องตัวสัญญาใช้เงินของสถาบันการเงินที่ปิดกิจการ เมื่อ 1 ก.ค. 41 ก.คลัง ผ่อนปรนข้อปฏิบัติตามมาตรา 35 แห่ง พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. 2522 เพื่อให้ บงล. กรุงไทยธนกิจสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนทั้งในและต่างประเทศมารับซื้อตัวเงินตามโครงการแลกเปลี่ยนตัว แล้วนำมาขายต่อ ซึ่งใครซื้อไปให้ถือเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องในระยะเวลาเท่ากับอายุตัว โดยไม่มีความเสี่ยงเลยอีกด้วย

15) การช่วยเหลือภาคการผลิตด้วยมาตรการทางภาษี เช่น 1) การปรับลดอัตราภาษีนำเข้าปัจจัยการผลิตอุตสาหกรรมสำคัญ เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของกรมศุลกากร ระยะเวลาในการคืนภาษีส่งออก 2) มุ่งช่วยเหลืออุตสาหกรรมในประเทศที่ถูกกระทบอย่างรุนแรง เช่น อุต.เหล็ก ออก พ.ร.ก.และประกาศ ก.คลัง ปรับปรุงโครงสร้างพิภคศุลกากรเหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็ก ชะลอการปรับลดอัตราอากรขาเข้าสำหรับผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีขั้นปลายและของที่ทำด้วยพลาสติก และร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสมาคมยานยนต์จัดตั้งคณะทำงานศึกษาโครงสร้างอากรขาเข้า เพื่อปรับโครงสร้างภาษีรถยนต์เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการต่อไป

ในด้านการแก้ไขผลกระทบทางสังคม โดย 1) ได้จัดสรรรายจ่ายเพิ่มเติม 40,000 ล้านบาทสำหรับปีงบประมาณ 2541 และจัดทำงบประมาณปี 2542 เพื่อช่วยเหลือผู้รับผลกระทบโดยกันเงินไว้ 157,800 ล้านบาท 2) จัดทำโครงการลงทุนเพื่อสังคมงบประมาณ 21,700 ล้านบาท เริ่มดำเนินการราวเดือน ต.ค. 41 3) เงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างทางสังคม เงินจาก ธ.พัฒนาเอเชียวงเงิน 500 ล้านดอลลาร์ สรอ. เบิกมาดำเนินการแล้ว 300 ล้านดอลลาร์ เพื่อนำมาให้บริการทางสังคมใน 3 ด้านคือ ตลาดแรงงานและสวัสดิการสังคม ด้านการศึกษา และด้านการสาธารณสุข ซึ่งใน 3 ด้านนี้ยังมีความช่วยเหลือทางวิชาการต่างหากอีก 700,000 ดอลลาร์ สรอ. ให้แก่หน่วย

งานที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินงาน 4) เพิ่มประสิทธิภาพสถาบันการเงินของรัฐเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้มีรายได้น้อย เช่น ธกส. ธอส. โดยการเพิ่มทุนให้อย่างเหมาะสม

กสท. รายงานความคืบหน้าการดำเนินการมาตรการเสริมสร้างแรงจูงใจให้ต่างชาติเข้ามาลงทุน

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รายงานว่า

ในด้านมาตรการที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุนโดยตรง มีความคืบหน้าคือ 1) กสท. มีมติเมื่อ 30 พ.ค. 41 ให้ขยายขอบเขตการลงทุนของ Thai Trust Fund ให้ผู้ลงทุนต่างชาติสามารถซื้อหุ้นในตลาดแรกในกรณีหุ้นเพิ่มทุนของบริษัทจดทะเบียนได้ 2) กสท. เห็นชอบให้จัดตั้งกองทุนรวมและกองทุนอสังหาริมทรัพย์เพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน เพื่อให้ นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในอสังหาริมทรัพย์และสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และให้ลงทุนในสิทธิเรียกร้องที่มีอสังหาริมทรัพย์เป็นหลักประกันได้ด้วย 3) อนุญาตให้ country fund สามารถถือครองเงินตราต่างประเทศในประเทศไทยได้ 4) กสท. เห็นชอบให้สามารถนำสิทธิในการซื้อหุ้นเพิ่มทุนมาซื้อขายเปลี่ยนมือได้ 5) กสท. จัดตั้งคณะทำงานเพื่อหามาตรการสนับสนุนการระดมทุนของกิจการขนาดกลางและขนาดเล็ก (SME) เพื่อทำหน้าที่พิจารณาความจำเป็นในการใช้เงินทุนของ SME ตลอดจนกฎเกณฑ์ของทางการที่เป็นอุปสรรคต่อการระดมทุน บทบาทของตลาดรองภายหลังการระดมทุน เป็นต้น 6) พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในการนำ Index Options มาซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ ภายใต้กฎหมายหลักทรัพย์ปัจจุบัน จนกว่า พ.ร.บ. อนุพันธ์และตลาดอนุพันธ์จะมีผลบังคับใช้ 7) ออกกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมการให้ยืมหลักทรัพย์ ซึ่งเมื่อมีการแก้ไขปัญหาภาษีที่เกี่ยวข้องแล้ว ธุรกรรมดังกล่าวก็จะดำเนินการได้ต่อไป

ในด้านมาตรการพื้นฐานที่จำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีความคืบหน้าคือ 1) กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยข้อมูลในการแสดงสินทรัพย์ที่เข้าเกณฑ์การจัดชั้นสินทรัพย์ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินแล้ว และกำลังพิจารณาขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลการกระทำผิดของบริษัทจดทะเบียน เพื่อให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 ต่อไป 2) กำหนดเกณฑ์เพื่อรักษาระดับคุณภาพของสินค้าในตลาดหลักทรัพย์ เช่นข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรการกำกับดูแลกิจการที่ดี และแก้ไขกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคในการฟื้นฟูกิจการ 3) กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนสามารถทำ treasury stock ได้ ซึ่งจะช่วยให้สามารถปรับฐานะการเงินและระดับราคาหุ้นที่เหมาะสมได้ 4) ประสานงานกับสมาคมผู้สอบบัญชีในการกำหนดให้มาตรฐาน International Accounting Standards เป็นมาตรฐานการบัญชีของไทย 5) ศึกษาพิจารณาให้มีการจัดตั้ง สถาบันเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร และมีข้อมูลและประวัติของผู้บริหารขึ้น 6) ประสานกับกรมสรรพากรพิจารณาทบทวนภาษีปัญหาภาษีในบางด้าน เพื่อหาทางช่วยเสริมสภาพคล่อง และดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ เช่น ภาษีหุ้นปันผล ภาษีจากการควบรวมกิจการ เป็นต้น (ข่าว ก.คลัง 15/06/41)

ญี่ปุ่นเน้นให้กู้โครงการลงทุนเพื่อสังคม แต่ขอทบทวนการปล่อยเงินกู้โครงการอื่นๆ ใหม่

จากการเข้าพบ รมว. ก.คลัง ของ ฯพณฯ เอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย และคณะผู้แทนรัฐบาลญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 19 มิ.ย. เพื่อแจ้งให้ทางการไทยทราบว่า รัฐบาลญี่ปุ่นได้ตกลงให้เงินกู้แก่รัฐบาลไทยในส่วนของโครงการเร่งด่วน 2 โครงการ ผ่านกองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจพื้นทะเลแห่งญี่ปุ่น (OECF) ภายใต้เงินกู้ครั้งที่ 23 วงเงิน 49,825 ล้านดอลลาร์ โดยโครงการที่ 1 ให้สำหรับโครงการลงทุนเพื่อสังคม โครงการปรับปรุงและฟื้นฟูชลประทานขนาดเล็ก ของกรมชลประทาน และแผนงานการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ไทย วงเงินรวม 13,412 ล้านบาท ส่วนโครงการที่ 2 เป็นโครงการเงินกู้เงินบาทสมทบ ซึ่งจะนำไปใช้จ่ายตามโครงการเงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่นที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ วงเงินรวม 36,413 ล้านบาท เช่นโครงการรถไฟฟ้ามหานครระยะแรก โครงการพัฒนาระบบสายส่งและสถานีไฟฟ้าอโยธยาระยะที่ 4 โครงการก่อสร้างและปรับปรุงเสริมระบบจำหน่ายระยะที่ 2 ของ กฟภ. โครงการก่อสร้างทางสายหลักเป็น 4 ช่องจราจรระยะ 2 และโครงการเปลี่ยนรางในทางประธานระยะที่ 1-3 ของ รฟท.

ส่วนโครงการเงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่นอีก 8 โครงการ ที่รัฐบาลไทยยื่นเสนอขอกู้ครั้งเดียวกันนี้ รัฐบาลญี่ปุ่นจะส่งคณะประเมินจาก OECF มาศึกษาความเหมาะสมของแต่ละโครงการก่อนจะให้การช่วยเหลือหรือไม่

ต่อมาในวันที่ 3 ก.ค. ได้มีการลงนามในหนังสือแลกเปลี่ยนว่าด้วยความช่วยเหลือทางการเงินแบบให้เปล่า (วงเงิน 2,000 ล้านบาท หรือ 587.2 ล้านบาท) และบันทึกความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลญี่ปุ่นอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งถือเป็นการเสนอให้ความช่วยเหลือครั้งแรกแก่ประเทศไทย ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เงินแก่โครงการในงบประมาณที่จะต้องมีการจัดซื้อสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ เช่นวัสดุอุปกรณ์การแพทย์ การศึกษา และการเกษตร เป็นต้น โดยที่รัฐบาลญี่ปุ่นขอได้สิทธิการพิจารณาจัดซื้อสินค้าจากญี่ปุ่นก่อน โดยที่ทางการไทยจะต้องดำเนินการจัดซื้อในลักษณะนี้ภายในระยะเวลา 12 เดือน นับแต่วันที่ได้รับเงินช่วยเหลือ เพราะหากมีเงินเหลือจะต้องคืนรัฐบาลญี่ปุ่น

ทั้งนี้ ในการจัดซื้อ รัฐบาลไทยต้องโอนเงินงบประมาณแผ่นดินที่ส่วนราชการได้รับการจัดสรรให้โครงการต่างๆ เพื่อจัดซื้อสินค้าจากต่างประเทศ แต่ไม่ต้องใช้เพราะได้รับเงินช่วยเหลือมาทดแทน ไปตั้งเป็นบัญชีพิเศษขึ้นมาเรียกว่า "บัญชีเงินบาทสมทบ" เพื่อให้รัฐบาลสามารถนำเงินจากบัญชีดังกล่าวนี้ไปใช้จ่าย ตามโครงการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางสังคมต่อไป (ข่าว ก.คลัง 15/06/41)

ก.คลังหารือเอกชน กำหนดมาตรการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการประนอมหนี้

หลังจากที่ เมื่อ วันที่ 2 มิ.ย. 2541 ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ประกาศหลักเกณฑ์ปรับปรุงโครงสร้างหนี้และหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกัน เมื่อรวมกับการระงับ การรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ การจัดชั้นลูกหนี้ การกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้จัดชั้น และมาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และแจ้งให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติแล้ว เพื่อส่งเสริมให้มาตรการดังกล่าวได้ผลทางการปฏิบัติอย่างจริงจัง ก.คลังได้ประสานงานกับสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และมอบหมายให้กรมสรรพากรกำหนดมาตรการทางภาษีส่งเสริมให้มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ทั้งนี้โดยมีมาตรการที่สำคัญ คือ

(1) การตราพระราชกฤษฎีกา ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับรายได้ ส่วนที่ลูกหนี้ได้รับจากการที่เจ้าหนี้ที่ปลดหนี้ให้กับลูกหนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

(2) การตราพระราชกฤษฎีกา ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะและอากรแสตมป์ สำหรับธุรกรรมการโอนทรัพย์สินระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้

(3) การออกกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงฉบับที่ 186 (พ.ศ. 2534) ว่าด้วยการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ให้ครอบคลุมถึงกรณีที่เจ้าหนี้ได้ปลดหนี้ให้แก่ลูกหนี้

พร้อมกันนั้นกรมสรรพากรก็เตรียมออกประกาศ คำสั่ง กำหนดแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวนี้ เช่น กรณีเจ้าหนี้ลดอัตราดอกเบี้ยให้ลูกหนี้ให้ถือเป็นเหตุอันสมควร หรือกรณีที่เจ้าหนี้ตกลงให้ลูกหนี้ชำระเงินต้นก่อนการชำระดอกเบี้ย ก็ให้สามารถทำได้ หรือกรณีการปรับปรุงรายได้ของธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเงิน

ทุนหลักทรัพย์และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ให้สามารถหยุดรับรู้อย่างได้ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ สำหรับดอกเบี้ยที่ลูกหนี้ ผิดนัดชำระหนี้ติดต่อกันจากเดิมที่กำหนดไว้ 6 เดือนเป็น 3 เดือน และกรณีภาษีซื้อจากการสร้างอาคารที่ใช้ ประกอบกิจการในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นภาษีซื้อต้องห้ามในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม หากมีการขายหรือนำไปใช้นอกระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่นนำไปให้เช่าภายใน 3 ปีนับจากวันที่ก่อสร้างเสร็จ โดย จะผ่อนปรนให้ยังคงหักภาษีซื้อได้ หากเป็นการกระทำเนื่องจากการปรับโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงิน

สรุปก็คือ มาตรการทั้งหมดนี้จะมีผลให้ผู้ประกอบการหลายรายที่มีภาระหนี้สินจำนวนมากจนถึงขั้น อาจต้องปิดกิจการ ยังสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้

อนึ่ง ในวันที่ 23 มิ.ย. ค.ร.ม. ก็ได้เห็นชอบร่าง พ.ร.ฎ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภาษีอากรดังกล่าว โดยมี ประกาศกำหนดย้อนหลังตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 2541 ไปถึงวันที่ 31 ธ.ค. 2542 และในการติดตามความคืบหน้า ปรากฏถึงวันที่ 15 ก.ค. สถาบันการเงินกับเอกชนที่เป็นลูกหนี้ ได้ประนอมหนี้กันแล้ว 530 ราย เป็นเงิน 74,025.4 ล้านบาท โดยดำเนินการเสร็จแล้ว 25 ราย เป็นเงิน 2,838.2 ล้านบาท (ข่าว ก.คลัง 15/06/41)

ค.ร.ม. เห็นชอบโครงสร้างงบประมาณปี 2542 แบบขาดดุล

คณะรัฐมนตรี ได้เห็นชอบแนวทางการจัดสรรวงเงิน และโครงสร้างงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2542 เรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะให้เป็นแบบงบประมาณขาดดุล โดยมีวงเงินงบประมาณรายจ่ายเพิ่มขึ้น จากที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ จำนวน 800,000 ล้านบาท เป็น 825,000 ล้านบาท ทั้งนี้ในส่วนที่เพิ่มขึ้น 25,000 ล้านบาทนั้น เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาความยากจน ปัญหาการว่างงาน สำหรับกระทรวงที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากที่สุด คือ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ถึง 151,679 ล้านบาท ส่วนกระทรวงอุตสาหกรรมได้รับการจัดสรรน้อยที่สุด เพียง 3,881 ล้านบาท (สำนักข่าวไทย 27/06/41)

หนึ่งปีหลังเปลี่ยนระบบค่าเงินบาทลอยตัว : 'ชวน' ยืนยันรักษาค่าเงินบาทไม่ให้วูบวาบ

นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี กล่าวถึงภาวะเศรษฐกิจไทย หลังจาก 1 ปีของการเปลี่ยนแปลงระบบค่าเงินบาทว่า เศรษฐกิจจะดีขึ้นแต่ผลจากวิกฤติยังไม่หมด ยังกระทบรุนแรง โดยเฉพาะความตกต่ำของภาคธุรกิจ โดยมีปัญหาใหญ่คือสถาบันการเงินที่ล้ม และยังไม่ฟื้นขึ้นมา เพราะฉะนั้น ตราบใดที่เรายังไม่สามารถปรับปรุงสถาบันการเงินให้เข้มแข็งขึ้นมาได้ ก็ยังหนักอยู่

สำหรับเสถียรภาพค่าเงินบาทนั้น นายกรัฐมนตรีกล่าวว่า ขณะนี้มีเสถียรภาพพอสมควร แม้จะขึ้นๆ ลงๆ บ้าง แต่ระดับการเปลี่ยนแปลงน้อยลง ไม่วูบวาบเหมือนเมื่อก่อน

นายชวน ยังกล่าวถึงความเห็นของ ไอเอ็มเอฟ ที่ว่าไทยยังไม่ควรลดดอกเบี้ย ว่ากระทรวงการคลังก็มีนโยบายที่จะทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป แต่เขาก็เห็นด้วยที่จะต้องมีการปรับ เพราะดอกเบี้ยสูง ไม่มีทางที่จะทำให้ธุรกิจไปได้ ต้องยอมรับความจริง แต่การปรับตัวต้องระวังอย่าให้รู้สึกว่านโยบายของเราเปลี่ยนไป เพราะที่ผ่านมา นโยบายการป้องกันค่าเงินที่เราทำ ก็ประสบความสำเร็จ เราต้องรักษาความพอดีในการแก้ไขปัญหาทุกอย่างอย่าให้ล้ม โดยเฉพาะสภาพคล่อง ต้องเข้าไปช่วยแก้ไข (กรุงเทพธุรกิจ 01/07/41)

“ศุภชัย” วิจารณ์ไอเอ็มเอฟประเมินสถานการณ์ไทยผิดพลาด

ชี้ภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจครั้งนี้อาจยาวนาน

หนังสือพิมพ์ เซาท์ ไชน่า มอร์นิงโพสต์ รายงานเมื่อวันที่ 3 ก.ค. ว่า นายศุภชัย พานิชภักดิ์ รองนายกรัฐมนตรีและ รว. ก.พาณิชย์ ได้กล่าววิจารณ์องค์การการเงินระหว่างประเทศ-ไอเอ็มเอฟ อย่างตรงไปตรงมาว่า “ไอเอ็มเอฟ มีความผิดพลาดในการประเมินวิกฤตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย และไม่ยอมรับฟังคำเตือนของไทยที่ว่าภาวะตกต่ำของตลาดเงินในไทยจะส่งผลให้ระบบเงินทั่วทั้งภูมิภาคตกสู่ห้วงมหันตภัย”

นายศุภชัย ยังได้กล่าวในการให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ฉบับเดียวกันก่อนหน้านี้ด้วยว่า “ประเทศไทยนั้น ไม่ได้ต้องการความช่วยเหลือด้านเงินทุนจากประเทศตะวันตกมากไปกว่านี้ หากแต่ต้องการตลาดค้าขายมากกว่า ถ้าหากจะช่วยเหลือกัน” และว่า “ประเทศตะวันตกยังคิดว่าเป็นปัญหาเฉพาะภูมิภาคเอเชีย และคิดว่าทางออกมีอยู่แค่เพียงว่า ถ้าหากญี่ปุ่นเปิดตลาดมากขึ้นหน่อยและประเทศที่เหลือก็ทำตามแผนที่ ไอเอ็มเอฟ กำหนด ปัญหา ก็จะแก้ได้ - มันไม่ง่ายอย่างนั้นหรอกครับ” นายศุภชัยกล่าว

อนึ่ง ในการให้สัมภาษณ์ครั้งเดียวกันนี้ นายศุภชัยได้กล่าวถึงประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการมองวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจครั้งนี้อีกหลายประเด็นด้วยกัน เช่นเขาได้กล่าวเตือนว่า ภาวะเศรษฐกิจขยายตัวในอัตราที่ส่งให้ประเทศไทยกลายเป็นหนึ่งในชาติที่เติบโตรวดเร็วที่สุดในประวัติศาสตร์ดังที่ผ่านมา นั้น จะไม่มีวันหวนกลับมาอีกแล้ว “จะไม่มีภาวะฟื้นตัวรูปตัววี (V-curve recovery) ภาวะการฟื้นตัวต่อไปนี้จะไม่ได้หมายความว่าความถึงอัตรการขยายตัวร้อยละ 5 หรือ 6 และก็ไม่จำเป็นต้องไปฝันว่าจะมีการขยายตัวถึงร้อยละ 8 หรือ 9 หรืออะไรทำนองนั้นอีกด้วย” เขากล่าวและว่า “ภาวะฟื้นตัวครั้งนี้อาจจะหมายถึงร้อยละ 1, 2 หรือ 3 ซึ่งก็อาจจะแค่เพียงระยะสั้นๆ เท่านั้น ภาวะเศรษฐกิจถดถอยครั้งนี้จะอยู่กับเราไปอีกหลายปี”

และยังกล่าวอีกว่า แม้หากว่าการขยายตัวแบบนี้กลับมาอีกในอนาคต มันก็ควรจะให้อยู่ในการควบคุมที่ดี เพราะ “ถ้าหากปล่อยอิสระไป การขยายตัวของเอเชียก็อาจจะทำให้กลับไปเป็นเหมือนเดิมได้ง่าย เพราะคนแถบนี้มีลักษณะรักลงทุนสูง” และว่า “พอดอกเบี้ยเริ่มต่ำ พวกนี้ก็จะเริ่มกู้กันอย่างบ้าเลือดอีก และเมื่อตลาดเงินโลกทั้งตลาดเปิดโอกาสให้ สภาพแบบเก่าๆ ก็จะเกิดขึ้นอีก”

“นี่คือแนวโน้มของคนทั่วไป คุณต้องจำกัดพวกเขา คุณต้องหาทางเบนเข็มการลงทุนให้ไม่ไปสู่การลงทุนทางสังคมและการปกป้องสภาพแวดล้อมให้มากขึ้น” เขากล่าว

ในการให้สัมภาษณ์ครั้งนี้ นายศุภชัยยังได้กล่าวด้วยว่า ระหว่างที่รอการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งเขาคิดว่าคงจะเป็นไปอย่างเชื่องช้า เราควรจะฉวยโอกาสปรับปรุงโครงสร้างและปฏิรูประบบ และใช้โอกาสไปในการปรับปรุงการลงทุนและประสิทธิภาพการทำงานด้านต่างๆ “ถ้าหากไทยเราจะมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอีกครั้ง ควรจะวางอยู่บนพื้นฐานของการสร้างสรรค์ประสิทธิภาพและผลิตภาพ ในการเสริมสร้างและพัฒนาการศึกษา ทรัพยากรมนุษย์ และเทคโนโลยีมากขึ้น ไม่ใช่ในแง่ของการใช้ทรัพยากรอย่างกว้างขวางเหมือนที่ผ่านมา ซึ่งเหล่านี้จำเป็นต้องใช้เวลามากทีเดียวจึงจะทำได้” เขากล่าว (เซาท์ ไชน่า มอร์นิงโพสต์ 02, 03/07/41)

เจ้าหน้าที่ไอเอ็มเอฟ ออกมาฉีกรัฐบาลแก้ปัญหากฎบัตร - ไทยเป็นกรณีศึกษา

บทความชื่อ “A Year of Upheaval” เขียนโดย Stanley Fischer ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารของ ไอเอ็มเอฟ ตีพิมพ์ในนิตยสาร เอเชีย วีค ฉบับวันที่ 17 ก.ค. ที่ผ่านมา ได้กล่าวถึงเรื่องแนวทางการแก้ปัญหาวិฤทธิทางการเงินในภูมิภาคเอเชียของ ไอเอ็มเอฟ ว่า

"การตัดสินใจพยายามรักษาเสถียรภาพของอัตราแลกเปลี่ยนโดยการเพิ่มอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นชั่วระยะหนึ่งนั้น เป็นแนวทางที่ถูกต้องแล้ว" สำหรับการแก้ปัญหาทั้งในไทยและในเกาหลี และว่าในกรณีประเทศไทย เนื่องจากธนาคารแห่งประเทศไทยไม่ยอมรักษาค่าเงินบาทด้วยการขึ้นดอกเบี้ย ทำให้เงินทุนสำรองต่างประเทศไหลออกมากจนเกือบหมด ในตอนที่หันมาขอความช่วยเหลือจาก ไอเอ็มเอฟ ดังนั้นไทยจึงต้องเผชิญกับทางเลือกระหว่างเขาควาย คือจะขึ้นอัตราดอกเบี้ยชั่วคราวเพื่อรักษาเสถียรภาพเงินบาทและเพิ่มเงินทุนสำรองต่างประเทศ หรือจะรักษาอัตราดอกเบี้ยต่ำขณะที่ปล่อยให้ค่าเงินตกต่ำลงไปอีก ซึ่งไม่ว่าจะเลือกทางใดก็จะต้องมีความเจ็บปวด หากเลือกหนทางขึ้นดอกเบี้ย ก็จะต้องเผชิญกับภาวะดอกเบี้ยสูงชั่วคราว เลือกอย่างหลัง ก็จะต้องเผชิญภาระหนี้เงินดอลลาร์ที่ลดลงไป โดยค่าเงินก็จะตกต่ำลงไปอีก

บทความของนายพิชเชอร์ระบุว่า การเลือกอย่างแรกเป็นหนทางที่ถูกต้อง แต่โรคจะแก้ไขให้หายขาดได้จำเป็นต้องรีบแก้ปัญหาโครงสร้าง ยิ่งเร็วเท่าไรก็จะยิ่งฟื้นคืนได้เร็วเท่านั้น

บทความของนายพิชเชอร์ยังได้กล่าวเฉพาะกรณีของประเทศไทย ที่ยังเผชิญโรคแทรกซ้อนต่างๆ ก็เนื่องจากไทยมีปัญหาภาวะขาดดุลสูงมาก การริเริ่มปรับปรุงสมดุลตามข้อเสนอแนะของไอเอ็มเอฟก็ทำได้เพียงเล็กน้อย เพราะต้องกำหนดงบประมาณควบคุมค่าใช้จ่ายในการปรับโครงสร้างระบบสถาบันการเงินด้วย ผลก็คือ เมื่อเศรษฐกิจถดถอย งบประมาณก็จะเกินดุลมากขึ้น เป็นเหมือนการทำงานของกลไกรักษาเสถียรภาพอัตโนมัติ

อย่างไรก็ตามบทความได้กล่าวต่อท้ายไว้ว่า "สำหรับประเทศที่เผชิญปัญหาวิกฤติบางประเทศ บางครั้งเจ้าหน้าที่ไอเอ็มเอฟ ก็พบว่าตนเองอยู่ในสถานะที่กลับไปช่วยเร่งให้เกิดสภาพขาดดุลมากขึ้นกว่าที่รัฐบาลของประเทศเหล่านั้นต้องการ" (เอเชียทีดี 17/07/41)

นักวิเคราะห์ต่างชาติเป็นห่วงเสถียรภาพของรัฐบาล

นักวิเคราะห์ต่างชาติมอง หลังครบรอบปีของวิกฤติการเงิน ไทยยังคงเผชิญความเสี่ยงหลายด้าน โดยเฉพาะเสถียรภาพของรัฐบาล ที่อาจถูกกดดันให้ต้องจัดเลือกตั้งใหม่ และอาจส่งผลให้งานปฏิรูปที่ดำเนินไว้ "ถอยหลังเข้าคลอง" และเห็นว่า เส้นทางการฟื้นตัวของประเทศไทย จะมีหลุมบ่อของความเสี่ยงมากมาย ตั้งแต่ความวิตกที่มีต่อรัฐบาล และเสถียรภาพทางการเมือง ไปจนถึงความสามารถที่จะหลุดพ้นจากสภาพปัญหาความยุ่งยากทางสังคมและการเงิน

หนึ่งปีหลังจากเป็นชนวนปะทุ การเกิดวิกฤติการเงินครั้งรุนแรงที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อตัดสินใจประกาศลอยค่าเงินบาท เมื่อวันที่ 2 ก.ค. 2540 ประเทศไทยซึ่งถือเป็นเสือเศรษฐกิจที่มีอัตราการเติบโตอย่างพุ่งพรวด ขณะนี้กำลังพัลวันกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจในประเทศ แม้กระทั่งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ซึ่งมองว่าไทยเป็นหนึ่งในนักเรียนดาวเด่นในโรงเรียนไอเอ็มเอฟ ก็กล่าวเช่นกันว่า ประเทศไทยยังคงเผชิญกับความเสี่ยง ไม่ว่าจะเป็นการปรับโครงสร้างภาคธุรกิจและการเงิน การอ้างไว้ซึ่งเจตจำนงทางการเมืองเพื่อการปฏิรูป และความเป็นไปได้ที่สถานการณ์จะเลวลง เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของภูมิภาค ที่มีปัญหาอยู่แล้วจะแย่ลงไปอีก

บริษัทที่ปรึกษาด้านความเสี่ยงทางเศรษฐกิจแห่งหนึ่งในสิงคโปร์ กล่าวถึงความเสี่ยงเรื่องสำคัญที่ประเทศไทยกำลังเผชิญขณะนี้ คือสภาพที่ความซบเซาทางเศรษฐกิจ การปิดกิจการบริษัท การล้มละลาย การว่างงาน เงินเฟ้อ และสภาพสินเชื่อตึงตัว เพิ่มความรุนแรงขึ้นควบคู่กับวิกฤติที่ก่อตัวในไทย และส่งผลให้เสียงคัดค้านเริ่มมากขึ้น กดดันให้รัฐบาลตกลู่วางตัวต้องตั้งรับ ซึ่งกระแสการคัดค้านดังกล่าว กระตุ้นให้เกิดการชุมนุมประท้วงของชาวนา มีการโจมตีว่ารัฐบาลกำลังช่วยคนรวย โดยการนำเงินของรัฐหลายพันล้านดอลลาร์ ไปช่วย

พยุหสถานการเงินที่มีปัญหา ทำให้มีความเป็นไปได้ที่ 6 พรรคร่วมรัฐบาลที่มีนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้รับคำชื่นชมจากการดำเนินงานปฏิรูปตลาดและการเงิน อาจจะล้ม หรือถูกกดดันให้ต้องจัดการเลือกตั้งทั่วไปใหม่ และไทยอาจจะพบกับรัฐบาลชุดใหม่ที่ทำให้การปฏิรูปต้องถอยหลังก็เป็นได้

นักวิเคราะห์อีกหลายคน กล่าวว่า ยังมีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับการปฏิรูปอย่างถาวรผ่านทางพระราชกำหนดต่างๆ สำหรับความเสี่ยงทางการเงินคือ การเพิ่มทุนของสถาบันการเงินต่างๆ ที่มีเงินทุนไม่ถึงมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งยังดำเนินการไม่เสร็จเรียบร้อย รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขสภาพคล่องตึงตัว และส่งเสริมการส่งออกที่ซบเซา ที่จำเป็นสำหรับการสร้างรายได้จากเงินตราต่างประเทศ "ประเทศไทยต้องส่งออก มิฉะนั้นต้องเหี่ยวตาย" นักการธนาคารต่างชาติคนหนึ่งกล่าว และว่าปัญหาท้าทายที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือ การระดมเงินจำนวนมหาศาลถึง 1 ล้านล้านบาท ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยนำมาจากกองทุนฟื้นฟู เพื่อไปใช้ช่วยสถาบันการเงินต่างๆ แต่ไม่สามารถช่วยเหลือได้

นายศรียาน เพียเตอร์ซ หัวหน้าฝ่ายวิจัยของ เอสจี ซีเคียวริตี้ส์ เอเชีย กล่าวไว้ว่า "หนึ่งในความเสี่ยงทางการเงินคือ รัฐบาลอาจจะไม่สามารถคืนเงินให้กับกองทุนฟื้นฟูได้ในระดับที่พวกเขาคาดหมายไว้ ซึ่งจะสร้างความไม่พอใจให้กับตลาด" (กรุงเทพธุรกิจ 01/07/41)

ก.คลังเพิ่มอำนาจ บงค, กรุงไทย ธกษฯ ในโครงการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงิน

จากการแถลงของโฆษก ก.คลังเมื่อวันที่ 1 ก.ค. ว่า เพื่อให้การรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินมีความคล่องตัวยิ่งขึ้น ก.คลังได้อนุมัติตามข้อเสนอของ ธปท. ให้บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) สามารถดำเนินการดังต่อไปนี้ได้คือ

-เป็นผู้ดำเนินการจัดหาแหล่งเงินทุนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินตามโครงการรับแลกเปลี่ยนตัว

-ดำเนินการรับซื้อลดตัว ฯ เพื่อนำมาโอนขายให้กับบุคคลธรรมดา และ/หรือนิติบุคคลอื่นๆ และ/หรือโอนสิทธิการรับเงินตามตัวให้กับนิติบุคคลเฉพาะกิจ เพื่อไปดำเนินการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ ด้วยการออกตราสารหนี้ใหม่ประเภทหุ้นกู้ เพื่อขายต่อให้นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ

-ผ่อนปรนการปฏิบัติตามมาตรา 35 แห่ง พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจเงินทุนธุรกิจหลักทรัพย์ฯ พ.ศ. 2522 แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทย ธกษฯ เพื่อให้มีความคล่องตัวในการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว

นอกจากนั้น รมว.ก.คลัง ยังเห็นชอบให้ ตั๋วสัญญาใช้เงินของ บ.เงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจฯ และบัตรเงินฝากของ ธ.กรุงไทยฯ ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนตัว 56 บริษัทเงินทุนที่ปิดกิจการ เป็นสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนได้ ตามระยะเวลาเท่ากับอายุของตั๋วสัญญาและบัตรเงินฝากนั้น โดยให้น้ำหนักความเสี่ยงเป็นศูนย์ ในการคำนวณการดำรงเงินกองทุนเป็นสัดส่วนต่อสินทรัพย์และการะผูกพัน (ข่าว ก.คลัง 01/07/41)

ปรส. เผยครึ่งปีแรก ขายสินทรัพย์ของ 56 ไฟแนนซ์ได้แล้วถึง 37.5 พันล้านบาท

นายวิรัตน์ วิจิตรวาทการ เลขาธิการองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) กล่าวว่า มูลค่าจำหน่ายสินทรัพย์ 56 สถาบันการเงินดังกล่าว แยกเป็นในส่วนของสัญญาเช่าซื้อรถยนต์มูลค่า 24,585 ล้านบาท และสินทรัพย์รองรวมทั้งสิ้น 12,627 ล้านบาท ซึ่งในช่วง ครึ่งหลังปีนี้ ปรส. จะเร่งจำหน่ายสินทรัพย์ที่เหลือออกมาให้หมด หากล่าช้าจะทำให้มูลค่าสินทรัพย์ ลดลงได้ ในวันที่ 30 กรกฎาคมนี้ จะปิดรับของประมูลสิน

เชื้อเพื่อที่อยู่อาศัยที่มียอดลูกหนี้คงค้างประมาณ 24,400 ล้านบาท ส่วนสัญญาอื่น ๆ จะทยอยนำออกประมูลต่อไป

อย่างไรก็ตาม สืบตราบนี้ นายอมเรศ ศิลาอ่อน ประธาน บรต. พร้อมด้วยคณะ จะเดินทางไปต่างประเทศเพื่อทำโรดโชว์ โดยแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจำหน่ายสินทรัพย์และความสำเร็จในการจำหน่าย และการเข้าซื้อรถยนต์ รวมถึงความคืบหน้าของการจำหน่ายสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยให้กับนักลงทุนทราบ ณ ศูนย์การเงินนานาชาติ ที่ลอนดอน นิวยอร์ก และบอสตัน และหลังจากเสร็จสิ้นแล้ว คาดว่าจะสามารถประมูลสินทรัพย์ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 42 ของมูลค่าสินทรัพย์ทั้งหมดที่มีอยู่ประมาณ 760,000 ล้านบาท

นายณรงค์ ปัทมเสวี ผู้ช่วยเลขาธิการ บรต. กล่าวว่า ตั้งแต่ต้นปีที่ผ่านมา บรต. สามารถจำหน่าย รถยนต์ได้ 4,796 คัน มูลค่าประมาณ 1,066 ล้านบาท และจะทำการประมูลครั้งสุดท้ายอีกครั้งในวันที่ 24-26 กรกฎาคมนี้ ที่จังหวัดเชียงใหม่ นครราชสีมา และกรุงเทพฯ ขณะเดียวกันได้มีการจำหน่าย หน่วยลงทุนที่ประกอบด้วยหลักทรัพย์รัฐบาล มูลค่า 10,200 ล้านบาท หลักทรัพย์จดทะเบียน 833 ล้านบาท หลักทรัพย์ไม่จดทะเบียน 380 ล้านบาท นอกจากนี้ ในวันที่ 8 สิงหาคมนี้ จะทำการประมูลสมาชิกสนามกอล์ฟจำนวน 60 สมาชิกภาพ จากที่มีทั้งหมด 160 สมาชิกภาพ โดยผู้เข้าประมูลจะต้อง วางเงินมัดจำ 50,000 บาทต่อหนึ่งสมาชิก และจะมีการประมูลโทรศัพท์มือถือ วิทยุติดตามตัว จำนวนกว่า 2,000 เครื่อง ในวันเดียวกัน

สำหรับการประมูลอสังหาริมทรัพย์ของ 56 สถาบันการเงิน ขณะนี้ บรต. ได้คัดเลือกบริษัท ผู้ทำการประมูลจำนวน 9 ราย จากที่เสนอชื่อเข้ามาทั้งหมด 20 ราย ซึ่งจะทำการสำรวจและตรวจสอบทรัพย์สินเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลให้ บรต. ประกอบการพิจารณาในการกำหนดราคากลาง โดยคาดว่าจะใช้เวลาประมาณ 2 เดือน ก็จะสามารถประมูลได้ ทั้งนี้ บรต. ได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาหนึ่งชุด โดยมีนายกิตติ พัฒนพงศ์พิบูลย์ ผู้แทนจากบริษัทบริหารสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์ (บบส.) เป็นประธาน พร้อมด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านอสังหาริมทรัพย์อีก 5 คน มาเป็นผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับราคากลางและอนุมัติรูปแบบการประมูล

ส่วนกรณีข้อกฎหมายที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเข้ามาซื้ออสังหาริมทรัพย์ของต่างชาตินั้น นายณรงค์ กล่าวว่า แม้ในขณะนี้ยังไม่มีกรณีให้ต่างชาติถือครองที่ดินได้เต็ม 100 เปอร์เซ็นต์ แต่มีช่องทางที่ต่างชาติจะเข้ามาลงทุนได้ โดยอาจจะต้องให้คนไทยเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ร้อยละ 51 ขึ้นไป เพื่อมาลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ หรือไม่ก็สามารถตั้งกองทุนอสังหาริมทรัพย์ ตามที่ ก.ล.ต. ได้อนุมัติไปก่อนหน้านี้ ซึ่งสามารถถือครองที่ดินได้อย่างเต็มที่

อนึ่ง ล่าสุดจากการเปิดเผยของนายอมเรศ ศิลาอ่อน ประธาน บรต. ว่าในช่วง 7 เดือนแรก (ถึงเดือน ก.ค. นี้) สามารถจำหน่ายได้ถึง 1,300 ล้านเหรียญสหรัฐ ในราคาร้อยละ 48 ของมูลค่าตามบัญชี ยังเหลือสินทรัพย์หลักประเภทสินเชื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อเพื่อการพาณิชย์ เป็นต้น ซึ่งมีมูลค่า ณ วันที่ 8 ธ.ค. 2540 ทั้งสิ้น 714,000 ล้านบาท (สำนักข่าวไทย 07/07/41 มติชน 03/08/41)

รัฐคืนเศรษฐกิจทรุดเกินคาด

เร่งอัดฉีดเม็ดเงินกว่าแสนล้านเข้าระบบก่อนสิ้นปีงบประมาณ 41

นายกรัฐมนตรีเรียกทีมที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจ และรัฐมนตรีเศรษฐกิจร่วมหารือด่วนกว่า 3 ชั่วโมง ทุกฝ่ายเห็นชอบต้องเร่งอัดฉีดเม็ดเงินเข้าสู่ระบบโดยด่วนเพื่อให้เศรษฐกิจกระเตื้อง หลังพบว่าเศรษฐกิจเลวร้ายเกินคาด ดังนั้นในช่วง 3 เดือนที่เหลือของปีงบประมาณ 2541 จึงจะต้องเร่งอัดฉีดเงินที่ยังไม่ได้ใช้เข้าสู่ระบบกว่าแสนล้านบาท

นายอรรถพล สรสุชาติ โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวภายหลังการร่วมหารือครั้งนี้ว่า ที่ประชุมได้หารือถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศในช่วงครึ่งปีหลัง ซึ่งทุกฝ่าย มีความเห็นร่วมกันว่า จะต้องอัดฉีดเม็ดเงินโดยเฉพาะเงินงบประมาณเข้าสู่ระบบโดยด่วนเพื่อสร้างสภาพคล่องในระบบ และกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศให้ฟื้นตัว ทั้งนี้เพราะทุกฝ่ายเห็นว่าเศรษฐกิจไทยในช่วงครึ่งปีหลัง อาจทรุดตัวมากกว่าที่คาดการณ์ไว้ ทั้งนี้ในส่วนของเงินงบประมาณนั้น ขณะนี้เหลืออยู่ประมาณ แสนล้านบาทที่จะต้องเร่งเบิกจ่ายให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือนก่อนสิ้นปีงบประมาณ

ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีวันที่ 7 ก.ค. ได้มีมติให้ดำเนินการในเรื่องต่างๆ เพื่อเร่งสภาพคล่องให้ระบบเศรษฐกิจดังนี้

- ให้น่วยราชการชำระค่าสาธารณูปโภคที่เป็นหนี้ค้างทั้งหมดภายในเดือน ก.ค. 2541
- สำหรับค่าครุภัณฑ์สิ่งก่อสร้าง หากมีการก่อสร้างเสร็จแล้ว ให้มีการตรวจรับเร่งวางฎีกาภายใน 2 สัปดาห์
- สำหรับโครงการขนาดใหญ่ที่ทำตามสัญญาเดิมและสัญญาที่จะมีขึ้นในอนาคต ให้วางสัญญาวงจจ่ายเงินถัวขึ้น โดย ค.ร.ม.จะติดตามผลใน 2 สัปดาห์ว่ามีโครงการใดบ้างสามารถทำได้
- ให้ ก.คลังและส่วนราชการที่ดูแลการเบิกจ่ายฎีกา อนุมัติเงินโดยไม่ให้มีฎีกาค้างเกิน 72 ชั่วโมง
- ให้เร่งรัด ก.คลัง จ่ายเงินงบประมาณที่อุดหนุนให้กับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น โดยทำควบคู่ไปกับการผ่อนคลายการอนุมัติเงินประจำงวดของสำนักงานงบประมาณ
- สำหรับงบประมาณที่ขาดดุลเพิ่มเป็นจำนวนเงิน 30,000 ล้านบาทนั้น ให้ส่วนราชการเร่งเบิกจ่ายโดยเร็ว โดยให้ระบบการจ่ายเงินงวดแรกในอัตราสูงสุดร้อยละ 15 ของงาน
- ให้ทุกส่วนราชการสำรวจงานที่จ้างเอกชนดำเนินการที่ค้าง และมีแนวโน้มที่จะทำได้เสร็จ เพื่อรวบรวมข้อมูลนำเสนอคลังพิจารณาแก้ปัญหา โดยเฉพาะงานที่เป็นโครงการสร้างถนน หากปล่อยไว้อาจจะส่งผลกระทบ (สำนักข่าวไทย 08/07/41)

ดึงเงินแรงงาน 3.8 พันล้านเพิ่มสภาพคล่อง

รัฐบาล เตรียมอัดเงินประกันสังคม 3,800 ล้าน เสริมสภาพคล่องภาคธุรกิจ ผ่าน 4 ธนาคารพาณิชย์ โดยตั้งเงื่อนไขให้ธนาคารปล่อยกู้ร้อยละ 80 ของวงเงิน ขณะที่สถานประกอบการผู้กู้ต้องจ้างงานเพิ่ม หรืออย่างน้อยห้ามเลิกจ้าง

นายผัน จันทรปาน ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้ลงนามความร่วมมือในโครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องให้สถานประกอบการ กับธนาคารพาณิชย์ 4 แห่ง คือ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)

สำนักงานประกันสังคมได้นำเงินจำนวน 3,800 ล้านบาทฝากกับธนาคารทั้ง 4 แห่งนี้ เพื่อให้ธนาคารดังกล่าวอนุมัติสินเชื่อแก่สถานประกอบการต่อไป ซึ่งธนาคารดังกล่าวจะกระจายเงินไปตามสาขาต่างๆ ทั่วประเทศ โดยตั้งเงื่อนไขว่า สถานประกอบการที่สามารถขอกู้เงินดังกล่าวได้นั้น ต้องเป็นสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานประกันสังคม หรือหากเป็นสถานประกอบการที่มีลูกจ้างน้อยกว่า 10 คน ต้องผ่านความเห็นชอบจากสำนักงานประกันสังคมก่อน ซึ่งสถานประกอบการที่ได้รับอนุมัติสินเชื่อ จะต้องมีการจ้างงานเพิ่มขึ้น

หรือรักษาสภาพการจ้างงานเดิมไว้โดยไม่ลดจำนวนคนงานลง ส่วนการอนุมัติสินเชื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการปล่อยสินเชื่อของธนาคารนั้นๆ

ส่วนธนาคารทั้ง 4 แห่งนั้น สำนักงานประกันสังคม ได้กำหนดเงื่อนไขว่า ภายใน 1 ปี นับแต่ได้รับเงินฝาก ธนาคารต้องปล่อยสินเชื่อตามข้อตกลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเงินฝากดังกล่าว หากธนาคารใดมีผลการดำเนินงานที่ต่ำกว่าที่กำหนด กระทรวงแรงงานฯ สามารถถอนเงินจากธนาคารนั้น เพื่อไปฝากกับธนาคารอื่นที่มีประสิทธิภาพได้ตามความเหมาะสม โดยจะติดตามความคืบหน้าเป็นระยะๆ ซึ่งข้อตกลงทั้งหมดจะมีระยะเวลาดำเนินการ 1 ปี

สำหรับเกณฑ์ในการเลือกธนาคารพาณิชย์เข้าร่วมโครงการนั้น สำนักงานประกันสังคมคัดเลือกโดยพิจารณา 4 หลักเกณฑ์ คือ กระจายเงินฝาก เพื่อให้สถานประกอบการเลือกใช้บริการได้ กองทุนได้รับผลตอบแทนสูงสุด สถานประกอบการจ่ายอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ และมีส่วนช่วยสนับสนุนธนาคารรัฐวิสาหกิจ

รายงานข่าวแจ้งว่า เงินจำนวน 3,800 ล้านบาทดังกล่าว เป็นเงินส่วนที่รัฐบาลได้จ่ายเงินสมทบที่ค้างจ่ายไว้เมื่อเดือนมีนาคม 2541 จำนวน 4,800 ล้านบาท โดยอีก 1,000 ล้านบาท นำไปเสริมสภาพคล่องผ่านบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) อีก ซึ่งขณะนี้ อยู่ในระหว่างรอให้บอย.ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารให้แล้วเสร็จ จึงจะนำเงินงวดสุดท้ายเข้าไป

อย่างไรก็ดี นายผัน กล่าวว่า ในสถานประกอบการขนาดกลาง และขนาดย่อม เป็นกลุ่มที่มีผู้ใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งคาดว่าจะเงินกู้ดังกล่าวจะสามารถช่วยเหลือมิให้คนงานถูกเลิกจ้างได้ โดยเฉพาะสถานประกอบการที่กำลังจะเลิกกิจการเพราะขาดสภาพคล่อง สำหรับขณะนี้ กองทุนประกันสังคมมียอดรวมประมาณ 52,800 ล้านบาท

สำหรับสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานประกันสังคม ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2541 มีสถานประกอบการทั้งสิ้น 91,575 แห่ง ครอบคลุมลูกจ้าง 6,050,000 คน

สำหรับการลงทุนของกองทุนประกันสังคมในปัจจุบัน ประกอบด้วย

1) ชื่อพันธบัตรรัฐวิสาหกิจและหุ้นกู้ ได้แก่ การเคหะแห่งชาติ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย การทางพิเศษแห่งประเทศไทย ธนาคารอาคารสงเคราะห์ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย หุ้นกู้บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หุ้นกู้ KEGCO จำนวน 5,360 ล้านบาท

2) การฝากเงินกับธนาคารรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารนครหลวงไทย ธนาคารมหานคร และธนาคารศรีนคร จำนวน 24,500 ล้านบาท และ

3) การฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารทหารไทย ธนาคารไทยทุน และธนาคารเอเชีย จำนวน 22,900 ล้านบาท (กรุงเทพธุรกิจ 16/07/41)

อนุกรรมการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวลมนติ

ผ่อนผันการให้แรงงานต่างด้าวใน 5 กิจการไปอีก 1 ปี

อนุสนธิจากที่รัฐบาลได้มีนโยบายให้ดำเนินการผลักดันแรงงานต่างด้าวออกนอกประเทศตั้งแต่ต้นปีนี้เป็นต้นมา ปรากฏว่าได้ทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนแรงงานในกิจการจำนวนมาก ที่จ้างคนต่างด้าวเข้ามาทำ เช่น คนแบกกระสอบข้าวตามโรงสีข้าว เป็นต้น จำเป็นต้องหามาตรการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าขึ้น

ในการประชุมคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ซึ่งมีนายพิชัย รัตตกุล รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานเมื่อวันที่ 15 ก.ค. นี้ ได้มีการพิจารณารับทราบผลการสำรวจการขาดแคลนแรงงานที่แต่ละจังหวัดทำการสำรวจมา พบว่ามีการขาดแคลนแรงงานรวมทั้งสิ้น 44 ประเภท รวมทั้งสิ้น 231,327 คน ที่ประชุมพิจารณาลงมติให้ผ่อนผันได้ในกิจการ 5 ประเภท คือ 1) กิจการสวนยางพาราใน 12 จังหวัด 2) กิจการไร่อ้อยใน 5 จังหวัด 3) กิจการเลี้ยงหมูใน 11 จังหวัด 4) กิจการขนส่งทางน้ำใน กทม. และ 5) กิจการโรงสีข้าวใน 33 จังหวัด ส่วนที่เหลือสามารถใช้แรงงานไทยได้

ในกิจการทั้ง 5 ประเภทนี้จะมีคนต่างด้าวทำงานรวมทั้งสิ้น 95,000 คน โดยจะมีระยะเวลาผ่อนผัน 1 ปี นับแต่มีการประกาศผ่อนผันโดย ก.มหาดไทย

อนึ่ง แรงงานต่างด้าว ที่ได้รับการผ่อนผันนั้น นายจ้างจะต้องนำมาขึ้นทะเบียนกับกรมการปกครอง ทำการตรวจโรคพร้อมกับรายงานตัวที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (ตม.) โดยมีค่าใช้จ่ายคือ ค่าตรวจโรค 1,200 บาท ต่อหัว และค่าใบอนุญาตทำงาน 1,000 บาทต่อหัว และนายจ้างจะต้องจ่ายเงินเข้าสมทบกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานจำนวน 6,400 บาทต่อหัว

เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี รมว. ก.แรงงานแถลงในวันรุ่งขึ้นว่า กระทรวงฯ ได้มีมาตรการรองรับ โดยประสานไปยัง ก.เกษตรฯ ซึ่งได้ตั้งงบประมาณไว้ 100 ล้านบาท เพื่อฝึกแรงงานไทยด้านการเกษตร โดยจะเริ่มฝึกในวันที่ 1 ส.ค. นี้ จำนวน 4.3 หมื่นคน ซึ่งจะสามารถเป็นแรงงานมาทดแทนได้ใน 12 เดือนข้างหน้า (ผู้จัดการรายวัน 16/07/41 มติชน 17/07/41)

คลังแก้กฎกระทรวงแยกการประกอบธุรกิจเงินกับธุรกิจหลักทรัพย์ออกจากกัน

เมื่อวันที่ 17 ก.ค. 2541 รมว.ก.คลัง ได้ลงนามแก้ไขกฎกระทรวง 2 ฉบับ ซึ่งฉบับหนึ่ง กำหนดให้ยกเลิกเงื่อนไขที่กำหนดห้ามมิให้ บง.ลดสัดส่วนการถือหุ้นใน บล. ที่จัดตั้งขึ้นใหม่หลังการแยกธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์ออกจากกัน ก่อนพ้น 6 เดือนหลังจากที่ บล. เปิดดำเนินการ เพื่อความคล่องตัวในการประกอบกิจการ รวมทั้งเพิ่มเติมการกำหนดให้การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการถือหุ้นของบริษัทหลักทรัพย์ ที่จะมีผลให้บุคคลที่ถือหุ้นของ บล. เกินกว่าร้อยละ 10 จะต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการ ก.ลต. ก่อน เพื่อให้ ก.ลต. สามารถพิจารณาความเหมาะสมของบุคคลนั้นได้ และเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การจับคู่ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

สำหรับอีกฉบับหนึ่งนั้น เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ การรวมกิจการของ บ.หลักทรัพย์ เพื่อสนับสนุนให้ บล. ดำเนินการควบบริษัทเข้ากัน หรือเข้าซื้อกิจการระหว่างกัน โดยให้ บล.ดังกล่าวสามารถรักษามูลค่าของใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ที่แต่ละบริษัทมีอยู่เดิมได้ด้วย (ข่าว ก.คลัง 23/07/41)

แผนการลงทุนทางสังคมของรัฐบาลจะเริ่มราวเดือน ต.ค. นี้

รัฐบาลได้เสนอแผนการลงทุนทางสังคม ซึ่งกำหนดจะเริ่มดำเนินการในอีกสองเดือนข้างหน้า แม้ว่าจะยังคงมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันหนาหูในเรื่องของการไปขึ้นต่อเงินกู้ยืมจากต่างชาติเป็นส่วนใหญ่

การลงทุนครั้งนี้จะต้องใช้เงินงบประมาณประมาณ 462.2 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 18,400 ล้านบาท โดยเงินจำนวนนี้จะได้จากแหล่งเงินกู้หลายแหล่งคือ ได้จากธนาคารโลก 300 ล้านเหรียญตรอ. ได้จากกองทุนเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจพื้นทะเลของญี่ปุ่น 123.3 ล้านเหรียญตรอ. ได้จากรัฐบาลไทยเอง 38.1 ล้าน

เหรียญสรอ. ได้จาก ยูเอ็นดีพี 500,000 เหรียญสรอ. ได้จากองค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของ
ออสเตรเลียอีก 300,000 เหรียญสรอ. โครงการนี้จะดำเนินการในระยะเวลา 40 เดือน

การจัดสรรเงินตามแผนการลงทุนนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนที่สำคัญคือ

ส่วนที่ 1 บริหารโดย ก.คลัง จัดสรรให้กรมชลประทาน 3,120.80 ล้านบาท กระทรวงมหาดไทย
3,013.37 ล้านบาท การท่องเที่ยวได้ 2,010.20 ล้านบาท ก.แรงงานได้ 1,365.94 ล้านบาท กทม. ได้ 448.39
ล้านบาท ก.อุตสาหกรรมได้ 312.80 ล้านบาท

ส่วนที่ 2 แบ่งออกเป็นสองส่วนย่อยคือ ให้แก่ กองทุนการลงทุนเพื่อสังคม (Social Investment Fund -
SIF) 120 ล้านเหรียญสหรัฐ และให้แก่ กองทุนเพื่อการพัฒนาเมืองในส่วนภูมิภาค (The Regional Urban
Development Fund-RUDF) 30 ล้านเหรียญสหรัฐ ทั้งนี้อยู่ในรูปของเงินกู้ดอกเบี้ยร้อยละ 15-17 ต่อปี

กองทุนการลงทุนเพื่อสังคม หรือ SIF จะทำหน้าที่ช่วยชุมชนในการทำแผนงานโครงการในระดับชุมชน
ซึ่งจะเป็นการริเริ่มและดำเนินการโดยชุมชนเอง โดยมีเป้าหมายที่จะเสริมความเข้มแข็งแก่องค์กรชุมชน ให้ชุมชน
สามารถพึ่งตนเองได้ บริหารโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่วนข้าราชการในส่วนภูมิภาคท้องถิ่นจะทำ
หน้าที่เสมือนที่ปรึกษาให้แก่ชุมชน ไม่เข้าไปแทรกแซงในการเขียนแผนและการนำเสนอแผนเพื่อของบประมาณ
ดำเนินการ (บางกอกโพสต์ 27/07/41)

พ.ร.บ. คุ่มครองแรงงานใหม่ - ช่วยคุ่มครองหรือยิ่งเร่งพิฆาตแรงงาน

รัฐบาลเตรียมออก พ.ร.บ. คุ่มครองแรงงานฉบับใหม่ พ.ศ. 2540 ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 19 ส.ค.
2541 ที่จะถึง หลายฝ่ายมีการเคลื่อนไหวหาข้อเท็จจริงและวิพากษ์วิจารณ์กันไปต่างๆ นานา โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน
มาตรา 118 เรื่องให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง ซึ่งจะทำให้ลูกจ้างบางคนทำงานมานานสิบ
ปีขึ้นไปได้รับค่าชดเชยสูงถึง 10 เดือน ไม่ต่ำกว่าอัตราค่าจ้างสามร้อยวันสุดท้าย กลายเป็นตัวเร่งให้นายจ้างรีบ
ปลดคนงานออกจากรองานก่อนที่กฎหมายนี้จะมีผลบังคับใช้กันมากมาย และหรือบางแห่งก็มีวิธีแยบยลต่างๆ เช่น
รับส่งลดเงินเดือน หรือปลดคนงานออกทั้งหมดแล้วจ้างใหม่ เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากกฎหมายมาเร่งออกในภาวะที่
เศรษฐกิจตกต่ำอย่างร้ายแรงนี้ จึงยิ่งกลายเป็นการซ้ำเติมสถานการณ์ให้เลวร้ายลงไปอีก (ติดตามรายงาน
สถานการณ์แรงงานเพิ่มเติม ในหมวดการเคลื่อนไหวภาคเอกชนของประมวลข่าวสารฉบับนี้) (ไทยโพสต์
20/07/41)

กรม.ผ่านร่าง พ.ร.บ.กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรายย่อย เพื่อเพิ่มศักยภาพในการพึ่งพาตนเองของเกษตรกร

ร่าง พ.ร.บ.ดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี โดยในรายละเอียดจะให้มีการจัดตั้งกองทุน
ฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรายย่อยขึ้น มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูความรู้และอาชีพ
เกษตรกร รวมทั้งศักยภาพในการพึ่งพาตนเองแก่เกษตรกรรายย่อย โดยกำหนดว่ากองทุนไม่ใช่นำส่วนราชการหรือ
รัฐวิสาหกิจตามกฎหมาย วิธีการงบประมาณและรายได้ของกองทุนไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน และ
กำหนดให้กิจการของกองทุนไม่อยู่ในข้อบังคับว่าด้วยกฎหมายคุ่มครองแรงงานสัมพันธ์ และกฎหมายพนักงานรัฐ
วิสาหกิจสัมพันธ์ รวมทั้งกฎหมายประกันสังคม

ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนฯ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รว.เกษตรฯ เป็นรองประธาน
กรรมการประกอบด้วย ปลัด ก.เกษตร ปลัด ก.คลัง เลขาธิการ สนง.คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติ ผอ. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ผอ. สำนักงานประมาณ ตัวแทนเกษตรกรรายย่อย และตัวแทนฝ่ายรัฐบาล มีอำนาจหน้าที่พิจารณาความเห็นต่อ ครม. เป็นนโยบายการฟื้นฟูพัฒนาเกษตรกรรายย่อย (ผู้จัดการ 29/07/41)

ค.ร.ม. เศรษฐกิจอนุมติ 6 แผนงาน 25 มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจครั้งปีหลัง

ที่ประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายด้านเศรษฐกิจวันที่ 3 ส.ค. เห็นชอบ มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วงครึ่งปีหลัง ประกอบด้วย 6 แผนงาน 25 มาตรการ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นกรอบในการเจรจากับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ในการจัดทำหนังสือแสดงเจตจำนงขอรับความช่วยเหลือด้านการเงินและวิชาการฉบับที่ 5 โดยเน้นการใช้จ่ายของภาครัฐ-เอกชน เปิดตลาดลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ รวมทั้งแก้ไขปัญหาสภาพคล่องในระบบสถาบันการเงิน

กรอบในการกระตุ้นเศรษฐกิจทั้ง 6 แผนงาน ได้แก่

1. การผ่อนคลายมาตรการการคลัง เพื่อกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายในภาครัฐ
2. มาตรการการเงินซึ่งจะสอดคล้องกับมาตรการการคลัง
3. แผนงานที่จะแก้ไขสภาพคล่องระบบสถาบันการเงินที่ขณะนี้ยังทำงานไม่สมบูรณ์
4. การแก้ไขปัญหาร่างงานและผลกระทบทางด้านสังคมที่เกิดขึ้นจากวิกฤติเศรษฐกิจ
5. แก้ไขกฎหมายต่าง ๆ เช่น ที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การประกอบอาชีพของคนต่างด้าว เป็นต้น
6. คือเร่งรัดกระบวนการผลิตในภาคการเกษตรเพื่อรองรับแรงงานที่จะกลับสู่ภูมิภาคแล้ว

แผนงานดังกล่าวประกอบด้วยมาตรการต่าง ๆ 25 มาตรการด้วยกัน กล่าวคือ

1. แผนงานการผ่อนคลายมาตรการการคลัง เพื่อกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายภาครัฐ มีมาตรการคือ

- กำหนดการขาดดุลของภาครัฐร้อยละ 1.5 ของจีดีพี
- ขยายการลงทุนของรัฐวิสาหกิจในปีงบประมาณ 2542 โดยให้รัฐวิสาหกิจขาดดุลเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1 เป็นร้อยละ 2
- ตั้งนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อให้สินเชื่อผู้บริโภครวมวงจร

2. แผนงานด้านการเงินภาคเอกชน มีมาตรการคือ

- มาตรการกระตุ้นสินเชื่อเพื่อการบริโภค โดยสนับสนุนให้มีกลไกการให้สินเชื่อผู้บริโภคของธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน เพื่อทดแทนสินเชื่อเพื่อการบริโภคที่ขาดหายไป จากการปิดสถาบันการเงิน 56 แห่ง ซึ่งจะทำให้การจัดตั้งนิติบุคคลเฉพาะกิจ เพื่อให้สินเชื่อผู้บริโภคในลักษณะการให้บริการครบวงจร โดยอาศัยหลักการเดียวกับร่าง พ.ร.บ. ลิซซิ่ง และอาจพิจารณา ออก พ.ร.ฎ. เป็นการเฉพาะเพื่อสนับสนุนให้ต่างชาติสามารถเข้ามาลงทุนในธุรกิจเช่าซื้อ หรือธุรกิจสินเชื่ออุปโภคบริโภค ทำนองเดียวกับการออก พ.ร.ฎ. เพื่อเปิดโอกาสให้ต่างชาติเข้ามาถือครองหุ้นในธุรกิจหลักทรัพย์ได้เกินกว่าร้อยละ 49

- สนับสนุนสินเชื่อการค้า โดยให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินให้ความสำคัญกับสินเชื่อเพื่อการค้า และขยายวงเงินเพิ่มเติมเพื่อทดแทนสินเชื่อเงินสดนอกระบบที่ขาดหายไปจากระบบการค้าขายและธุรกิจ

- สนับสนุนการผ่อนปรนสินเชื่อที่อยู่อาศัย โดยให้ธนาคารพาณิชย์ที่ปล่อยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยใช้มาตรฐานการขยายเวลาชำระหนี้เงินกู้จากเดิม 20 ปี เป็น 30 ปี ทั้งลูกหนี้เก่าและใหม่ สนับสนุนให้สถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อพัฒนาอสังหาริมทรัพย์อยู่แล้ว พิจารณาให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยระยะยาวควบคู่ไปด้วย

3. แผนงานการแก้ไขปัญหาสภาพคล่องและระบบสถาบันการเงิน มีมาตรการคือ

-เสริมสภาพคล่องให้ภาคเศรษฐกิจที่แท้จริงผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ โดยพิจารณาจัดสรรเงินจากแหล่งต่าง ๆ ให้เพียงพอ

-เพิ่มสภาพคล่องแก่ผู้ถือบัตรเงินฝากของธนาคารกรุงไทยและตัวสัญญาใช้เงินของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจตามโครงการรับแลกเปลี่ยนตัวสถาบันการเงินที่ปิดกิจการ 56 แห่ง

-สนับสนุนการเพิ่มทุนของสถาบันการเงินเอกชนและพิจารณาเพิ่มทุนให้กับสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ

-เร่งรัดการพิจารณาแนวทางการแปรรูปธนาคารพาณิชย์ของรัฐ 4 แห่ง เพื่อลดกระแสความไม่แน่นอน และสร้างความมั่นใจให้มีเงินทุนใหม่เข้าสู่ระบบการเงินต่อไป

-เร่งรัดกระบวนการระดมหนี้ เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาการว่างงานโดยพิจารณาให้ความสำคัญกับเร่งการจ้างแรงงานในธุรกิจมาเป็นหลักเกณฑ์หลักในการช่วยระดมหนี้

-เร่งรัดกฎหมายล้มละลาย กฎหมายศาลชำนัญพิเศษและกฎหมายระดมหนี้

4. แผนงานการสร้างงานและลดผลกระทบทางสังคม มีมาตรการคือ

-สนับสนุนบทบาทภาครัฐในการสร้างงาน ในธุรกิจภาคบริการและการก่อสร้างในโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ

-สนับสนุนและเร่งรัดเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ทั้งชุมชนเมืองและชุมชนชนบท โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย 252 อำเภอ ตามแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมชนบทให้ครบถ้วนในปีงบประมาณ 2542

-สนับสนุนเศรษฐกิจชายแดนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นบริเวณจุดผ่านแดนและจุดค้าขายชายแดนที่ยังเป็นปัญหาและข้อจำกัด ต่อการค้าและการลงทุน โดยจัดสรรงบกลางให้เป็นจำนวน 110 ล้านบาท สำหรับการพัฒนาโครงการขนาดเล็ก

-ลดปัญหาอุปสรรคในภาคการส่งออกเร่งด่วน แผนงานการส่งออกและนำเข้า จะแก้ไขข้อขัดข้องที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในระยะเร่งด่วนของภาคการส่งออก ซึ่งเป็นปัญหาที่ไม่เกี่ยวกับมาตรการการเงินการคลัง เช่น มาตรฐานสินค้า ขยายตลาดต่างประเทศ ดูแลต้นทุนค่าระวางสินค้า ฯลฯ สนับสนุนให้มีการใช้สินค้าที่ผลิตภายในประเทศและสนับสนุนการผลิตสินค้าที่มีความต้องการสูง

5. แผนงานแก้ไขกฎหมายต่างๆ มีมาตรการคือ

-ปรับปรุงสิทธิประโยชน์ การส่งเสริมการลงทุนผ่านคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ) โดยพิจารณาผ่อนปรนเงื่อนไขและขยายเวลา สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร เปิดตลาดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศผ่านการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้วยการสร้างบรรยากาศการลงทุนและเร่งจำหน่ายหุ้นรัฐวิสาหกิจให้ได้ตามแผนที่กำหนด

-เร่งรัดปรับปรุงแก้ไขประกาศ คณะปฏิวัติฉบับที่ 281 (ปร.281) โดยเฉพาะการยกเว้น พ.ร.บ.ประกอบธุรกิจคนต่างด้าว คาดว่าจะผ่าน การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในสมัยประชุมนี้

-ปรับปรุงกฎหมายการถือครองที่ดินของคนต่างด้าว ซึ่งคณะกรรมการแก้ไขปัญหารัฐกิจอสังหาริมทรัพย์ที่ประสบภาวะวิกฤติกำลังพิจารณาอยู่

-พิจารณาผ่อนปรน การให้สัญชาติไทยแก่ผู้เข้ามาลงทุนในประเทศไทย

6. แผนงานเร่งรัดกระบวนการผลิตทั้งภาคเกษตรและอุตสาหกรรม มีมาตรการคือ

-เร่งรัดการผลิตภาคเกษตรเพื่อช่วยรองรับปัญหาการว่างงาน โดยจัดสรรเงิน เพิ่มเติมสำหรับแผนงานเร่งด่วนจำนวน 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อสร้างงานรองรับแรงงานในชนบท ช่วง 6-8 เดือนข้างหน้า โดยเน้น 3 แผนงานคือพัฒนาคุณภาพและจัดการผลิตสินค้าเกษตร จะช่วยให้เกษตรกร ประมาณ 2.5 ล้านครัวเรือนในทุก

จังหวัดผลิตสินค้าออกสู่ตลาดได้รวมมูลค่า 70,000 ล้านบาท ได้แก่ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วเหลือง ส่งเสริมระบบเกษตรกรรมทางเลือกช่วยให้เกษตรกร สมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรประมาณ 200,000ครัวเรือนหรือประมาณ 1 ล้านคนสามารถทำการผลิตตามระบบเกษตรกรรมทางเลือก มีงานทำตลอดปีและช่วยลดปัญหาการว่างงานในชนบท สนับสนุนชุมชนปลูกป่าจะช่วยให้เกษตรกรมีทางเลือกในการประกอบอาชีพเกษตรมากขึ้น

-พิจารณาจัดสรรเงินจำนวน 400 ล้านบาทเพื่อใช้ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการเน้นความสำคัญของการเพิ่มประสิทธิภาพในเขตชลประทานและเขตเศรษฐกิจพิเศษ ลดผลกระทบต่อคนและสังคมในชุมชนและชนบท

-เร่งรัดปรับโครงสร้างการผลิตภาคอุตสาหกรรม จะเร่งนำแผนการปรับโครงสร้าง อุตสาหกรรม 13 สาขา มาดำเนินการอย่างเร่งด่วน โดยจัดสรรเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตภาคอุตสาหกรรม วงเงิน 122.9 ล้านบาท เพื่อใช้ในแผนงานเร่งด่วน 4 แผนงานคือ ปรับปรุงผลิตภาพและปรับกระบวนการผลิตให้มีต้นทุนและส่งออกที่แข่งขันได้ ยกระดับขีดความสามารถของแรงงาน ป้อนเพาะและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม และสนับสนุนการกระจายและเคลื่อนย้ายหน่วยผลิตที่ใช้แรงงานเข้มข้นที่มีมลภาวะต่ำไปสู่ภูมิภาคและชนบท

-มาตรการสนับสนุนทุนประเดิมแรก เพื่อจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนานวัตกรรมวงเงิน 100 ล้านบาท เพื่อใช้เป็นเครื่องมือเร่งรัดให้ความช่วยเหลือจัดตั้งผู้เชี่ยวชาญปรับโครงสร้าง การเงิน เทคโนโลยีและการบริหารในระดับโรงงานในระยะ 6 เดือนข้างหน้า

-การแก้ไขปัญหาภาคเศรษฐกิจและธุรกิจแต่ละสาขาในเรื่องที่เป็นปัญหาร่วมกันมากกว่าปัญหาเฉพาะของธุรกิจรายย่อย อาทิ ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลอุตสาหกรรมยานยนต์ และสนับสนุนธุรกิจบริการท่องเที่ยวภายในประเทศควบคู่กับการส่งเสริมปิอะเมซิงไทยแลนด์ (สำนักข่าวไทย 03/08/41)

แผนฟื้นฟูระบบสถาบันการเงินเต็มรูปแบบผ่านมติ ค.ร.ม. เมื่อ 14 ส.ค.

นายธนกร นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าวว่า คณะรัฐมนตรีมีมติ เห็นชอบมาตรการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินแบบเบ็ดเสร็จ ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ โดยมาตรการดังกล่าว เน้นแก้ไขปัญหาระบบการเงินให้สามารถกลับเข้าสู่สภาพปกติ เนื่องจากระบบการเงินประสบปัญหา จากการที่ มีหนี้ด้อยคุณภาพสูงขึ้น ถ้าหากไม่ดำเนินการจัดการอย่างเป็นระบบคาดว่าจะมีแนวโน้มสูงขึ้น จากตัวเลขของผลขาดทุนของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบในช่วง 6 เดือนแรกปีนี้ขาดทุนถึง 113,000 ล้านบาท ซึ่งธนาคารพาณิชย์ต้องตัดผลขาดทุนดังกล่าวออกจากเงินกองทุน ทำให้ความสามารถในการปล่อยสินเชื่อ ของระบบธนาคารพาณิชย์ลดลงกว่า 1.32 ล้านล้านบาท หรือประมาณ 12 เท่าของเงินกองทุนที่ลดลง เป็นมาตรการเน้นสร้างความมั่นใจให้กับผู้ฝากเงินในระบบ

นายธนกร กล่าวว่าถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาทุนประกอบการ ของสถาบันการเงินครั้งนี้ เป็นเรื่องที่จะเสริมสร้างความมั่นคงให้กับประชาชนผู้ฝากเงินในระบบธนาคารพาณิชย์และระบบบริษัทเงินทุน ซึ่งได้มีการกำกับกันโดยรัฐบาล โดยเฉพาะในระบบธนาคารพาณิชย์มีผู้ฝากเงิน ปัจจุบัน 49 ล้านบัญชี ขณะที่ผู้กู้ทั่วไปที่ประกอบธุรกิจ จะได้ประโยชน์จากการที่สถาบันการเงิน มีทุนประกอบการมากขึ้น และมีความมั่นใจจากผู้ฝากเงินมากขึ้น จึงมีพลังสามารถให้กู้ยืม เสริมสภาพคล่องกับธุรกิจได้ เปิดโอกาสให้ธุรกิจดำเนินการต่อไปได้อย่างสะดวก นำไปสู่การจ้างงานต่อไป ส่วนผู้กู้ในระดับที่จำเป็นต้องมีการประนีประนอมหนี้กับสถาบันการเงิน

จะได้ประโยชน์จากการที่จะมีมาตรการ แรงเสริมสร้างความผูกพันระหว่างมาตรการความช่วยเหลือของรัฐบาล ในการที่ส่งเสริมให้มีทุนมากขึ้น กับกระบวนการระดมหนี้ สร้างความแข็งแกร่งให้กับสถาบันการเงินดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ

นอกจากนี้ ในการสร้างความแข็งแกร่งในการลดหนี้ด้วยคุณภาพและเพิ่มทุนประกอบการให้แก่ระบบ สถาบันการเงินจะสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ลงทุนจากต่างประเทศ เปิดโอกาสให้มีเงินทุนไหลเข้าสู่ประเทศ เพื่อหล่อเลี้ยงสภาพคล่อง กระตุ้นการลงทุนได้ในไม่ช้า ขณะเดียวกัน ในภาพรวมสามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจโดยรวม ทำให้ระบบการเงินที่เปรียบเสมือนเส้นเลือดที่หล่อเลี้ยงระบบเศรษฐกิจทำงานได้อย่างสมบูรณ์ หยุดยั้งการถดถอย และเริ่มเข้าสู่สภาพการเติบโตได้อีกครั้ง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าวว่า จากข้อเสนอของกระทรวงการคลังครั้งนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติ ให้จัดให้มีระบบในการเสริมเติมทุนประกอบการของสถาบันการเงินทั้งหมด ปัจจุบัน ทุนประกอบการของสถาบันการเงินแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ กองทุนชั้นที่ 1 คือทุนที่เป็นเจ้าของกิจการ ประกอบด้วยหุ้นสามัญ และหุ้นบุริมสิทธิ์ และกองทุนชั้นที่ 2 ประกอบด้วยเงินกู้ประเภทด้อยสิทธิ์ ซึ่งมีระยะยาว สามารถนับเป็นทุนได้

สำหรับเงินทุนประเภทที่ 2 นี้ รัฐบาลได้กำหนดว่าจะให้มีการสมทบทุนการช่วยเหลือแก่สถาบันการเงิน ร่วมกันระหว่างภาคเอกชนและภาครัฐ โดยกำหนดว่า ภายในกรอบวงเงินรวมทั้งสิ้นร้อยละ 2 ของสินทรัพย์รวมของระบบการเงิน ซึ่งมียอดรวมขณะนี้ ประมาณ 5 ล้านล้านบาท ประมาณ 100,000 ล้านบาทจะจัดไว้เป็นเงินสนับสนุนของภาครัฐ ที่จะใส่เข้าไปในกองทุนชั้นที่ 2 แต่มีเงื่อนไขว่าจะต้องได้รับการช่วยเหลือต่อเมื่อได้ดำเนินการระดมหนี้ และมีผลขาดทุนกระทบทุนประกอบการจากการระดมหนี้หนี้ และการจะได้ประโยชน์จากการได้รับ การช่วยเหลือจากกองทุนชั้นที่ 2 จากการที่ให้ผู้ยืมเพิ่มเติมแก่ภาคเศรษฐกิจ ภาคธุรกิจทั่วไป

สำหรับกองทุนชั้นที่ 1 รัฐบาลได้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์ว่าจะให้มีการร่วมกัน ในการช่วยสนับสนุนให้กองทุนนี้มีความเข้มแข็งมากขึ้น ด้วยการกำหนดให้การใส่เงินในกองทุนชั้นที่ 1 ระหว่างรัฐกับเอกชนทั้งในและต่างประเทศ ในอัตราส่วน 1:1 แต่เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจโดยทั่วไป ในการที่รัฐบาลจะใช้เงินของภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือภาคเอกชนอย่างนี้ จำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ชัดเจน โปร่งใสด้วย กล่าวคือ ไม่ได้เป็นเงินที่เข้าไปเป็นทุนสนับสนุนสินทรัพย์ที่ไม่ดีของสถาบันการเงิน เป็นเงินที่สนับสนุนด้านทุนของสถาบันการเงิน ที่มีสิทธิเหนือผู้ถือหุ้นเดิม เป็นทุนที่ใส่เข้าไปโดยที่ไม่ได้เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้บริหารในสถาบันการเงินใด ๆ ซึ่งอาจจะมีการดำเนินการผิดพลาดมาตั้งแต่แรก และทำให้ฐานะของสถาบันการเงินลดลง ดังนั้น ในส่วนนี้ จึงกำหนดเป็นเงื่อนไขว่า ในกรณีที่สถาบันการเงินใดประสงค์ ให้รัฐบาลกับผู้ร่วมลงทุนใหม่ ร่วมกันสนับสนุนให้กองทุนของสถาบันการเงินเพิ่มมากขึ้น จะต้องยอมรับให้เป็นการเพิ่มทุนของรัฐบาล และผู้ร่วมลงทุนใหม่ในรูปหุ้นบุริมสิทธิ์ ซึ่งจะมีสถานะภาพเหนือหุ้นสามัญ ของผู้ถือหุ้นเดิม หากมีปัญหาผลขาดทุนยังเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต หุ้นสามัญของผู้ถือหุ้นเดิมจะต้องรับภาระความเสียหายเงินของรัฐบาลและของผู้ร่วมลงทุนใหม่

นอกจากนี้ ก่อนที่จะเข้าสู่การรับความช่วยเหลือ ตามโครงการกองทุนชั้นที่ 1 สถาบันการเงินเอง จะต้องทำการสำรวจหนี้สูญให้ครบถ้วนตามกฎหมายของ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ขณะเดียวกัน ผู้ร่วมลงทุนกับรัฐบาลใหม่หรือด้วยรัฐบาลเอง เมื่อเห็นว่า มีความจำเป็นจะต้องเปลี่ยนผู้บริหาร ฝ่ายจัดการของสถาบันการเงินใหม่ ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้

นายธารินทร์ กล่าวว่า จะเห็นได้ว่า การจัดสร้างโครงการครั้งนี้ ไม่ได้เป็นการช่วยเหลือ สถาบันการเงินที่เป็นเจ้านี้ ไม่ได้เป็นการช่วยเหลือผู้ถือหุ้นเดิม ไม่ได้เป็นการช่วยเหลือคนรวย แต่เป็นการช่วยเหลือ คุ่มครอง

สร้างความมั่นคงให้กับประชาชนผู้ฝากเงิน จะเป็นการฟื้นฟูกิจการของผู้กู้ แรงสนับสนุนให้สภาพคล่องนำไปสู่การประกอบการอย่างปกติ นำไปสู่การจ้างงานเพื่อช่วยเหลือประชาชน ในมุมมอง ช่วยเหลือให้เกษตรกรได้รับบริการด้านการตลาดในราคาที่เป็นธรรม

ส่วนที่มีหลายฝ่ายสงสัยว่า ทำไมถึงไม่ทำมาตรการดังกล่าวตั้งแต่ต้น นายธารินทร์ กล่าวว่า ในตอนต้นรัฐบาลมีความมั่นใจว่าทุนประกอบการของสถาบันการเงินภาคเอกชนย่อมเป็นเรื่องของภาคเอกชน ในช่วงที่ประเทศได้รับความมั่นใจในค่าเงินบาทที่แข็งขึ้น และต่างประเทศให้ความมั่นใจต่อมาตรการการแก้ไข ปัญหาทางเศรษฐกิจโดยส่วนรวม รัฐบาลได้เร่งรัดให้สถาบันการเงินดำเนินการเพิ่มทุนทั้งในและนอกประเทศ ซึ่งได้รับความสำเร็จมาในระดับหนึ่งเท่านั้น แต่ขณะนี้ ไม่ว่าตลาดหลักทรัพ์ในประเทศและต่างประเทศ มีปัญหาอยู่ในสภาพตลาดปิด จึงมีความจำเป็นที่จะต้องออกมาตรการนี้ เพื่อประโยชน์ของการแก้ไขปัญหาดังกล่าว มาตรการดังกล่าวได้รับความเชื่อมั่นเป็นวงกว้างจากในและนอกประเทศ ควบคู่ไปกับการใช้นโยบายขาดดุลการคลังกระตุ้นกำลังซื้อในประเทศ ซึ่งในหนังสือแสดงความจำนงฯ ฉบับที่ 5 ซึ่งกำลังหารือ กับเจ้าหน้าที่ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ รัฐบาลมั่นใจที่กำหนดในหนังสือดังกล่าวว่าเศรษฐกิจไทย จะเริ่มฟื้นตัวในไตรมาส 1 ของปีหน้า (สำนักข่าวไทย 14/08/41)

1.3 การเคลื่อนไหวภาครัฐวิสาหกิจ

(ระหว่าง 15 มิ.ย. - 15 ส.ค. 41)

นำเรื่อง

แนวนโยบายการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจในประเทศไทยมีมาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525-2529) โดยรัฐบาลไทยที่ผ่านมาได้ดำเนินการทยอยแปรรูปหน่วยงานรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง แต่ได้มานั่นชัดเจนเข้มงวดอีกครั้งเมื่อรัฐบาลไทย (สมัยพล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี) เผชิญปัญหาภาวะเศรษฐกิจซบเซาอย่างหนัก จนในที่สุด ค.ร.ม. ต้องมีมติขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ไอเอ็มเอฟ เมื่อวันที่ 5 ส.ค. 40 เพื่อให้เข้ามาช่วยในการวางแผนปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ การเงินการคลัง และฟื้นฟูเสถียรภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยการตัดลดงบประมาณรายจ่ายในปี 2541 ลง พร้อมกับออกมาตรการรักษาวินัยทางการเงินการคลังและการลงทุนของรัฐวิสาหกิจ ด้วยการให้เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้เงินงบประมาณของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ

สาระสำคัญของข้อตกลงด้านรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลต้องดำเนินการในระยะ 3 ปีที่ทำกับ ไอเอ็มเอฟมีคือ

- 1) ปรับปรุงฐานะการเงินของรัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับเป้าหมายการเกิดดุลภาครัฐบาลร้อยละ 1 ของ จีดีพี. รวมถึงการควบคุมค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและลดการขาดทุนของรัฐวิสาหกิจ)
- 2) ทบทวนและจัดลำดับความสำคัญของแผนการลงทุน โดยเน้นการลงทุนในโครงการพื้นฐานที่สำคัญ และโครงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากธนาคารโลกและธนาคารเพื่อพัฒนาเอเชีย
- 3) ปรับอัตราค่าบริการของรัฐวิสาหกิจให้คุ้มทุน
- 4) เร่งรัดดำเนินการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน โดยการให้สัมปทานโครงการที่มีความสำคัญ และใช้เงินลงทุนสูง การกระจายหุ้นของรัฐวิสาหกิจหรือบริษัทลูก การจำหน่ายจ่ายโอนรัฐวิสาหกิจที่หมด

ความจำเป็น การปรับปรุงหรือออกกฎหมายใหม่ เพื่อให้การเพิ่มบทบาทภาคเอกชนมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและโปร่งใส

- 5) รายได้อันเกิดจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ จะต้องนำไปใช้เพื่อสนับสนุนให้รัฐวิสาหกิจมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น หรือเป็นรายได้นำเข้าคลังโดยเป็นบัญชีแยกต่างหาก ไม่นำไปรวมกับการบริหารงบประมาณปกติ

ประเทศไทยมีรัฐวิสาหกิจทั้งหมด 74 แห่ง จัดตั้งโดยประกาศคำสั่งต่างๆ เช่น พ.ร.บ., พ.ร.ฎ., ปว., มติ ค.ร.ม. หรือคำสั่งกระทรวง หรือโดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แยกแยะเป็นประเภทต่างๆ หลายประเภท เช่น ด้านเกษตร อุตสาหกรรมและเหมืองแร่ การคมนาคมขนส่งและการสื่อสาร การท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและพลังงาน การศึกษา บริการสังคม และด้านการธนาคาร เป็นต้น จากงบประมาณรายจ่ายเมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2539 รัฐวิสาหกิจต่างๆ มีงบรายจ่ายประจำและรายจ่ายเพื่อการลงทุนรวมทั้งสิ้น 893,699.58 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2538 ร้อยละ 16.85 และเมื่อสิ้นงวดบัญชีปี 2529 มีทรัพย์สินรวม 2,742,745.57 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2538 ร้อยละ 15.98 มีหนี้สินรวม 2,004,278.71 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.96

อนึ่ง เมื่อวันที่ 23 ก.ค. 2541 คณะกรรมการประเมินผลงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธาน และมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นบุคคลภายนอกหลายท่านเป็นกรรมการอยู่ด้วย ได้เสนอรายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานประจำปีของรัฐวิสาหกิจจำนวน 25 แห่ง ซึ่งดำเนินประเมินผลทุกปีต่อเนื่องมาเป็นปีที่ 2 และทำการประเมินผลการดำเนินงาน 6 ด้านด้วยกันคือ ประสิทธิภาพทางการเงิน ประสิทธิภาพในการเพิ่มผลผลิต คุณภาพในการให้บริการประชาชน การลงทุนตามแผน คุณภาพในการบริหาร และคุณภาพของแผนวิสาหกิจ

ผลการประเมินในปีนี้ปรากฏว่า รัฐวิสาหกิจที่ได้รับการประเมินสูงสุด 3 แห่งแรกคือ การสื่อสารแห่งประเทศไทย การท่าเรือแห่งประเทศไทย และโรงงานยาสูบ ส่วนรัฐวิสาหกิจที่มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ต่ำสุด 3 แห่งสุดท้ายคือ การประปาส่วนภูมิภาค บริษัทขนส่งจำกัด และองค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ ผลจากการประเมินนี้จะเป็นตัวกำหนดวงเงินจ่ายโบนัสพนักงานและกรรมการ วงเงินเลื่อนขึ้นเงินเดือนประจำปี ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์เดียวกันกับที่ใช้ในธุรกิจภาคเอกชน

ในบทรายงานเรื่อง การดำเนินมาตรการทางการเงินการคลังเพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของรัฐบาล เผยแพร่โดย ก.คลังเมื่อวันที่ 10 ก.ค. รายงานเกี่ยวกับการดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจว่า "ก.คลังได้ร่วมกับบริษัทที่ปรึกษาพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และจะจัดทำแผนแม่บทการแปรรูปรัฐวิสาหกิจขึ้น รวมทั้งได้พิจารณารอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะการตรา พ.ร.บ. ทุนรัฐวิสาหกิจ เพื่อแปรสภาพรัฐวิสาหกิจเป็นบริษัท และสนับสนุนให้รัฐวิสาหกิจสามารถแปลงทุนขององค์กรเป็นหุ้นเพื่อระดมทุนได้ "

รายงานได้ระบุว่า รัฐวิสาหกิจที่จะมีการปรับโครงสร้างให้เป็นบริษัทในระยะแรกคือ การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทย ซึ่งเมื่อปรับโครงสร้างแล้วรัฐก็จะลดสัดส่วนการถือครองด้วยการขายหุ้นให้พันธมิตรร่วมทุน ส่วนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่มีฐานะเป็นบริษัทในระยะแรกจำนวน 3 แห่งคือ บริษัทการบินไทย จำกัด บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตจำกัด และบริษัทผลิตไฟฟ้า จำกัด โดยรัฐบาลจะจำหน่ายหุ้นส่วนหนึ่งที่ถือครองอยู่ ขณะนี้สถาบันการเงินที่ปรึกษาได้ขายหุ้นของ บ.ปตท.สำรวจและผลิตจำกัด และบริษัทผลิตไฟฟ้าจำกัด ได้ครบตามเป้าที่วางไว้แล้ว ส่วนของบริษัทการบินไทยจำกัด

นั้น ค.ร.ม. ได้มีมติให้จำหน่ายหุ้นของ ก.คลังจำนวนร้อยละ 23 หรือ 320 ล้านหุ้น แก่ผู้สนใจทั่วไป และพันธมิตรร่วมทุน แล้วเร่งปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อเพิ่มมูลค่าหุ้นก่อนการเสนอขายครั้งต่อไป

ต่อไปนี้เป็นสรุปรวบรวมการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจที่น่าติดตามบางเรื่องในช่วงระยะเวลา 3 เดือนของการจัดทำรายงานฉบับนี้

หัวข้อข่าว

ความคืบหน้าเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจด้านพลังงาน (สำนักข่าวไทย 08/07/41, 06/08/41)

สำนักงานประมาณเตรียมกันเงิน ให้รัฐวิสาหกิจลงทุนเพิ่ม (กรุงเทพธุรกิจ 13/07/41)

บอร์ด ทศท. ยุติปัญหาเอสดีเอช ให้ ทศท. จัดซื้อเคเบิล-อุปกรณ์เอง (สำนักข่าวไทย 15/07/41)

'ไอเอฟซีที' กู้เงินนอกกว่า 6 พันล้านบาท-หนุนอุตสาหกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (กรุงเทพธุรกิจ 16/07/41)

สพข. เสนอแผนให้เอกชนเข้ามาลงทุนสร้างท่อก๊าซตามแผนเปิดเสรี 7 โครงการ .

(สำนักข่าวไทย 09/07/41)

คาดครึ่งปีหลังของปีนี้นักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (สำนักข่าวไทย 12/08/41)

ก.ฟ.ผ. เสนอ ค.ร.ม. เศรษฐกิจขอออกพันธบัตร 300 ล้านเหรียญ (สำนักข่าวไทย 09/08/41)

สรุปประเด็นข่าว

ความคืบหน้าเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจด้านพลังงาน

เมื่อวันที่ 8 ก.ค. นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพข.) เปิดเผยว่า พอใจในแผนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจด้านพลังงานที่มีความคืบหน้ามากที่สุด โดยเฉพาะการขายหุ้นของบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) หรือ ปตท.สผ. และ บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) หรือเอ็กโก ที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศถึง 11,000 ล้านบาทและ 9,800 ล้านบาทตามลำดับ ซึ่งถือว่าเป็นรายได้ที่สูงสำหรับภาวะเศรษฐกิจเช่นนี้

ส่วนการจำหน่ายหุ้นธุรกิจพลังงานอื่นๆ ที่จะตามมาคือ หุ้นของบริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และบริษัท เอลซี ประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ส่วนการแปรรูปการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) อยู่ระหว่างการศึกษารายละเอียด

นายปิยสวัสดิ์ ในฐานะคณะกรรมการพิจารณาแนวทางการการขายหุ้นบริษัทบางจากฯ กล่าวว่า กรณีที่ บ.บางจากฯ มีข้อเสนอเพิ่มทุนจำนวน 330 ล้านหุ้น โดยจำหน่ายแก่ประชาชนทั่วไปนั้น ในขณะนี้ คณะกรรมการยังไม่ได้เห็นชอบ เพราะที่ผ่านมาบางจากฯ ยังไม่ได้แสดงเหตุผลที่ชัดเจนว่าจะเพิ่มทุนเพื่ออะไร เพื่อจะนำไปขยายการลงทุนที่คุ้มค่าหรือนำไปใช้หนี้ เพียงแต่ระบุว่าขยายกิจการสถานีบริการน้ำมันและร้านเลมอน กรัน ซึ่งจะต้องพิจารณาให้ชัดเจนว่าขยายกิจการแล้วคุ้มหรือไม่ ทั้งนี้การตัดสินใจจะดำเนินการอย่างไรกับบางจากฯ นั้นจะต้องพิจารณาด้วยว่าผู้ถือหุ้นทั้งรายเล็กและรายใหญ่จะได้รับผลกระทบหรือไม่

ต่อมาในวันที่ 6 ส.ค. นายโสภณ สุภาพงษ์ กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า ตามที่บริษัทได้สำรวจความสนใจการเป็นเจ้าของหุ้นบางจากฯ ตามความประสงค์ของกระทรวงการคลังเพื่อกระจายหุ้นบางจากฯ ปรากฏว่ามีผู้แสดงความสนใจเป็นเจ้าของหุ้นบางจากฯ รวมทั้งสิ้น

200,314 ราย เป็นจำนวนมากกว่า 440 ล้านหุ้น ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 84 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด อย่างไรก็ตาม การที่จะมีการเพิ่มทุนโดยการจำหน่ายหุ้นเป็นจำนวนเท่าใดนั้น ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมี นายศุภชัย พานิชภักดิ์ รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ดังนั้น บริษัทได้ทำหนังสือถึงนายศุภชัย โดยเสนอให้พิจารณาเร่งรัดให้มีการเร่งดำเนินการในการกระจายหุ้น โดยควรที่จะกำหนดระยะเวลาเสร็จสิ้นอย่างชัดเจน ซึ่งควรที่จะเสร็จภายในไตรมาสที่ 3 ของปีนี้

นายโสภณยังระบุว่า บุคคลอื่นซึ่งนอกเหนือจากรัฐบาลและกระทรวงการคลังนั้น โปรดอย่าได้ออกมาให้ข่าวแทนบริษัท เพราะจะทำให้เกิดข้อมูลที่ผิดๆ และก่อให้เกิดความเสียหายแก่กิจการและราคาหุ้นได้ นายโสภณ กล่าวว่า ทางบริษัท ได้เสนอแนวทางการเพิ่มทุนไปยังกระทรวงการคลังแล้ว โดยเสนอไปพร้อมกับนโยบายการลงทุนของบริษัทตั้งแต่ปี 2542-2545 ที่ต้องใช้เงินลงทุน 3,300 ล้านบาท โดยจะต้องมีการสร้างสถานีบริการปิละ 30 แห่ง และมีโครงการจัดตั้งเลมอนฟาร์ม ซึ่งจะเป็นการกระจายสินค้าของชุมชน โดยแนวทางที่เสนอเพิ่มทุนมี 3 แนวทาง คือ 1.การเพิ่มทุนทั้งหมด 3,300 ล้านบาท 2.เพิ่มทุนเพียง 1,600 ล้านบาท และกู้เงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ 1,700 ล้านบาท และ 3. กู้เงินจากสถาบันการเงินทั้งหมด 3,300 ล้านบาท อย่างไรก็ตามหากมีการเพิ่มทุนได้ครบ 3,300 ล้านบาท จะทำให้ผลตอบแทนการลงทุนของบริษัทดีขึ้น ทั้งนี้แผนที่จะมีการเพิ่มทุนเท่าไรนั้น ขึ้นอยู่กับกระทรวงการคลัง ซึ่งก่อนหน้านี้คณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ มีนโยบายชัดเจนว่าให้ขายหุ้นในส่วนของ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ร้อยละ 24 และขายให้กับคนไทยก่อน แต่หากต้องการให้บางจากฯ หลุดพ้นจากการเป็นบริษัทของรัฐบาล ตามนโยบายการแปรรูป ควรจะมีการขายหุ้นในส่วนของกระทรวงการคลังอีกร้อยละ 7 หรือประมาณ 50-60 ล้านหุ้น ซึ่งจุดนี้จะทำให้ได้เงินเพิ่มทุนอีก 300 ล้านบาท ส่งผลให้บางจากหลุดพ้นจากการเป็นบริษัทของรัฐได้ (สำนักข่าวไทย 08/07/41, 06/08/41)

สำนักงานประมาณเตรียมกันเงิน ให้รัฐวิสาหกิจลงทุนเพิ่ม

สำนักงานประมาณเตรียมกักเงินส่วนหนึ่ง ให้รัฐวิสาหกิจนำไปลงทุนในโครงการต่างๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ และเสริมสภาพคล่องออกมาในระบบ โดยคาดว่าจะการเบิกจ่ายภาครัฐจะเหลือไปถึงงบประมาณปี 42 และจะทำให้มีเงินออกมาสู่ระบบมากในช่วงเดือน ต.ค.-ธ.ค.นี้

แหล่งข่าวจากสำนักงานประมาณ เปิดเผยถึงการจับเก็บรายได้ของปีงบประมาณ 41 ว่าไม่น่าเป็นห่วงมากนัก และหากปล่อยให้น้ำมันรายได้เป็นไปตามงบประมาณรายจ่าย ทางกรก็ไม่จำเป็นต้องจัดเก็บรายได้ให้เป็นไปตามเป้าหมาย ประมาณ 7.8 แสนล้านบาท โดยอาจจะจัดเก็บเพียง 7.5 แสนล้านบาท เนื่องจาก ในทางปฏิบัติแล้ว งบประมาณรายจ่ายมีการใช้เบิกจ่ายเงินงบประมาณไม่ถึงตามรายได้ที่จัดเก็บมา เนื่องจากเหลือระยะเวลาการเบิกจ่ายงบประมาณ 41 เพียง 3 เดือนเท่านั้น

นอกจากนั้นในช่วงต้นปีงบประมาณ ประเทศไทยถูกกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) กำหนดเพดานการใช้จ่ายงบประมาณไว้ถึง 6 เดือน แต่ขณะนี้รัฐบาลสามารถใช้จ่ายงบประมาณได้ตามความเป็นจริงแล้ว และกระทรวงการคลังกำลังเร่งให้มีการเบิกจ่ายงบประมาณ เพื่อให้เกิดสภาพคล่องออกมาหมุนเวียนในระบบเพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม แม้รัฐบาลจะพยายามเร่งรัดการเบิกจ่ายของหน่วยงานราชการต่างๆ แต่ในทางปฏิบัติระยะเวลาของงบประมาณปี 41 เหลืออยู่เพียง 3 เดือนเท่านั้น นอกจากนั้น เอกชนที่ทำโครงการกับรัฐ หากไม่สามารถทำเสร็จก็ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ แม้ทางการจะต้องการให้เร่งเบิกจ่ายก็ตาม

"การเบิกจ่ายก็คงทำได้ตามตาราง ซึ่งก็จะทำให้มีเม็ดเงินเหลื่อมจ่ายไปในงบประมาณปี 42 และจะมีเม็ดเงินออกมามากในช่วงประมาณเดือน ตุลาคม-ธันวาคม โดยในช่วงนั้นเชื่อว่าจะทำให้มีสภาพคล่องในระบบเพิ่มขึ้นจากเม็ดเงินงบประมาณของภาครัฐที่เหลือสะสมมาจากปีงบประมาณ 41" แหล่งข่าวกล่าว

ในทางตรงข้าม หากมีการจัดเก็บรายได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ก็จะทำให้มีตัวเลขรายได้เหลืออยู่บางส่วน โดยเฉพาะจากรายได้ที่รัฐวิสาหกิจค้างนำส่ง เข้ารัฐ ทางกรมมีแนวคิดที่จะให้รัฐวิสาหกิจเหล่านั้น ไม่ต้องนำส่งรายได้เข้ารัฐตามกฎหมาย แต่ให้สามารถนำเม็ดเงินดังกล่าวไปลงทุนในโครงการต่างๆ ของรัฐวิสาหกิจนั้นได้ โดยจะต้องเป็นโครงการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการสร้างงาน ซึ่งจะเป็นแนวทางหนึ่งในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ให้เกิดการลงทุนจากภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ และจะทำให้มีปริมาณสภาพคล่องในระบบเพิ่มมากขึ้นจากรัฐวิสาหกิจ นอกเหนือจากสภาพคล่องของภาคเอกชน (กรุงเทพธุรกิจ 13/07/41)

บอรรถ ทศ. ยุติปัญหาเอสดีเอช ให้ ทศท. จัดซื้อเคเบิล-อุปกรณ์เอง

คณะกรรมการองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) นาทางออกขจัดปัญหาการรั่วโครงการระบบสื่อสารสัญญาณความเร็วสูง (เอสดีเอช) ด้วยการให้ ทศท. จัดหาเคเบิลใยแก้วและอุปกรณ์เอสดีเอช ส่วนเอกชน ๖ รายที่ประมูลได้ จะให้เป็นเพียงผู้ติดตั้งเท่านั้น

นายมีชัย วีระไวทยะ ประธานคณะกรรมการ ทศท. เปิดเผยภายหลังการประชุมคณะกรรมการทศท. วานนี้ (15 ก.ค.) โดยใช้เวลากว่า 6 ชั่วโมงว่า คณะกรรมการมีมติให้ ทศท. เป็นผู้จัดซื้อเคเบิลใยแก้วและอุปกรณ์เอสดีเอช จากประเทศผู้ผลิตโดยตรงซึ่งอาจจะมีค่าติดตั้งและทดสอบอุปกรณ์รวมอยู่ด้วย เนื่องจากเป็นอุปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีสูงและอาจต้องติดตั้งโดยผู้ผลิต อย่างไรก็ตาม วิธีทำนี้จะทำให้ค่าใช้จ่ายในการดำเนิน โครงการถูกลงกว่าการจัดซื้อผ่านเอกชนเพราะจะตัดทอนกำไรที่เอกชนตั้งไว้ออกไป สำหรับผู้ชนะประมูล ดำเนินการใน 6 โชนเดิมนั้น ทศท. จะมีหนังสือเชิญผู้เสนอราคามาเจรจาให้เป็นผู้รับจ้างก่อสร้างจนเสร็จ นายมีชัย กล่าว ว่า ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อเคเบิลและอุปกรณ์เอสดีเอชจะคิดเป็นร้อยละ 70 ของมูลค่าโครงการทั้งหมด แต่ ทศท. จะสามารถจัดซื้อได้ในราคาเท่าใดขึ้นกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทด้วย ทั้งนี้ ในการจัดซื้อเคเบิลใยแก้วจะซื้อจากรายที่มีราคาถูกที่สุดและพิจารณาจัดซื้อจากในประเทศก่อน และหากการจัดซื้อจากรายเดียวโดยมีความยาวของเคเบิลทั้งหมด 9,000 กิโลเมตร จะมีค่าใช้จ่ายถูกกว่าซื้อหลายรายก็จะพิจารณาซื้อจากรายเดียว

สำหรับอุปกรณ์เอสดีเอชนั้น จะพิจารณาจัดซื้อจากหลายราย โดย ทศท. จะประสานกับธนาคารโลกในการขอรายชื่อบริษัทผู้ผลิตอุปกรณ์ดังกล่าวเพื่อสอบถามราคาโดยตรงก่อนคัดเลือก "วิธีทำนี้จะแก้ปัญหาการรั่วราคากันได้ และไม่ถือเป็นการล้มโครงการ แต่เป็นการปรับวิธีดำเนินการเท่านั้น" นายมีชัย กล่าวและว่าจากการหารือร่วมกับนายสรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะกรรมการทศท. คนหนึ่งที่ทราบว่าสามารถยืดระยะเวลาดำเนินโครงการออกไปได้อีก แต่ ทศท. จะเร่งดำเนินการโดยเร็วที่สุด

ประธานคณะกรรมการ ทศท. กล่าวอีกว่า คณะกรรมการได้มีมติจัดตั้ง สำนักงานบริหารโครงการเอสดีเอชขึ้นเป็นการเฉพาะ โดยได้ตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเอสดีเอช ขึ้นเจรจากับเอกชนและทำหน้าที่เป็นเลขานุการของสำนักงานบริหารโครงการ มีนายสรรเสริญ เป็นประธานกรรมการ คณะกรรมการประกอบด้วยนายธงชัย ยงเจริญ ผู้อำนวยการ ทศท. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้ทรงคุณวุฒิ ๕ คน ผู้แทนสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ป.ป.ป.) ผู้แทนสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (สรท.) และนายปรีชา รักษาชาติ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ทศท. เป็น

กรรมการและเลขานุการ นายมีชัย ยังกล่าวถึงกรณีที่น่ายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ยังมีความสับสนและเห็นว่าการชี้แจงต่อคณะรัฐมนตรีโครงการดังกล่าวไม่มีความชัดเจนว่า เท่าที่สังเกตที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเข้าใจดี แต่อาจมีความสับสนในเรื่องเทคนิค ส่วนเรื่องการยั่วยุกันหรือไม่นั้น คณะกรรมการทศท.ไม่เกี่ยวข้องและเห็นว่ารัฐบาลรู้ดีว่าการยั่วยุกันเป็นอย่างไร สำหรับปัญหาของนายทวิ ไกรคุปต์ ส.ส.ราชบุรี - พรรคประชาธิปัตย์ และนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมนั้น ถือเป็นการทะเลาะกันของคนสองคน (สำนักข่าวไทย 15/07/41)

'ไอเอฟซีที'กู้เงินนอกกว่า6พันล้านบาท-หนุนอุตสาหกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือ ไอเอฟซีที ระดมเงินกู้แบบสินเชื่อเพื่อการส่งออก จากประเทศอิตาลี เยอรมนี และสวีเดน จำนวน 165 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ ประมาณ 6,765 ล้านบาท เพื่อปล่อยกู้ให้แก่โครงการที่จะขยายงานในธุรกิจและโครงการที่ต้องการเปลี่ยนเครื่องจักรใหม่ เพื่อเพิ่มหรือปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต

นายอินทัย เตชะมณตริกุล กรรมการและผู้จัดการทั่วไป ไอเอฟซีที เปิดเผยว่า ตั้งแต่ต้นปีที่ผ่านมา บริษัทได้ระดมเงินกู้แบบ Export Credit หรือสินเชื่อเพื่อการส่งออก จาก 3 ประเทศ ประกอบด้วย เงินกู้จาก Mediobanca ประเทศอิตาลี จำนวน 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐเงินกู้จาก Kreditanstalt fur Wiederaufbau (KfW) จากประเทศเยอรมนี จำนวน 100 ล้าน ดอยช์มาร์ค หรือเทียบเท่า 55 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเงินกู้จาก AB Svensk..Kredit (SEK) ประเทศสวีเดน จำนวน 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รวมเป็นจำนวนเงินเทียบเท่า 165 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ ประมาณ 6,765 ล้านบาท

นอกจากนี้ ยังมีเงินกู้จาก Nordic Investment Bank (NIB) จำนวน 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ ประมาณ 2,050 ล้านบาท ซึ่งจะนำมาใช้ปล่อยกู้แก่โครงการที่ซื้อเครื่องจักรอุปกรณ์ หรือ มีธุรกิจร่วมกันระหว่างประเทศและกลุ่มประเทศนอร์ดิก

นายอินทัย เตชะมณตริกุล กล่าวว่ ในปัจจุบันบริษัทได้ระดมเงินกู้แบบสินเชื่อเพื่อการส่งออกมากขึ้นเนื่องจากเงินกู้ประเภทนี้อายุเงินกู้ยาว อัตราดอกเบี้ยต่ำ ระยะเวลาชำระคืนหนี้ยาว และเนื่องจากแหล่งเงินทุนประเทศอื่นๆ มีค่อนข้างจำกัด ในขณะที่เงินกู้แบบสินเชื่อเพื่อการส่งออก จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กร หรือ หน่วยงานของรัฐบาลในแต่ละประเทศเพื่อให้สินเชื่อและการค้าประกันสินเชื่อประเภทนี้ จึงทำให้ได้รับต้นทุนที่ต่ำ

ทั้งนี้ ไอเอฟซีที เห็นว่า เงินกู้แบบสินเชื่อเพื่อการส่งออก เป็นแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมแหล่งหนึ่ง สำหรับอุตสาหกรรม ในภาคเอกชนที่ต้องการจะขยายงาน และต้องการจะเปลี่ยนเครื่องจักรใหม่ เพื่อเพิ่ม หรือปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต และคาดว่าจะช่วยแบ่งเบาภาระการชำระหนี้คืน ของผู้ประกอบการ เพราะเป็นสินเชื่อระยะยาว สามารถทยอยชำระคืนเงินต้นได้ อีกทั้งอัตราดอกเบี้ยก็จูงใจกว่าเงินกู้จากตลาดโดยทั่วไป และหากสินเชื่อประเภทนี้เป็นที่ต้องการของผู้กู้ บริษัทก็จะจัดหาจากประเทศต่างๆ เข้ามาให้มากขึ้น เป็นการเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้ประกอบการ ในภาวะเศรษฐกิจเช่นปัจจุบัน (กรุงเทพธุรกิจ 16/07/41)

สพข. เสนอแผนให้เอกชนเข้ามาลงทุนสร้างท่อก๊าซตามแผนเปิดเสรี 7 โครงการ

สพข. เสนอแผนแปรรูปธุรกิจก๊าซธรรมชาติในเบื้องต้น โดยให้เอกชนเข้ามาดำเนินการลงทุนก่อสร้างท่อก๊าซ 7 โครงการ มูลค่าลงทุนรวม 63,000 ล้านบาท ส่วนแนวทางการแปรรูปในอนาคต ที่จะให้แยกธุรกิจการจำหน่ายกับการผลิตก๊าซออกจากกันนั้น ยังไม่มีข้อยุติ

รายงานข่าวจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) แจ้งว่า สพช. เตรียมเสนอแผนงานการเปิดให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนในโครงการก่อสร้างท่อส่งก๊าซธรรมชาติ ตามโครงการเปิดเสรีทางด้านธุรกิจพลังงาน เปลี่ยนแปลงจากการผูกขาดโดยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ที่ดำเนินการเพียงรายเดียวในปัจจุบัน ทั้งนี้ แผนงานที่จะเปิดเสรี มีทั้งหมด 7 โครงการ ประกอบด้วย

ท่อแผนหลัก 2 โครงการ ได้แก่ โครงการวางท่อในทะเลขนาด 42 นิ้ว จากชายแดนไทย-มาเลเซียในโครงการเจดีเอ ไปยังแท่นเอราวัณในอ่าวไทย ปริมาณขนส่งก๊าซ 2,000 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน วงเงินลงทุนประมาณ 12,000 ล้านบาท โครงการวางท่อในทะเลและบนบกขนาด 42 นิ้ว จากแหล่งเอราวัณไปราชบุรี มูลค่าลงทุน 30,000 ล้านบาท

โครงการตามแนวท่อเมื่อเลือก ได้แก่

โครงการวางท่อในทะเลขนาด 24 นิ้ว จากกิโลเมตรที่ 250 ของท่อเอราวัณ-ราชบุรี ไปยังบางสะพาน ซึ่งมีความสามารถในการส่งก๊าซ 200 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน มูลค่าลงทุน ประมาณ 3,000 ล้านบาท

โครงการวางท่อในทะเลขนาด 24 นิ้ว จากแหล่งโพลิน ไปยังจังหวัดสงขลา ปริมาณส่งก๊าซ 400 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน มูลค่าลงทุนประมาณ 6,000 ล้านบาท

โครงการวางท่อบนบกขนาด 24 นิ้ว จากจังหวัดสงขลาไปจังหวัดยะลา ความสามารถส่งก๊าซ 675 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน มูลค่า 3,000 ล้านบาท

โครงการวางท่อในทะเลจากกิโลเมตรที่ 450 ของท่อเอราวัณ-ราชบุรีขนาด 24 นิ้ว ไปยังแหลมฉบัง ปริมาณส่งก๊าซ 200 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน มูลค่าลงทุน 3,000 ล้านบาท และ

โครงการวางท่อบนบกขนาด 20 นิ้ว จากโรงแยกก๊าซชนอมไปยังโรงไฟฟ้าสุราษฎร์ธานี และกระบี่ ปริมาณส่งก๊าซ 150 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน มูลค่าลงทุน 6,000 ล้านบาท

รายงานข่าวจาก ปตท. แจ้งว่า การปรับโครงสร้างกิจการก๊าซธรรมชาตินั้น ในขณะนี้ยังไม่มีข้อตกลงว่าจะแปรรูปอย่างไร ซึ่งในส่วนของ ปตท. ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอของ สพช. ที่เสนอให้แยกกิจการออกจากกัน ระหว่างการจัดหาและการจำหน่าย เพราะจะทำให้รัฐได้ประโยชน์จากการแปรรูปน้อยลง เพราะมูลค่าการจำหน่ายนั้นให้เอกชนจะลดลง ควรจะให้สองกิจการรวมกัน แล้วแยกระบบบัญชีดีกว่า แต่ในส่วนของการเปิดให้เอกชนเข้ามาลงทุนสร้างท่อก๊าซนั้น ทาง ปตท. เห็นด้วยแต่จะเปิดให้ลงทุนรูปแบบใดต้องหารือกันในรายละเอียดเสียก่อน. (สำนักข่าวไทย 09/07/41)

คาดครึ่งปีหลังของปีนี้นักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด คาดว่าครึ่งปีหลังของปี 2541 นักท่องเที่ยวต่างประเทศจะยังคงมาไทยอย่างต่อเนื่อง หลังจากครึ่งปีแรกคึกคัก นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ถึงร้อยละ 4.8 ดึงผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวไม่ควรรอคอยโอกาสขึ้นราคาจนเกินงาม จะส่งผลให้ไทยถูกเมิน บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ระบุว่า หากบรรดาผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวไร้จิตสำนึกที่ดี อยุ่โอกาสขึ้นราคาสินค้าและบริการ จะทำให้นักท่องเที่ยวไม่ได้ประโยชน์จากค่าเงินบาทที่อ่อนตัวและจะหันไปท่องเที่ยวที่อื่นแทน ดังนั้น ในภาวะการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียที่รุนแรงยิ่งขึ้น ราคาที่สมเหตุสมผลเท่านั้น ที่จะส่งผลให้ไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่คุ้มค่าเงินและสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเลือกมาเที่ยวประเทศไทยมากกว่าจะไปเที่ยวประเทศอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นสิ่งส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวประเทศมากขึ้นในครึ่งปีหลังนี้ หลังจากที่ผ่านมาครึ่งปีแรกมีนักท่องเที่ยวต่างประเทศมาเที่ยวประเทศไทยเพิ่มขึ้น ถึงร้อยละ 4.8

สำหรับตัวเลขนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาประเทศไทยในช่วงครึ่งปีแรกมีประมาณ 3.76 ล้านคน ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 132,225 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.2 เม็ดเงินนี้กระจายไปสู่ธุรกิจต่าง ๆ เช่น ธุรกิจโรงแรม ผู้ผลิตและจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก และสินค้าประเภทเสื้อผ้าสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง อัญมณี เฟอร์นิเจอร์ ที่สินค้าเหล่านี้ประสบปัญหาด้านการส่งออก แต่ก็มียอด เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งไทยเป็นเพียงไม่กี่ประเทศในภูมิภาคเอเชียที่ยังคงมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในเอเชียซึ่งไทยแลนด์ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว และความได้เปรียบด้านอัตราแลกเปลี่ยน ประกอบกับนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยเฉพาะญี่ปุ่น และยุโรป ต่างหลีกเลี่ยงอินโดนีเซียที่ประสบปัญหาความไม่สงบภายในประเทศ และค่าครองชีพที่สูงขึ้น จึงหันมาเที่ยวประเทศไทยทดแทน

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ระบุว่า จากการปรับแผนการตลาดต่างประเทศของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เพื่อรองรับสถานการณ์แข่งขันที่รุนแรง โดยมีการคัดเลือกกลุ่มตลาดเป้าหมาย และจัดกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดการตัดสินใจเดินทางอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะไปยังกลุ่มยุโรป สหรัฐฯ ไต้หวัน จีน ออสเตรเลีย ฯลฯ ขยายระยะเวลาผ่านแดนและระยะเวลาพำนักในประเทศไทยสำหรับนักท่องเที่ยวมาเลเซีย การอนุญาตให้นักท่องเที่ยวสูงอายุ (ไม่ต่ำกว่า 55 ปี) จาก 57 ประเทศ สามารถขอรับการตรวจลงตราหนังสือเดินทาง เพื่อพำนักในประเทศไทยได้นานคราวละ 1 ปี วิธีการเหล่านี้จะเป็นจุดดึงดูดให้ต่างชาติเข้ามาเที่ยวในไทย เพิ่มขึ้น. (สำนักข่าวไทย 12/08/41)

ก.ฟ.ผ. เสนอ ค.ร.ม. เศรษฐกิจขอออกพันธบัตร 300 ล้านเหรียญ

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจ ออกพันธบัตรต่างประเทศ 300 ล้านเหรียญสหรัฐ ระดมทุนเพื่อก่อสร้างโครงการโรงไฟฟ้าต่างๆ ซึ่งเป็นโครงการแรกของรัฐวิสาหกิจไทยที่ธนาคารโลกเข้ามาค้าประกันเงินต้นให้

แหล่งข่าวจากทำเนียบรัฐบาล เปิดเผยว่า การออกพันธบัตรครั้งนี้ นับเป็นครั้งแรกของรัฐวิสาหกิจไทยที่ธนาคารโลกจะเป็นผู้ค้าประกันเงินต้น เพราะต้องการยืนยันให้เห็นถึงความแข็งแกร่งในการดำเนินการของ กฟผ. ส่วนกระทรวงการคลังจะเป็นผู้ค้าประกันดอกเบี้ยพันธบัตรทั้งหมด จะเป็นพันธบัตรชนิดจำหน่ายทั่วไปในตลาดทุน มีระยะเวลา 7-10 ปี ให้อัตราดอกเบี้ยแบบคงที่ โดยช่วงที่ออกให้อัตราดอกเบี้ยขึ้นกับช่วงภาวะตลาดในขณะที่ออกพันธบัตรเป็นหลัก ซึ่งธนาคารจะคิดอัตราค่าใช้จ่าย ในการค้าประกันพันธบัตรในอัตราร้อยละ 0.25

สำหรับการออกพันธบัตรครั้งนี้ จะนำไปใช้ในโครงการลงทุนของ กฟผ.จำนวน 7 โครงการ ประกอบด้วยโครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อนที่อำเภอวังน้อย ระยะที่ 2 ในวงเงิน 26.94 ล้านเหรียญสหรัฐ โครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อนราชบุรี และโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมราชบุรี ในวงเงิน 117.82 ล้านเหรียญสหรัฐ โครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อน กระบี่ เครื่องที่ 1 และ 2 วงเงิน 22.77 ล้านเหรียญสหรัฐ โครงการขยายระบบส่งไฟฟ้าระยะที่ 9 ในวงเงิน 62.07 ล้านเหรียญสหรัฐ และโครงการขยายระบบไฟฟ้าในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ระยะที่ 1 ในวงเงิน 57.49 ล้านเหรียญสหรัฐ และคาดว่าจะออกงวดแรกในเดือนกันยายน 2541 จำนวนประมาณ 100 ล้านเหรียญสหรัฐ และงวดที่เหลืออาจจะประมาณปลายปี 2541 นี้ต่อไป (สำนักข่าวไทย 09/08/41)

1.4 การเคลื่อนไหวภาคเอกชนและองค์กรประชาชน

ภาวะการประกอบการของภาคธุรกิจต่าง ๆ

หัวข้อข่าว

- 7 เดือนแรกปี 2541 ยอดส่งออกยังติดลบร้อยละ 4.3 (สำนักข่าวไทย 17/08/41)
- บริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจสื่อสารขาดทุนระนาวในไตรมาส 2 (สำนักข่าวไทย 17/08/41)
- ภาคสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจลัมเป็นระนาว (กรุงเทพธุรกิจ 01/08/41)
- อุตสาหกรรมยานยนต์โคเมาะ - ช่วง 6 เดือนแรกยอดขายลดร้อยละ 71 (ผู้จัดการรายวัน 05/08/41)
- อุตสาหกรรมพลาสติกหันร่วมมือผลิตเพื่อลดต้นทุน หลังปิดตัวไปแล้วกว่า 1,000 โรงงาน (กรุงเทพธุรกิจ 14/07/41)
- อุตสาหกรรมเหล็กปิดกิจการ 50% คนตกงาน 4,000-5,000 คน (แนวหน้า 29/07/41)
- อุตสาหกรรมไฟฟ้าเผยส่งออกปีนี้ต่ำกว่าเป้าเนื่องจากขาดสภาพคล่อง (บิสนิวส์ 25/05/41)
- อุตสาหกรรมสิ่งทอคาดครึ่งปีหลังอาจจะติดลบ (สำนักข่าวไทย 02/07/41)
- เผย 5 ธุรกิจได้ บีโอไอ สถิติเลิศจ้างสูงสุด (กรุงเทพธุรกิจ 14/08/41)
- นักวิเคราะห์คาดแบ่งกัลลคน 30% หากเอ็นพีแอลทั้งระบบแตะ 45% (กรุงเทพธุรกิจ 03/08/41)

สรุปประเด็นข่าว

7 เดือนแรกปี 2541 ยอดส่งออกยังติดลบร้อยละ 4.3

รายงานจาก ก.คลังเปิดเผยว่า ในช่วง 7 เดือนแรกของปีนี้อัตราการขยายตัวของการส่งออก ยังติดลบร้อยละ 4.3 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ในขณะที่ดุลการค้ายังคงเกินดุลกับต่างชาติ จากที่ช่วงเดียวกัน ปีก่อนหน้าขาดดุล

นายสุรรัตน์ วัฒนกุล ที่ปรึกษาการคลัง ในฐานะโฆษกกระทรวงการคลัง เปิดเผยถึง การนำเข้าส่งออก และดุลการค้าตามระบบการผ่านพิธีการศุลกากร ในช่วง 7 เดือนแรกของปีนี้ว่า ยอดส่งออกในช่วง 7 เดือนปีนี้ยังติดลบร้อยละ 4.3 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยมีมูลค่าส่งออกรวม 31,624 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่ปีที่ผ่านมามียอดส่งออกถึง 33,059 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็น ยอดส่งออกที่ลดลง 1,435 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับการนำเข้าในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2541 นั้น ปรากฏว่ามียอดนำเข้าลดลง โดยมียอดนำเข้ารวม 25,127 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่ปีที่ผ่านมามียอดนำเข้าสูงถึง 40,187 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ ยอดนำเข้าลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาถึง 15,060 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 37.5

ส่วนดุลการค้าตามระบบการผ่านพิธีการศุลกากรดีขึ้น กล่าวคือได้ดุลการค้าต่างชาติในช่วง 7 เดือนปีนี้ถึง 6,497 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จากที่ช่วงเดียวกันปีที่ผ่านมา ขาดดุล 7,028 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนในรูปเงินบาทนั้น มียอดส่งออกในช่วง 7 เดือนปีนี้ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 57.5 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยมีมูลค่าการส่งออกรวม 1,367,600 ล้านบาท ในขณะที่ปีที่ผ่านมามียอดส่งออกรวม 868,149 ล้านบาท คิดเป็นยอดส่งออกที่เพิ่มขึ้น 499,451 ล้านบาท ด้านการนำเข้าในรูปเงินบาทในช่วง 7 เดือนของปี 2541 นั้น ปรากฏว่ามียอดนำเข้า

เพิ่มขึ้น โดยมียอดนำเข้ารวม 1,098,936 ล้านบาท ในขณะที่ปีที่ผ่านมามียอดนำเข้า 1,061,207 ล้านบาท ยอดนำเข้าเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา 37,729 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.6 ส่วนดุลการค้าตามระบบ การผ่านพิธีการศุลกากรดีขึ้น กล่าวคือ ได้ดุลการค้าต่างชาตินในช่วง 7 เดือนปีนี้ถึง 268,664 ล้านบาท จากที่ช่วงเดียวกันปีที่ผ่านมา ขาดดุลถึง 193,058 ล้านบาท.

สำหรับ 10 อันดับแรกของสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุดได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า เสื้อผ้าสำเร็จรูป ข้าว แผลงวงจรไฟฟ้าและส่วนประกอบ อาหารทะเลกระป๋อง อัญมณีและเครื่องประดับ พลาสติกและผลิตภัณฑ์ กุ้งสดแช่แข็ง และยานบกและส่วนประกอบ โดยสินค้า ส่งออก 3 อันดับแรกที่มีสัดส่วนการส่งออกเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้าก็คือ ข้าว เสื้อผ้าสำเร็จรูป และอาหารทะเลกระป๋อง ซึ่งมีอัตราการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.04 ร้อยละ 16.09 และร้อยละ 13.52 ตามลำดับ และเป็นที่น่าสังเกตว่าสินค้าประเภทยางและผลิตภัณฑ์ของยางซึ่งเคยมีสถิติการส่งออกเป็นมูลค่าสูงสุดเป็นอันดับ 4 ในเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา ปรากฏว่าล่าสุดมีมูลค่าส่งออกลดลงไม่ติดอันดับท็อปเท็น การส่งออก โดยมีสินค้ากุ้งสดแช่แข็งติดกลุ่มเข้ามาแทน. (สำนักข่าวไทย 17/08/41)

บริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจสื่อสารขาดทุนระนาวในไตรมาส 2

รายงานจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แจ้งว่า ในไตรมาส 2 บริษัทจดทะเบียนในกลุ่มธุรกิจสื่อสารได้รายงานผลประกอบการให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทราบทั้งหมด 10 บริษัท ปรากฏว่าขาดทุนทั้งระบบ 11,653.54 ล้านบาท โดยขาดทุน 9 บริษัท จำนวน 11,657.8 ล้านบาท มีกำไรเพียงบริษัทเดียวคือ บริษัทสามารถเทเลคอม จำกัด (มหาชน) 4.26 ล้านบาท เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมามีกำไรทั้งระบบ 1,127.68 ล้านบาท หรือมีผลประกอบการขาดทุนทั้งระบบร้อยละ 1.133 และเมื่อดูในรอบ 6 เดือน ปรากฏว่ามีกำไรทั้งระบบ 17,813.64 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12 ทั้งนี้ สาเหตุการขาดทุนส่วนใหญ่เกิดจากมีต้นทุนการขายและการบริการเพิ่มขึ้น ในขณะที่ มีรายได้ลดลง และขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดจากภาวะหนี้สินในส่วนสกุลเงินดอลลาร์ และจากการแปลงค่าหนี้สินเป็นเงินตราต่างประเทศ (สำนักข่าวไทย 17/08/41)

ภาคอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจเริ่มเป็นระนาว

รายงานผลการสำรวจข้อมูลจากบริษัท เอนิว คอร์ปอเรชั่น จำกัด ผู้ได้สัมปทานเครือข่ายคอมพิวเตอร์จาก ก.พาณิชย์ เปิดเผยถึงสถิติบริษัทอสังหาริมทรัพย์ และกิจการเกี่ยวเนื่องในรอบปีที่ผ่านมาซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 16,446 กิจการ รวมทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น 4.55 แสนล้านบาท ในจำนวนนี้มีกิจการเฉพาะธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์แจ้งขอยกเลิกกิจการทั้งสิ้น 376 กิจการ ในจำนวนนี้ 50 อันดับแรกเป็นกิจการรายย่อยมีทุนจดทะเบียนประมาณ 10 ล้านบาท ส่วนตัวเลขจากกองคุ้มครองแรงงาน ก.แรงงาน ระบุว่า ในช่วงไตรมาสแรกของปี 40 กิจการอสังหาริมทรัพย์เลิกจ้างทั้งสิ้น 138 แห่ง มีลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 4,495 คน ในช่วงเดียวกันของปี 41 มีการเลิกจ้างเพิ่มอีก 30 แห่ง จำนวนคนถูกเลิกจ้าง 834 คน

ปัญหาต่อเนื่องที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งสำหรับการจ้างงานในภาคอสังหาริมทรัพย์ คือสถาปนิกและวิศวกรก็พากันตกงานระนาวเช่นกัน จากการเปิดเผยของนายชวพงศ์ ชำนิประศาสน์ นายกสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าสำนักงานสถาปนิกปิดบริษัทไปเกือบ 130 แห่ง จากทั้งหมดประมาณ 250 แห่ง ส่วนสำนักงานสถาปนิกขนาดใหญ่ที่เดิมมีจำนวนบุคลากรไม่ต่ำกว่า 200 คน ปัจจุบันลดขนาดขององค์กรลงเหลืออย่างมาก

ไม่เกิน 30-40 คน และเปิดดำเนินการเพียงสัปดาห์ละ 4 วัน ปัจจุบันมีสถานประกอบการแล้วไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 หรือประมาณ 2,000 คน จากทั้งหมดกว่า 4,000 คน (กรุงเทพฯ 01/08/41)

อุตสาหกรรมยานยนต์โคมา - ช่วง 6 เดือนแรกยอดขายลดร้อยละ 71

กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเปิดเผยตัวเลขผลประกอบการช่วง 6 เดือนแรกของปี 41 ว่ายอดขายรถในประเทศตกลงมาถึงร้อยละ 71.7 หรือคิดเป็นจำนวนรถเท่ากับ 178,508 คัน แม้ว่าจะทำยอดขายเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่แล้วก็ไม่สามารถชดเชยกันได้ โดยยอดขายช่วง 6 เดือนที่ผ่านมาเท่ากับ 25,461 คันเท่านั้น

นอกจากนี้ตัวเลขการประกอบรถยนต์ก็ลดลงตามไปคือ ลดลงถึงร้อยละ 75.13 หรือประมาณ 63,038 คัน เทียบกับปีที่แล้วผลิตออกมาถึง 190,462 คันด้วยกัน

อนึ่ง จากการเปิดเผยของนายนิพนธ์ ไชยธีรวิญญู ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ว่า สถานการณ์ด้านบุคลากร เดิมมี 2.84 แสนคน ได้มีการเลิกจ้างไปแล้วร้อยละ 30 ยังเหลือในสัดส่วนร้อยละ 70 ในขณะที่ตลาดรถยนต์มียอดขายตกต่ำลงเหลือร้อยละ 30 เท่านั้น ทำให้มีแรงงานเกินตลาดอยู่ร้อยละ 40 (ผู้จัดการรายวัน 05/08/41)

อุตสาหกรรมพลาสติกหันร่วมมือผลิตเพื่อลดต้นทุน หลังปิดตัวไปแล้วกว่า 1,000 โรงงาน

นายประดิษฐ์ หิรัญประดิษฐ์ นายกสมาคมอุตสาหกรรมพลาสติก เปิดเผยว่า มีปัญหาขาดสภาพคล่องอย่างหนัก โดยเฉพาะการผลิตเพื่อส่งออกมีกว่าร้อยละ 20 ของโรงงานทั้งหมด 3,500 โรง เนื่องจากการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกในครึ่งปีแรกลดลงกว่าที่ประมาณการไว้ถึงร้อยละ 20 จากการแข่งขันที่รุนแรงเพราะภาวะเศรษฐกิจหดตัวในภูมิภาค โรงงานต้องปิดกิจการไปแล้วกว่า 1 พันโรง กำลังผลิตในภาพรวมลดลงกว่าร้อยละ 50 ตามกำลังซื้อที่หดตัว กลุ่มพลาสติกได้มีการหารือเพื่อหาทางออก เห็นว่า ผู้ผลิตรายกลางและเล็กที่มีอยู่กว่าร้อยละ 75 ของผู้ผลิตทั้งหมด ควรหันมาร่วมกันผลิต และสนับสนุนทางด้านวัตถุดิบเพื่อลดต้นทุนการผลิต (กรุงเทพฯ 14/07/41)

อุตสาหกรรมเหล็กปิดกิจการ 50% คนตกงาน 4,000-5,000 คน

นายวิสุทธิ จิราธิบุตร รองประธานกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็ก สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เปิดเผยว่า ขณะนี้อุตสาหกรรมเหล็กปิดกิจการไปแล้วกว่าร้อยละ 50 จากจำนวนโรงงานที่มีอยู่ประมาณ 70-80 แห่ง ส่งผลให้มีคนออกจากงานประมาณ 4-5 พันคนจากจำนวนคนงานทั้งหมดกว่า 1 หมื่นคน เนื่องจากความต้องการใช้เหล็กในประเทศหดตัวลงมากกว่าร้อยละ 50 อุตสาหกรรมที่ไม่สามารถปรับตัวได้ก็ต้องปิดกิจการอย่างแน่นนอน ส่วนโรงงานขนาดใหญ่ใช้วิธีเดินเครื่องเพียงร้อยละ 50 และหันไปหาตลาดส่งออกมากขึ้น (แนวหน้า 29/07/41)

อุตสาหกรรมไฟฟ้าเผชิญส่งออกปีต่ำกว่าเป้าเนื่องจากขาดสภาพคล่อง

นายแสงชัย เขกพัฒน์พานิชย์ รองประธานกลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กล่าวว่า การส่งออกของอุตสาหกรรมกลุ่มนี้ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่ระดับ 7 แสนล้านบาท โดยคาดว่าจะส่งออกได้เพียง 6.5 แสนล้านบาทเท่านั้น คิดเป็นอัตราการเติบโตเพียงร้อยละ 6-7 เท่านั้น

สาเหตุหลักมาจากการขาดสภาพคล่อง ทำให้ไม่สามารถซื้อวัตถุดิบมาเพื่อผลิตสินค้าได้ ตัวเลขการนำเข้าวัตถุดิบในช่วง 4 เดือนแรกของปีนี้ลดลงร้อยละ 40

รายงานยังกล่าวด้วยว่า ในปี 2541 ผู้ประกอบการในกลุ่มนี้ได้ประสบปัญหาสภาพคล่องอย่างมาก มากกว่าครึ่งของจำนวนบริษัทในกลุ่มทั้งหมดต้องปรับโครงสร้างผู้ถือหุ้นใหม่ โดยให้ผู้ถือหุ้นต่างชาติถือหุ้นเพิ่มทุน หรือให้ต่างชาติรายใหม่มาถือหุ้นเพิ่มทุนแทน (บิสนิวส์ 25/05/41)

อุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาจะติดลบ

ประธานสหพันธ์สิ่งทอแห่งประเทศไทย คาดการส่งออกสิ่งทอเครื่องปั้นดินเผามีหวังติดลบ เนื่องจากโรงงานต่างๆมีปัญหาการขาดสภาพคล่อง และตลาดส่งออกถูกแย่ง วอนรัฐเร่งเข้ามาแก้ปัญหา

นายวิโรจน์ อมตกุลชัย ประธานสหพันธ์สิ่งทอแห่งประเทศไทย และกรรมการหอการค้าไทย กล่าวว่า สืบเนื่องจากการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยจะทรงตัวหรืออาจติดลบเล็กน้อย ทั้งนี้เนื่องจากโรงงานขนาดกลางและย่อมขาดสภาพคล่องที่เกิดจากปัญหา ทั้งเรื่อง การเปิดแอลซี ซึ่งหากโรงงานได้มีการส่งออกไม่สม่ำเสมอจะถูกตัดวงเงิน ปัญหาการนำเข้าวัตถุดิบต้องมีแบงก์การันตีหรือการค้าประกันจากธนาคาร ปัญหาวัตถุดิบที่ซื้อในประเทศต้องใช้เงินสด และปัญหาการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ล่าช้า ทำให้เงินส่วนนี้ไม่ได้นำกลับมาหมุนสภาพคล่องได้

นอกจากนี้ ด้านการตลาดโรงงานเล็กจะมีปัญหาเพิ่มขึ้นอีก เพราะส่วนใหญ่ตลาดเดิมจะเน้นส่งออกไปยังประเทศแถบตะวันออกกลาง แอฟริกาใต้ และเอเชีย แต่ภูมิภาคดังกล่าวก็ประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจเช่นกัน และกำลังถูกประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เข้ามาแย่งตลาดเพราะประเทศดังกล่าวได้ลดค่าเงินเช่นเดียวกับไทย "โรงงานขนาดเล็กขณะนี้จึงสะดุดถึงกับปิดกิจการไปแล้วประมาณ 100 แห่ง ส่วนที่เหลือก็พยายามพยุงกิจการด้วยการลดกำลังผลิตลง ขณะที่โรงใหญ่ค่อนข้างไปได้ดี เพราะส่วนใหญ่สถาบันการเงินให้เครดิต เพราะเห็นว่าน่าจะทำได้กำไรให้ได้ ซึ่งจุดนี้เห็นว่ารัฐจะต้องเข้ามาช่วยเหลือเร่งด่วนเพราะไม่เช่นนั้นโรงงานขนาดกลางและย่อมของสิ่งทอประมาณ 2,000 โรงงานจะอยู่ไม่รอด" นายวิโรจน์กล่าว (สำนักข่าวไทย 02/07/41)

เมษ 5 ธุรกิจได้บีโอไอสิทธิเลิกจ้างสูงสุด

นายสภาพร กิตตานนท์ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ) เปิดเผยภาวะการจ้างงานของบริษัทที่ได้รับส่งเสริมการลงทุนตั้งแต่ช่วงเกิดวิกฤตเศรษฐกิจจนถึงปัจจุบัน (ก.ค. 40-มิ.ย. 41) พบว่ามีบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมรวม 3,931 ราย มีการจ้างงาน 1.21 ล้านคน ลดลงจากช่วงเดียวกันประมาณ 82,000 คน หรือร้อยละ 6.3 ของจำนวนการจ้างงานทั้งสิ้น โดยสาขาอุตสาหกรรมที่มีการเลิกจ้างสูงสุด 5 อันดับแรกได้แก่ อาหาร และเครื่องดื่ม เลิกจ้างจำนวน 25,593 คน กลุ่มสับปะรดกระป๋องลดลงมากที่สุด เนื่องจากการส่งออกมีแนวโน้มลดลง รองลงมาเป็นกิจการห้องเย็น อาหารสัตว์

อุตสาหกรรมสิ่งทอมีการเลิกจ้าง 13,006 คน กลุ่มที่ลดมากได้แก่ การทอและถักผ้า อุตสาหกรรมพลาสติกเลิกจ้าง 10,571 คน กลุ่มที่ลดมากได้แก่ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ใช้ในครัวเรือน เนื่องจากความต้องการในประเทศลดลงมาก

กลุ่มยานยนต์ เครื่องยนต์ และชิ้นส่วนเลิกจ้าง 9,426 คน เนื่องจากตลาดในประเทศหดตัวกว่าร้อยละ 70 และกลุ่มอุตสาหกรรมบริการเลิกจ้าง 5,625 คน เลิกจ้างมากในกิจการโรงพยาบาลและโรงแรม

ส่วนในการสำรวจบริษัทในนิคมอุตสาหกรรมและเขตอุตสาหกรรมประมาณ 1,400 บริษัท พบว่ายอดการจ้างงานเมื่อเดือน มิ.ย. 2540 มีประมาณ 386,000 คน เมื่อเกิดวิกฤตตั้งแต่ ก.ค. 40-มิ.ย. 41 มีการเลิกจ้าง 9,500 คน สาขาอุตสาหกรรมที่มีการเลิกจ้าง 5 อันดับแรกได้แก่ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์เครื่องยนต์และชิ้นส่วน เหล็กและโลหะ เสื้อผ้าสำเร็จรูป และพลาสติก

นายสถาพรกล่าวว่า ในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2541 ภาวะการเลิกจ้างจะรุนแรงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในกิจการที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน (กรุงเทพธุรกิจ 14/08/41)

นักวิเคราะห์คาดแบ่งก๊อปปี้คน 30% หากเอ็นพีแอลทั้งระบบแตะ 45%

แหล่งข่าวจากธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งประเมินว่า พนักงานของธนาคารพาณิชย์ 15 แห่ง ล่าสุดมีประมาณ 1.19 แสนคน อาจจะต้องพบกับแรงกดดันอย่างหนักหากภาวะเศรษฐกิจยังถดถอยรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ และถ้าหากเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า เศรษฐกิจตกต่ำสุดขีดในอีก 8-9 เดือนข้างหน้า เชื่อว่าจำนวนนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือ เอ็นพีแอล ของธนาคารพาณิชย์ จะขยับสูงขึ้นมากที่สุดถึงระดับ 2.2 ล้านล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 45 จากปัจจุบันที่มีประมาณการว่าจะอยู่ราว 1.8 ล้านล้านบาท ธนาคารพาณิชย์จะต้องหาวิธีการบริการและจัดการอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด ซึ่งหมายถึงการควบคุมและลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลงให้ได้มากที่สุด และในที่สุดก็จะหันไปใช้นโยบายลดพนักงานของธนาคาร เพื่อความอยู่รอด

โดยเฉลี่ยแล้ว หากหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 45 ธนาคารพาณิชย์อาจต้องลดพนักงานประมาณร้อยละ 30 หรือประมาณ 3.5 หมื่นคน จากปัจจุบันพนักงานมีอยู่ประมาณ 1.1 แสนคน (กรุงเทพธุรกิจ 03/08/41)

ข้อเสนอจากเอกชนและองค์กรเอกชนฝ่ายต่างๆ

หัวข้อข่าว

ประธาน ประส. ดึง 25 มาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจรัฐบาลแก้บรรเทาปัญหา (สำนักข่าวไทย 04/08/41)

เครือข่ายองค์กรประชาธิปไตยเสนอพักชำระหนี้ต่างชาติ (สำนักข่าวไทย 09/08/41)

เร่งรัฐแก้ไขปัญหามาตรการเศรษฐกิจรองรับวิกฤติรอบ 2 (สำนักข่าวไทย 07/08/41)

เลขาธิการสมาคมธนาคารไทยเร่งรัฐบาลแก้ปัญหาการกระจายสินค้าโดยเร็ว

(สำนักข่าวไทย 08/08/41)

ความหวังใหม่ชี้ 25 มาตรการของรัฐมีแต่ของเก่าและไม่ตรงจุด (สำนักข่าวไทย 09/08/41)

สอท.เสนอลดภาษี ภาษีกระตุ้นเศรษฐกิจ (สำนักข่าวไทย 10/08/41)

สหภาพธนาคารพาณิชย์ ร้องรัฐบาลทบทวนมาตรการแก้ไขสถาบันการเงินใหม่ (สำนักข่าวไทย 13/08/41)

เอกชนเรียกร้องรัฐเดินหน้ามาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจให้เป็นธรรม (สำนักข่าวไทย 15/08/41)

ต่างชาติระบุแผนฟื้นฟูระบบสถาบันการเงินดูดี แต่ต้องพิสูจน์ในการปฏิบัติจริง

(สำนักข่าวไทย 15/08/41)

สรุปประเด็นข่าว

ประธาน ประส. ตีง 25 มาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจรัฐบาลแก้บรรเทาปัญหา

นายอมเรศ ศิลาอ่อน ประธานองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) กล่าวถึงมาตรการ 25 ข้อ ที่รัฐบาลออกมาเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจในช่วงครึ่งปีหลังว่ามีบางข้อที่ไม่สำคัญและไม่สามารถทำให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้อย่างจริงจัง รัฐบาลต้องพิจารณาว่ามาตรการที่ออกมานั้นสามารถแก้โจทย์ที่ตั้งไว้ได้ตรงหรือไม่ ทั้งนี้ ตนเห็นว่าโจทย์สำคัญในขณะนี้คือทำอย่างไรให้เกิดการจ้างงานให้คนมีงานทำจริง หากมีการจ้างงานเกิดขึ้นจริงแล้ว ภายใน 6 เดือนข้างหน้า ปัญหาเศรษฐกิจจะได้รับการแก้ไขได้ ไม่ใช่ ออกมาตรการมาเพื่อบรรเทาปัญหาเท่านั้น

"ผมคิดว่ามาตรการทั้ง 25 ข้อนั้นเป็นความคิดของข้าราชการมากกว่า เพราะข้าราชการชอบทำมาก ๆ ถ้าผิดไปบ้างก็ยังมีอีกหลายข้อที่ถูกก็ยังลอยตัว แต่หากมีคนที่ไม่แท้จริงที่อาจจะออกมาตรการมาเพียง 3 ข้อ ถ้าทำได้ก็นับว่าทำให้ประเทศชาติรอดได้ เป็นต้น ซึ่งนี่คือวิธีการทำงานของคนไทย เพราะว่าคงไม่มีใครจำได้ว่า มาตรการทั้ง 25 ข้อนั้นมีอะไรบ้าง เมื่อเวลาผ่านไปสัก 3 เดือน" นายอมเรศ กล่าว

นายอมเรศกล่าวอีกว่า การที่จะทำให้เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวได้โดยเร็ว คือต้องให้มีเงินจากต่างประเทศไหลเข้ามาลงทุน และสร้างความเชื่อมั่น ให้เกิดขึ้นกับนักลงทุนต่างชาติว่า เมื่อเข้ามาลงทุนในไทยแล้วจะได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า ซึ่ง ปรส. เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องสร้างกรอบต่าง ๆ เพื่อให้คนต่างประเทศมองเห็นว่าไทยมีความน่าสนใจที่จะเข้ามา ลงทุนมากที่สุด เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในอาเซียน

นายอมเรศ กล่าวอีกว่า ที่สำคัญตนเองว่า มาตรการทั้ง 25 ข้อ ที่ออกมานั้นเป็นเพียงจุดเริ่มต้น เท่านั้น และหลังจากที่ทำให้ค่าเงินบาทคงที่ อัตราดอกเบี้ยลดลง การเพิ่มทุนของธนาคารพาณิชย์แล้วเสร็จ ปัญหาหลักที่ต้องแก้ไขต่อไปคือ การเพิ่มมูลค่าและปริมาณการส่งออก การเพิ่มประสิทธิภาพและการพัฒนาฝีมือแรงงาน การทำการตลาดที่จริงจัง เพื่อให้แข่งขันกับต่างประเทศได้ (สำนักข่าวไทย 04/08/41)

เครือข่ายองค์กรประชาธิปไตยเสนอพักชำระหนี้ต่างชาติ

เครือข่ายองค์กรประชาธิปไตย เสนอให้รัฐบาลพักชำระหนี้ต่างชาติ เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจในประเทศ ก่อน ส่วนการจัดทำหนังสือแสดงเจตจำนง ฉบับที่ 5 ขอให้เปิดเผยให้ประชาชนทราบก่อนลงนามในสัญญากับไอเอ็มเอฟ 3-5 วัน โดยจะยื่นข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลในวันอังคารที่ 11 สิงหาคม นี้

นายสุริยใส กตะศิลา รองเลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.) แถลงผลการประชุมแนวร่วมประชาชนกู้ชาติ ว่า เครือข่ายองค์กรประชาธิปไตย ขอเสนอให้รัฐบาลประกาศพักการชำระหนี้ต่างชาติ โดยรัฐบาลจะต้องตั้งคณะกรรมการระดับชาติไปเจรจาต่อรองเพื่อให้เกิดกระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ ยึดหนี้ระยะสั้นเป็นระยะยาว ขอลดดอกเบี้ย หรือขอแปลงหนี้เป็นทุน เพราะมาตรการเหล่านี้ จะทำให้เกิดสภาพคล่องในประเทศ หยุดการไหลออกของเงินตรา มีเงินหมุนเวียนในประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศได้ และรัฐบาลยังไม่มีคามจำเป็นต้องรับขายรัฐวิสาหกิจในราคาถูก

นายสุริยใส กล่าวอีกว่า รัฐบาลจะต้องให้กระบวนการลงนามในหนังสือแสดงเจตจำนงในการขอรับความช่วยเหลือทางการเงินและการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ(ไอเอ็มเอฟ) ฉบับที่ 5 เป็นไปอย่างเปิดเผย เพื่อสอบถามความเห็นของประชาชน เพราะรัฐบาลเมื่อเข้ามาบริหารประเทศแล้วในที่สุดก็ต้องไปตามกระบวนการทางการเมือง แต่ประชาชนจะเป็นผู้รับผลกระทบในระยะยาว จึงต้องเปิดเผยต่อประชาชนก่อนลงนามในสัญญากับไอเอ็มเอฟ 3-5 วัน

ต่อกรณี 25 มาตรการแก้ไขปัญหามหาเศรษฐกิจในช่วง 6 เดือนที่เหลือของปีนี้ รองเลขาธิการครป.เห็นว่า 25 มาตรการ เป็นมาตรการที่แก้ไขไม่ตรงจุดเปรียบเสมือนตามอคคล้ำข้าง ซึ่งแนวร่วมประชาชนภูษาคติ มีความเห็นดังนี้ มาตรการดังกล่าว เป็นมาตรการระยะสั้นที่จะฟื้นฟูเศรษฐกิจ หากไม่สามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจได้ ไม่สามารถทำให้ภาคเศรษฐกิจที่แท้จริงหยุดการเลิกจ้างงานได้ หรือยุบเลิกกิจการ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาค้นตงงานได้ ที่รุนแรงอยู่ในขณะนี้ รวมทั้งจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาลดต้นทุนการเงินได้ นอกจากนี้ มาตรการยังขาดรูปธรรมที่ชัดเจน ขาดการกำหนดเวลาที่จะลงมือปฏิบัติการ ขาดการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เป็นมาตรการที่ยังจะทำให้เกิดภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ สังคมหนักหน่วงรุนแรงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะความพยายามที่จะเร่งแก้ไขประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281

นอกจากนี้ ยังเป็นมาตรการที่มุ่งแก้ปัญหามหาการเงินเป็นหลัก ไม่แก้ปัญหามาตรฐาน ซึ่งเป็นการ "เกาไม่ถูกที่คัน" ขณะเดียวกัน มาตรการเชิงบวกของรัฐบาล เช่น การส่งเสริมเกษตรกรรมทางเลือก ป่าชุมชน ที่มุ่งแก้ไขปัญหามาตรฐานใน 6 เดือนนั้น เป็นการโฆษณาชวนเชื่อมากกว่า เพราะมาตรการดังกล่าว จะต้องใช้ระยะเวลานาน ไม่สามารถกอบกู้ภาวะวิกฤติเศรษฐกิจในภาวะการณ์เช่นนี้ได้ แนวร่วมประชาชนภูษาคติได้ประเมินความพยายามในการแก้ไขปัญหามหาเศรษฐกิจของรัฐบาลตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ภายใต้กรอบเงื่อนไขของ ไอเอ็มเอฟแล้ว มีความเห็นว่า มาตรการดังกล่าวไม่สามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจได้ ล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง จึงจำเป็นต้องเคลื่อนไหวกับประชาชน เพื่ออธิบายสร้างความเข้าใจ และขอความร่วมมือเพื่อกอบกู้เศรษฐกิจต่อไป เพราะไม่อาจให้รัฐบาลกอบกู้เศรษฐกิจตามลำพังได้ หากรัฐบาลไม่นำข้อเรียกร้องไปพิจารณากำหนดเป็นมาตรการแก้ไข วิกฤติเศรษฐกิจรุนแรงขึ้น องค์การประชาธิปไตยก็จำเป็นต้องดำเนินมาตรการกับรัฐบาลต่อไป (สำนักข่าวไทย 09/08/41)

เร่งรัฐแก้ไขปัญหามหาเศรษฐกิจของรับวิกฤติรอบ 2

แบงก์พาณิชย์และรัฐเร่งแก้ไขปัญหามหาเศรษฐกิจที่แท้จริงให้มีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะภาคการส่งออกและภาคการผลิตรองรับวิกฤติการณ์เศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นเป็นรอบที่สอง หากสถานการณ์บีบบังคับจนประเทศจีนต้องลดค่าเงินหยวน อย่างไรก็ตาม ยังมั่นใจว่าระยะสั้น ๆ จีนคงไม่ทำ เพราะต้องการเป็นผู้นำในการสร้างเสถียรภาพค่าเงินให้กับภูมิภาคนี้

รายงานข่าวจากฝ่ายบริหารเงินธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า ค่าเงินบาท ในช่วงปิดตลาดในสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา ปิดที่ 41.90 บาทต่อดอลลาร์ ขณะที่ระหว่างการซื้อขายได้มีการ ปรับตัว อ่อนลงไปอยู่ที่ 42.20 บาทต่อดอลลาร์ ซึ่งเป็นผลมาจากการอ่อนตัวลงของค่าเงินเยน รวมถึง สถานการณ์การโจมตีค่าเงินดอลลาร์ฮ่องกงของกองทุนต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม การที่ค่าเงินบาทยังไม่มีการผันผวนมากนักในช่วงนี้ นักวิเคราะห์ส่วนใหญ่ยังไม่กล้าสรุปว่าเป็นการแสดงเสถียรภาพที่แท้จริงของเงินบาทหรือไม่ เพราะพื้นฐานที่แท้จริงที่จะทำให้ค่าเงินบาทมีเสถียรภาพอย่างถาวรนั้นยังไม่ได้รับการแก้ไขที่เพียงพอ

นายอนุสรณ์ ธรรมใจ ผู้จัดการฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจ ธนาคารซีทีแบงก์ กล่าวว่า หากมอง โดยภาพรวมแล้ว ค่าเงินบาทน่าจะมีเสถียรภาพเมื่อเทียบกับเงินสกุลอื่นในภูมิภาคนี้ ยกเว้นค่าเงินวอนของเกาหลี ที่มีความคืบหน้าในการปฏิรูปเศรษฐกิจอย่างมากในขณะนี้ เพราะค่าเงินบาทเริ่มมีความเชื่อมั่นมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีปัญหาที่ต้องจับตามองว่ารัฐบาลจะแก้ไขปัญหาลดต้นทุนการเงินและการส่งออกที่ขยายตัว ในอัตราลดลงอย่างไร ทั้งนี้ ปัจจัยที่จะมีผลกระทบต่อค่าเงินบาทมาจากปัจจัยภายนอก โดยเฉพาะกรณีการโจมตี ค่าเงินดอลลาร์ฮ่องกง ซึ่งทางฮ่องกงก็ได้เข้าแทรกแซงโดยใช้เงินประมาณ 3,900 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จากเงินกองทุนที่มีอยู่กว่า 90,000

ล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อค่าเงินหยวนของจีนและเยนญี่ปุ่นค่อนข้างมาก จึงเห็นว่า ถึงเวลาแล้วที่อาเซียนต้องรวมตัวกันเจรจากับประเทศพัฒนาแล้ว จัดระเบียบการเงินโลกให้มีกฎเกณฑ์ ไม่เช่นนั้นจะไม่สามารถลดความผันผวนทางการเงินของโลกลงได้ (สำนักข่าวไทย 07/08/41)

เลขาธิการสมาคมธนาคารไทยเร่งรัฐบาลแก้ปัญหาการกระจายสินเชื่อโดยเร็ว

เลขาธิการสมาคมธนาคารไทยเสนอรัฐบาลเร่งกระจายสินเชื่อไปสู่ภาคการผลิตอย่างแท้จริง พร้อมกับเร่งดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจครั้งป็นหลังให้เป็นรูปธรรม ภายใน 2 เดือน หากมาตรการดังกล่าวได้ผล เชื่อปลายปีนี้จะเห็นทิศทางการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยได้ ส่วนทิศทางอัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลงเร็ว ๆ นี้

นายรัชชัย ยงกิตติกุล เลขาธิการสมาคมธนาคารไทย กล่าวในการบรรยายเรื่อง "ทางออก ของผู้นำธุรกิจภายใต้ภาวะวิกฤติ" จัดโดยกลุ่มบริษัท ทีโอเอ ว่า ปัญหาใหญ่ขณะนี้ รัฐบาลจะต้องแก้ไข ให้ระบบสินเชื่อสามารถกระจายสู่ภาคการผลิตที่แท้จริง เพราะแม้ว่ารัฐบาลจะออกพันธบัตรจำหน่ายในประเทศและเตรียมออกพันธบัตรในต่างประเทศ ซึ่งจะมีเม็ดเงินเข้ามา แต่ไม่แน่ใจว่าจะทำให้ระบบสินเชื่อของ ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ กระจายสู่ภาคธุรกิจอย่างแท้จริง เนื่องจากธนาคารพาณิชย์มีปัญหาเรื่องหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) ซึ่งขณะนี้เพิ่มขึ้นอย่างรุนแรงถึงร้อยละ 35 คิดเป็นมูลค่า 2 ล้านล้านบาท ดังนั้น เม็ดเงินที่จะเข้ามา อาจจะทำให้ธนาคารพาณิชย์นำไปกันสำรอง

อย่างไรก็ตาม จากการที่รัฐบาลได้ออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ 25 มาตรการ ทำให้มองเห็นทางออกชัดเจนขึ้น แต่จะต้องติดตามดูว่า จะสามารถดำเนินมาตรการให้เป็นรูปธรรมภายใน 2 เดือนได้หรือไม่ โดยเฉพาะมาตรการปรับโครงสร้างหนี้ หวังมากกว่าจะช่วยแก้ปัญหาเอ็นพีแอลของธนาคารพาณิชย์ได้ ซึ่งเชื่อว่า ในระยะ 1-2 เดือนนี้ จะสามารถปรับโครงสร้างหนี้ได้ประมาณ 20 ราย เป็นบริษัทขนาดใหญ่ให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ เช่นเดียวกับกรณีของบริษัท เอ็น.ที.เอส สติล และบริษัท อัลฟาเทค

ส่วนการเพิ่มทุนของ ธนาคารพาณิชย์ที่จำเป็นต้องใช้เงินประมาณ 200,000 ล้านบาท เห็นว่าทำได้ยากมาก เพราะขณะนี้อำนาจ ต่อรองของธนาคารลดลงมาก ดังนั้นรัฐบาลจึงจำเป็นต้องเพิ่มทุนให้กับธนาคารพาณิชย์ เพราะสถานการณ์ขณะนี้ ได้ผ่านจุดที่จะปล่อยให้ธนาคารพาณิชย์ล้มไปแล้ว เพราะจะทำให้เกิดความเสียหายทั้งระบบ นายรัชชัย เชื่อว่ามาตรการแก้ปัญหาสถาบันการเงินที่รัฐบาลจะประกาศในวันที่ 15 สิงหาคมนี้ น่าจะครอบคลุมการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินทั้งระบบได้อย่างชัดเจน อีกทั้งเห็นว่าการต่อรองของรัฐบาลกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ในการผ่อนปรนนโยบายการคลังเพื่อให้มีฐานะการคลัง ของภาครัฐขาดดุลได้มากขึ้น คิดเป็นเม็ดเงินประมาณ 100,000 ล้านบาท น่าจะได้รับความเห็นชอบจาก ไอเอ็มเอฟ และ จะช่วยให้มีเม็ดเงินหมุนเวียนในระบบได้จำนวนหนึ่ง ดังนั้น ในภาพรวมเห็นว่า หากมาตรการต่าง ๆ มีความเข้มข้น ปลายปีนี้จะเริ่มเห็นสัญญาณการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย

สำหรับอัตราดอกเบี้ยในระบบการเงิน ขณะนี้ไอเอ็มเอฟเองก็เข้าใจว่าไม่มีความจำเป็น ต้องให้อยู่ในระดับสูง เพราะที่ผ่านมาอัตราเงินเฟ้อไม่ได้สูงอย่างที่คาดการณ์ไว้ ขณะที่อัตราแลกเปลี่ยน เริ่มมีเสถียรภาพมากขึ้น รัฐบาลจึงผ่อนคลายนโยบายอัตราดอกเบี้ยอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้จากขณะนี้ มีการปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลงตามลำดับ และถ้าไม่มีความผันผวนรุนแรงที่กระทบอัตราแลกเปลี่ยน ในภูมิภาคนี้ เชื่อว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จะปรับลดลงได้ อย่างน้อยภายใน 2 เดือนและคิดว่าภายในสิ้นปีนี้ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยน่าจะลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 15 ได้อย่างแน่นอน (สำนักข่าวไทย 08/08/41)

ความหวังใหม่ซี 25 มาตรการของรัฐมีแต่ของเก่าและแก้ไขไม่ตรงจุด

ทีมเศรษฐกิจพรรคความหวังใหม่ ชำแหละ 25 มาตรการในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ ซี มีอยู่ 6 มาตรการที่เป็นของเก่า ขณะที่อีก 8 มาตรการแก้ปัญหาไม่ตรงจุด ส่วน 6 แนวทางหลักที่จะนำไปเจรจากับไอเอ็มเอฟ ก็ยังมีจุดอ่อน อย่างไรก็ตามได้เสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มทุนของสถาบันการเงิน โดยให้รัฐ บาลนำพันธบัตรไปซื้อหุ้นเสริมสภาพคล่อง แต่ต้องบังคับให้นาการปล่อยกู้แก่ลูกค้าชั้นดีด้วย

นายอัครเวช โชติณกุล กรรมการบริหารพรรคความหวังใหม่ กล่าวถึงแนวทางการแก้ไขปัญาเศรษฐกิจ 6 ประเด็นหลักที่รัฐบาลนำไปเจรจากับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ว่า ใน 6 หลักยังมีจุดอ่อนอยู่ โดยเฉพาะปัญหานโยบายการเงินการคลัง เพราะถึงแม้จะมีการผ่อนคลายนโยบายการคลังก็ไม่มีผลต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจมากนัก เพราะนโยบายการคลังไม่น่าจะกระตุ้นเศรษฐกิจได้เร็วเท่านโยบายด้านการเงิน

สำหรับ 25 มาตรการในการฟื้นฟูเศรษฐกิจนั้น นายอัครเวช กล่าวว่า มีอยู่ 6 มาตรการที่ซ้ำกับมาตรการเดิมในหนังสือแสดงเจตจำนง ฉบับที่ 1-4 ที่ทำกับไอเอ็มเอฟไปแล้ว ซึ่งขณะนี้รัฐบาลยังไม่ทำให้เป็นรูปธรรม

กรรมการบริหารพรรคความหวังใหม่ กล่าวอีกว่า ใน 25 มาตรการ ยังมีอีก 8 มาตรการที่แก้ไขไม่ตรงจุด คือ มาตรการสนับสนุนให้มีกลไกในการให้สินเชื่อเพื่อการบริโภค ซึ่งขณะนี้รัฐบาลไม่การสนับสนุนให้มีการบริโภค เพราะประเทศกำลังตกอยู่ในภาวะมีหนี้สิน มาตรการปรับปรุงสิทธิประโยชน์การส่งเสริมการลงทุนผ่านสำนักงานส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ) ทั้งนี้สาเหตุที่นักลงทุนไม่เข้ามาลงทุนไม่ใช่มาจากไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางบีโอไอ แต่มาจากไม่มั่นใจในภาวะเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเรื่องค่าเงินที่เปลี่ยนแปลงเป็นระบบลอยตัว ส่วนมาตรการช่วยเหลือผู้ตกงาน กลับเป็นมาตรการระยะยาว ไม่มีมาตรการระยะสั้นในการแก้ไขปัญหาเลย มาตรการขยายการส่งออก รัฐบาลควรขยายไปทวีปอื่นๆ และกำหนดตลาดกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน โดยเฉพาะตลาดในเอเชียประศบภาวะชบเซา จึงควรขยายไปอเมริกาหรือยุโรป มาตรการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินซึ่งเป็นแนวทางเดิมไม่ประสบความสำเร็จ รัฐบาลยังขาดวิธีการแก้ไขปัญหที่เบ็ดเสร็จและมีประสิทธิภาพ

ทางด้านนายสุรศักดิ์ นานานุกุล รองหัวหน้าพรรคความหวังใหม่ฝ่ายเศรษฐกิจ กล่าวถึงแนวทางการแก้ไขปัญาสถาบันการเงินที่รัฐบาลจะประกาศมาตรการเบ็ดเสร็จเกี่ยวกับการเพิ่มทุนภายใน 2 สัปดาห์ว่า รัฐบาลควรใช้วิธีการเพิ่มทุน โดยไม่ใช่เงินสดแต่ใช้พันธบัตรซื้อหุ้นแทน เมื่อสถาบันการเงินหรือธนาคารพาณิชย์ได้รับพันธบัตรแล้วก็สามารถนำไปจำหน่ายต่อก็ได้ อย่างไรก็ตามรัฐบาลจะต้องไปบังคับให้นาการที่รัฐบาลเข้าไปซื้อหุ้น ต้องปล่อยสินเชื่อให้แก่ลูกค้า โดยเฉพาะลูกค้าชั้นดี เพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินการต่อไปได้ และเมื่อได้ดำเนินการดังกล่าวจะก่อให้เกิดเงินทุนหมุนเวียน มีสภาพคล่อง ส่งผลให้ลูกค้าที่อยู่ในประเภทหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) กลับมาเป็นลูกค้าที่ดีได้

"วิธีการนี้ถือเป็นวิธีการสุดท้ายที่สถาบันการเงินต่างๆ ต้องร่วมมือกัน หากไม่ดำเนินการเช่นนี้จะทำให้สถาบันการเงินจบกัน ส่วนธนาคารของรัฐก็ต้องเพิ่มทุนเช่นกัน เพราะในอีก 5 ปีข้างหน้าธนาคารของรัฐจะมีจุดเด่น ควรทำให้ธนาคารมีความแข็งแกร่ง ทั้งนี้ในส่วนของลูกค้าชั้นดีที่รัฐบาลควรพิจารณาช่วยเหลือคือ ลูกค้าที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง และผู้ประกอบการประเภทอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์" รองหัวหน้าพรรคความหวังใหม่ กล่าว

นายสุรศักดิ์ กล่าวอีกว่า ในการหารือกับไอเอ็มเอฟนั้น รัฐบาลควรที่จะบอกความจริงกับ ไอเอ็มเอฟ เพื่อไม่ให้ได้รับข้อมูลที่ผิดพลาดอีกต่อไป ซึ่งจะทำให้ไอเอ็มเอฟผ่อนคลายมาตรการบางมาตรการให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนี้ นอกจากนี้รัฐบาลควรพูดความจริงกับประชาชนด้วย ไม่ใช่ใช้วิธีการพูดทำให้

คนเข้าใจผิด อย่างกรณีเรื่องเงินเพื่อที่รัฐบาลระบุว่า มีโอกาสลดลง ถือเป็นการเล่นคำทั้งๆที่ความจริงแล้วเงินเพื่อได้ขึ้นไปสูงสุดแล้ว ผู้สื่อข่าวรายงานว่า พรรคความหวังใหม่ได้จัดทำเอกสารแจกจ่ายแก่สื่อมวลชนซึ่งระบุว่า เป็น"สมุดปกให้คะแนนด้านสังคม การเมืองและความสุจริต รอบ 8 เดือนของรัฐบาลนายชวน หลีกภัย"โดยมีคะแนนจากเอ ถึง เอฟ ปรากฏว่าคะแนนที่ออกมาของรัฐบาลในด้านสังคม ซึ่งมีหัวข้อเรื่องคือปัญหาการว่างงาน ปัญหาโจรผู้ร้าย ปัญหาเสพยาเสพติด ได้คะแนน เอฟ ส่วนปัญหาเงินเพื่อและสินค้าราคาแพง ได้คะแนน จี ทางด้านการเมือง ซึ่งมีหัวข้อเรื่องความมั่นคงทางการเมือง กรณีของนายทวิ ไกรคุปต์ ส.ส.ราชบุรี เกี่ยวกับการเปิดโปงโครงการระบบสื่อสัญญาณความเร็วสูงหรือเอสดีเอช. ส่วนผลของรัฐบาล ความเป็นผู้นำ คะแนนเป็นเอฟ ทั้งหมด และทางด้านความสุจริต ซึ่งมีหัวข้อเรื่องโครงการเอสดีเอช การต่อสัญญาสถานีโทรทัศน์ไอทีวีและเรื่องป่าสาละวิน ก็ได้คะแนนเป็นเอฟ ทั้งหมด (สำนักข่าวไทย 09/08/41)

สอท.เสนอลดภาษี งด.กระตุ้นเศรษฐกิจ

นายทวิ บุตรสุนทร ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (สอท.) เสนอแนวคิดกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการใช้จ่ายของประชาชนด้วยการปรับลดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภงด.) ให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในธุรกิจเช่าซื้อทุกประเภท (ลิสซิ่ง) และรัฐควรปรับงบลงทุนในปี 2543-2544 ให้มาลงทุนในปี 2542 ส่วนมาตรการแก้ปัญหาสถาบันการเงินนั้น รัฐควรกำกับราคากู้ เพื่อสร้างความมั่นใจของต่างชาติ

สำหรับการปรับลดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้นเป็นรูปแบบการขยายฐานรายได้ ในการคำนวณภาษี และเพิ่มค่าลดหย่อน เช่น กรณีลดค่าลดหย่อนการเลี้ยงดูบุตรจากปัจจุบันอยู่ในอัตรา 2,000 บาท ต่อคนต่อปีก็ควรเพิ่มเป็น 9,000 บาทต่อคนต่อปี เพื่อให้สอดคล้องกับค่าครองชีพให้สูงขึ้น เพิ่มค่าลดหย่อน การประกันภัย จาก 10,000 บาทเป็น 30,000 บาท ขยายฐานการเสียภาษีอัตราสูงสุดจากปัจจุบันมีรายได้ ตั้งแต่ 2 ล้านบาทขึ้นไป ต้องเสียในอัตราร้อยละ 37 ก็น่าจะเปลี่ยนเป็นผู้มีรายได้ตั้งแต่ 4 ล้านบาทขึ้นไป เสียอัตราสูงสุดเพียงร้อยละ 30

นายทวิ กล่าวด้วยว่า รัฐบาลควรเร่งแก้ไขกฎหมาย ปว.281 ให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนธุรกิจเช่าซื้อ(ลิสซิ่ง) ได้เต็มที่ จากปัจจุบันกำหนดว่าต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 วิธีการนี้จะทำให้มีการซื้อขายสินค้า ทั้งระบบ ตั้งแต่รถยนต์ที่ปัจจุบันมียอดขายลดลงถึงร้อยละ 75 เครื่องใช้ไฟฟ้าและสินค้าอื่น ๆ โดยต่างชาติจะมีเงินมาปล่อยลิสซิ่ง เนื่องจากการซื้อขายสินค้านั้นส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบผ่อนส่ง เมื่อในประเทศขาดเงินจึงจำเป็นต้องใช้เงินทุนต่างชาติ

นอกจากนี้ รัฐควรจะปรับงบในส่วนที่จำเป็นต้องลงทุนในปี 2543-44 มาเป็นงบลงทุน ในปี 2542 เช่น งบก่อสร้าง เพื่อช่วยเหลืออุตสาหกรรม และธุรกิจที่ประสบปัญหาตกอยู่ในขณะนี้ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นโครงการลงทุนที่ใช้สินค้าไทยเท่านั้น (สำนักข่าวไทย 10/08/41)

สหภาพธนาคารพาณิชย์ ร้องรัฐบาลทบทวนมาตรการแก้ไขสถาบันการเงินใหม่

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า สหภาพแรงงานธนาคารพาณิชย์ 15 แห่ง ร่วมประชุมหารือกันถึงมาตรการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินของรัฐบาล โดยที่ประชุมมีความเห็นชอบกันว่า การแก้ไขปัญหารัฐบาลภายใต้มาตรการดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อพนักงานของธนาคาร ซึ่งจะต้องมีคนไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของพนักงานทั้งหมดจาก 140,000 คน ต้องตกงาน ทั้งนี้เพราะว่ามาตรการที่เข้มงวดภายใต้กรอบของกองทุนการเงิน ระหว่างประเทศ ที่รัฐบาลนำมาใช้แก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อพนักงาน ระดับล่างเท่า

นั้น ผู้บริหารธนาคารก็ได้รับผลกระทบด้วย และเชื่อว่า หากรัฐบาลยังใช้มาตรการเข้มงวดต่อไป จะทำให้สถาบันการเงินต่าง ๆ ที่มีอยู่ในเวลานี้อยู่ได้อย่างลำบาก แม้แต่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ที่สามารถเพิ่มทุนได้ก็จำเป็นต้องเพิ่มทุนใหม่ในอนาคต (สำนักข่าวไทย 13/08/41)

เอกชนเรียกร้องรัฐเดินหน้ามาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจให้เป็นธรรม

เอกชนเรียกร้องให้รัฐบาลเดินหน้าปฏิบัติตามมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจ 25 ข้อที่ประกาศมาก่อนหน้านี้ ให้เป็นธรรม รวมทั้งต้องเร่งลดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภงด.) เพื่อกระตุ้นกำลังซื้อ คาด อีก 1 เดือนหลังดำเนินการตามมาตรการแก้ปัญหาสถาบันการเงินแบบเบ็ดเสร็จจะมีเม็ดเงินไหลเข้าภาคธุรกิจที่แท้จริง

นายแสงชัย เอกพัฒน์พานิช รองเลขาธิการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (สอท.) กล่าวว่า ในการประชุมคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธานในวันจันทร์ที่ 17 ส.ค. ทางภาคเอกชนจะเสนอให้ที่ประชุมเร่งรัดดำเนินมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจ 25 มาตรการ ตามที่ประกาศไว้ก่อนหน้านี้ ให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว เพราะแม้จะมีการประกาศมาตรการแก้ปัญหาสถาบันการเงินแบบเบ็ดเสร็จ เมื่อวันที่ 14 ส.ค. แล้ว แต่ก็ยังไม่เพียงพอในการแก้ปัญหาทั้งระบบ และในภาวะเช่นนี้ ต้องเร่งรัดการกระตุ้นการบริโภคของประเทศ ซึ่งรัฐควรเร่งปรับลดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภงด.) เพราะการลดภาษีนี้จะทำให้ประชาชนมีอำนาจซื้อมากยิ่งขึ้น แม้รัฐจะมีรายได้จาก ภงด. ลดน้อยลง แต่จะมีรายได้จากภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสินค้ามากขึ้น เพราะประชาชนจะซื้อสินค้าได้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ลดปัญหาการว่างงาน เพราะโรงงานจะเดินเครื่องผลิตสินค้าจำหน่ายได้นั่นเอง นายแสงชัย กล่าว

สำหรับ 25 มาตรการนั้น เป็นการเร่งรัดการส่งออกนำเข้า แก้ไขปัญหาการขาดสภาพคล่อง และระบบสถาบันการเงิน การสร้างงานและลดผลกระทบทางสังคม เร่งการใช้จ่ายภาคเอกชนและภาครัฐ รวมทั้งเปิดตลาดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ซึ่งที่ผ่านมาเรายังไม่กำหนดแนวทางดำเนินการที่ชัดเจน นายแสงชัย กล่าวด้วยว่า ในการประชุม กรอ. ทางรัฐบาล คงจะมีการนำมาตรการแบบเบ็ดเสร็จในการแก้ปัญหาสถาบันการเงินเข้าไปชี้แจงแก่ภาคเอกชนด้วย ซึ่งเท่าที่ได้มีการหารือกับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนั้น ส่วนใหญ่เห็นว่ามาตรการนี้เป็นมาตรการที่ดี ที่สร้างความชัดเจนในการแก้ปัญหา ช่วยสร้างสภาพคล่องแก่ระบบ ซึ่งคาดว่าจะอีก 1 เดือนจากนี้ไป จะมีเงินไหลเข้าและกระจายไปสู่ภาคธุรกิจที่แท้จริง (เรียลเซ็คเตอร์) ได้ แต่ทั้งนี้สถาบันการเงินหรือธนาคารพาณิชย์จะต้องไม่กำหนดเงื่อนไขการปล่อยกู้มากเกินไป จนไม่กล้าที่จะปล่อยกู้ เพราะไม่เช่นนั้นแล้วจะไม่ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวม ระบบธุรกิจที่แท้จริงจะอยู่ไม่ได้ และจะกระทบต่อปัญหาสังคม ปัญหาการตกงานในที่สุด (สำนักข่าวไทย 15/08/41)

ต่างชาติระบุแผนฟื้นฟูระบบสถาบันการเงินดูดีแต่ต้องพิสูจน์ในการปฏิบัติจริง

ภายหลังการเข้าฟังการชี้แจงแผนและมาตรการต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูระบบสถาบันการเงินไทยของ รมว. ก.คลัง และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นเวลาประมาณ 2 ชั่วโมงเศษ นายเดวิด พร็อคเตอร์ ประธานสมาคมธนาคารต่างประเทศในประเทศไทย กล่าวกับผู้สื่อข่าวว่า "แผนและมาตรการที่รัฐบาลไทยประกาศออกมา ทำให้ทุกฝ่ายเกิดความชัดเจนในปัญหาที่เกิดขึ้นและหนทางแก้ไขปัญหานั้นๆ ซึ่งทำให้เป็นผลดีต่อตลาดโดยรวม และน่าจะส่งผลดีต่อกระแสเงินทุนที่จะไหลเข้าสู่ระบบการเงินของประเทศไทยด้วย อย่างไรก็ตามทางไทยจะต้องแสดงให้เห็นด้วยว่า สามารถเปลี่ยนแผนงานต่างๆ ให้เป็นการปฏิบัติที่แท้จริงด้วย" นายพร็อคเตอร์กล่าว

ส่วนนายมาซาฮิโกะ นากาโตะ ผู้จัดการใหญ่นาการเพื่อการอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กล่าวว่า มาตราการที่ประกาศออกมา ถือเป็นก้าวสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทย และจะมีส่วนสำคัญในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจโดยรวมของไทยให้พลิกฟื้นขึ้นด้วย และก็จะทำให้นักลงทุนต่างชาติให้ความสนใจและมีความมั่นใจมากขึ้นในการนำเงินทุนเข้ามาลงทุนมากขึ้นด้วย (สำนักข่าวไทย 15/08/41)

ข้อเสนอแนวทางแก้ปัญหาเศรษฐกิจจากนักวิชาการและบุคคลวงการต่าง ๆ

หัวข้อข่าว

นักวิชาการชี้ปลายปีนี้เศรษฐกิจเข้าสู่จุดต่ำสุด (สำนักข่าวไทย 08/08/41)

นักวิชาการนักเศรษฐศาสตร์และนักธุรกิจเห็นพ้องไทยควรมีแนวทางแก้ปัญหาของตนเอง (กรุงเทพธุรกิจ 06/07/41)

จะออกจากวิกฤตต้องให้เศรษฐกิจพึ่งตนเอง (มติชนสุดสัปดาห์ 23/07/41)

สรุปประเด็นข่าว

นักวิชาการชี้ปลายปีนี้เศรษฐกิจเข้าสู่จุดต่ำสุด

นักวิชาการขึ้นนโยบายขาดดุลงบประมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.5 จะส่งผลให้เศรษฐกิจปี 2542 มีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 1 แม้ในช่วงปลายปีนี้จะถึงจุดต่ำสุด ของเศรษฐกิจไทย คาดค่าดอลลาร์อ่อนหลังสหรัฐเจอพองสบู่แตกและยุโรปประกาศใช้เงินสกุลยูโรอย่างเป็นทางการ

นายกิตติ ลิ้มสกุล ผู้อำนวยการโครงการพยากรณ์เศรษฐกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวถึงความพยายามของรัฐบาลในการเจรจากับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ในการใช้ นโยบายงบประมาณเกินดุล ร้อยละ 3.5 ในปีงบประมาณ 2541 ว่า เชื่อว่าทางไอเอ็มเอฟคงจะไม่มี ข้อขัดข้อง เนื่องจากทราบดีว่าสถานการณ์ขณะนี้เศรษฐกิจไทยต้องการเม็ดเงินอัดฉีดเข้าสู่ระบบ อย่างไรก็ตาม หากไอเอ็มเอฟ ผ่อนปรนจริง การหมุนเวียนของเม็ดเงินจะเกิดขึ้นจริงประมาณช่วงเดือนเมษายน 2542

ดังนั้น ในช่วงปลายปีนี้ยังเชื่อว่าเศรษฐกิจจะยังคงเข้าสู่จุดต่ำสุดโดยเฉพาะการล้มละลายของธุรกิจอุตสาหกรรม จำนวนหนึ่ง ซึ่งจะทำให้มีปริมาณคนว่างงานเพิ่มมากขึ้น และหลังจากใช้นโยบายดังกล่าวแล้ว เชื่อว่าจะส่งผลกระทบต่ออัตราแลกเปลี่ยนบ้าง โดยค่าเงินบาทอาจมีการปรับตัวอ่อนลงไปอยู่ที่ประมาณ 45-46 บาท/ดอลลาร์ ส่วนอัตราเงินเฟ้อจะปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 13 แต่ในที่สุดแล้วจะทำให้มีเม็ดเงินจากต่างประเทศไหลเข้ามา เพราะความเชื่อมั่น จะเริ่มมีมากขึ้น เนื่องจากหลังใช้เงินภาครัฐอัดฉีดเข้าระบบ ซึ่งจะส่งสัญญาณให้เห็นภาวะการฟื้นตัว ของเศรษฐกิจไทยในระดับหนึ่ง

ในส่วนของค่าเงินหยวนนั้นเชื่อว่าทางจีนคงจะไม่ลดค่า แต่ในที่สุดแล้วค่าเงินดอลลาร์จะปรับตัวอ่อนลงบ้างในช่วงต้นปี 2542 เพราะมีสัญญาณจากตลาดหุ้นดาวโจนส์ชัดเจนว่ามีอัตราผลตอบแทนสูงกว่าผลตอบแทนของภาคธุรกิจภายในประเทศ ประกอบกับจะมีประกาศใช้เงินสกุลยูโรเป็นทางการ ซึ่งจะสร้างความต้องการเงินดอลลาร์ลดลงไปโดยปริยาย ซึ่งในระยะยาวนั้นสถานการณ์การเงินโลกน่าจะมีแนวโน้มดีขึ้น

ในส่วนของเศรษฐกิจไทยเชื่อว่าเศรษฐกิจน่าจะติดลบประมาณร้อยละ 4-5 ในปีนี้ และในอีกหน้าจะเห็นการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโดยรวม ที่จะมีอัตราการเจริญเติบโตประมาณ ร้อยละ 0-1 (สำนักข่าวไทย 08/08/41)

นักวิชาการนักเศรษฐศาสตร์และนักธุรกิจเห็นพ้องไทยควรมีแนวทางแก้ปัญหาของตนเอง

ในการจัดเวที “เนชั่น-กรุงเทพธุรกิจฟอรัม” ระหว่างวันที่ 30 มิ.ย. และ 1 ก.ค. ซึ่งมีนักวิชาการนักเศรษฐศาสตร์ชั้นนำของไทย 23 คน รวมทั้งธุรกิจจากวงการต่างๆ อีกกว่า 10 คน เพื่อค้นหาทางออกของประเทศไทย ได้มีการเห็นพ้องกันว่า ขณะที่ประเทศไทยยังต้องดำเนินการแก้ปัญหาตามกรอบ ไอเอ็มเอฟอยู่นั้น ผู้นำรัฐบาลเองจะต้องมีแนวทางการแก้ปัญหาของเราเองด้วย และต้องกล้าที่จะวิพากษ์วิจารณ์ความผิดพลาดของไอเอ็มเอฟ เพื่อจะได้แก้ไขปัญหาก็ถูกจุดยิ่งขึ้น “ถ้าหากเราเชื่อตามแนวทางการแก้ปัญหาของ ไอเอ็มเอฟ อย่างเดียว เชื่อว่าไม่รู้เมื่อไหร่ประเทศไทยจะเห็นแสงสว่างที่ปลายอุโมงค์”

ในการสัมมนาครั้งนี้ได้มีการถกเถียงประเด็นข้อเสนอทางออกต่างๆ จำนวนมากแต่ก็ปรากฏว่าไม่สามารถหาทางออกได้ ยังหวังเวียนอยู่กับปัญหาเดิมๆ ทำให้มองเห็นว่าปัญหาเศรษฐกิจครั้งนี้นำมาสู่วิกฤตทางปัญญาครั้งยิ่งใหญ่ของบรรดานักเศรษฐศาสตร์ และว่าหากยังใช้ระบบคิดแบบเดิมอยู่จะไม่สามารถนำไปสู่หนทางแก้ปัญหาครั้งนี้ได้เลย จะต้องมีการปรับแนวคิดกันครั้งใหญ่ต้องรวมเอาประเด็นทางสังคม การเมือง วัฒนธรรมเข้ามารวมด้วยแทนที่จะคิดเฉพาะในกรอบทางเศรษฐศาสตร์อย่างเดียว

ที่ประชุมสัมมนา ได้มีการนำเสนอแนวแก้ปัญหาว่า จะต้องให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น รัฐบาลจะต้องมีแนวคิดว่าจะให้สังคมไทยอยู่รอดจะต้องให้สังคมเศรษฐกิจไทยมีความสมดุล จะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการระดับชุมชนด้วย

อนึ่ง จากการสัมมนาครั้งนี้ ที่ประชุมได้มีการสรุปแนวทางจัดการปัญหาระยะ 6 เดือน - 1 ปีข้างหน้าว่า จะต้องดำเนินการดังนี้

- ปรับจุดเน้นจากเป้าหมายรักษาเสถียรภาพอัตราแลกเปลี่ยน มามุ่งไม่ให้เศรษฐกิจหดตัวมากกว่านี้
- การเพิ่มสภาพคล่องในระบบด้วยการอัดฉีดปริมาณเงินเข้าหลาย ๆ ทาง โดยไม่ต้องกลัวเงินเฟ้อ เช่น การเร่งจ่ายเงินในและนอกระบบงบประมาณ การเพิ่มการขาดดุลงบประมาณ และการนำเงินคงคลังมาใช้มากขึ้น
- ใช้นโยบายการเงินเพื่อเป้าหมายลดดอกเบี้ยลงโดยเร็วที่สุด เช่น ลดดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตร และการลดเงินสำรองของธนาคารพาณิชย์
- การซ่อมระบบสถาบันการเงินด้วยยุทธศาสตร์ใหม่ที่นอกเหนือจากเร่งเพิ่มทุนรอบใหม่ที่จะยากยิ่งขึ้น
- การแก้ปัญหา 4 ธนาคารพาณิชย์รัฐที่กำลังเป็นภาระระบบการเงินในขั้นสุดท้าย
- เร่งการประណหนี้ภาคเอกชนด้วยวิธีบังคับเพื่อยุติยั้งการล้มละลาย ที่จะซ้ำเติมปัญหาสถาบันการเงิน
- ภาครัฐควรริเริ่ม “ประណหนี้ระดับชาติ” ของภาคเอกชนกับเจ้าหนี้ต่างชาติ เพื่อชะลอการไหลออกของเงินทุน
- การกระตุ้นการบริโภคภายในให้เศรษฐกิจภายในขยายตัว ทดแทนความหวังรายได้ส่งออก
- กล้าเจรจาโต้แย้งกับไอเอ็มเอฟใหม่ ในการร่างหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 5 เพื่อเปลี่ยนสมมติฐานที่ผิดพลาดใหม่ทั้งหมด

-การระดมเงินทุนต่างประเทศเข้าโดยเร็ว เช่น การออก "โกลบอลบอนด์" 5 พันล้านดอลลาร์ การแข่งขันของ 56 ไฟแนนซ์ที่ ปรส. ดำเนินการ การขายรัฐวิสาหกิจที่เป็นรูปธรรมและโปร่งใส และการออกพันธบัตรท่องเที่ยว "ทัวริสต์บอนด์" ที่จูงใจ

-รัฐบาลไทยควรวางกลยุทธ์ใหม่ในการหารายได้เข้าประเทศด้วยการสร้างสินค้าใหม่ โครงการขนาดใหญ่ เช่น โครงการคอคอดกระ สนามบินหนองงูเห่า โกลบอลทรานส์ปาร์ก ฯลฯ

-รัฐบาลไทยควรริเริ่มการรวมตัวระดับภูมิภาคเอเชีย ระหว่างประเทศลูกหนี้ เพื่อต่อรองกับไอเอ็มเอฟและสหรัฐ ในการจัดระบบการเงินโลกแบบใหม่ เพราะในขณะนี้ไม่ใช่ปัญหาระดับชาติแต่เป็นระดับโลกไปแล้ว (กรุงเทพธุรกิจ 06/07/41)

จะออกจากวิกฤตต้องอาศัยเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเอง

บทความภายใต้ชื่อ "ทางออกจากวิกฤต คือเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเองเป็นหลัก และให้ประชาชนได้เป็นเจ้าของทุน" เขียนโดย วิทยากร เชียงกูล เสนอยุทธศาสตร์ในการหาทางออกจากวิกฤตว่า

1. เปลี่ยนทิศทางการพัฒนาจากการพึ่งทุนและการค้าต่างชาติมาก มาเน้นการพึ่งตนเองหรือพัฒนาเศรษฐกิจเพียงพอในระดับประเทศ โดยควรพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศเป็นหลัก (ร้อยละ 60-70) ลดเศรษฐกิจส่วนที่สัมพันธ์กับต่างประเทศลงจากร้อยละ 70 ของผลิตภัณฑ์ในประเทศ เหลือสักร้อยละ 30-40 โดยเลือกเฉพาะการลงทุนและการค้ากับต่างชาติที่จำเป็น และพิจารณาถ่วงน้ำหนักแล้วว่า เป็นประโยชน์แก่คนไทยในระยะยาวจริงๆ หรือควรเป็นการลงทุนระยะยาว

2. เปลี่ยนระบบเศรษฐกิจจากทุนนิยมที่บงการโดยบริษัทข้ามชาติและทุนขนาดใหญ่ เป็นระบบเศรษฐกิจแบบให้พนักงาน ประชาชน องค์กรชุมชน เข้าไปเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และมีตัวแทนเข้าไปเป็นผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ ธนาคาร บริษัท โรงงาน ห้างร้าน ฯลฯ เพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจใหม่ที่มีประสิทธิภาพ มุ่งพัฒนาเพื่อสร้างความสมดุลและยั่งยืนให้กับระบบเศรษฐกิจสังคม และระบบนิเวศทั้งหมด

บทความได้เสนอมาตรการระยะสั้นและระยะกลางที่จะทำให้เศรษฐกิจฟื้นตัว และสามารถดำเนินการไปตามแนวทางยุทธศาสตร์ที่เสนอข้างต้นได้คือ

1. รัฐบาลแต่งตั้งคณะกรรมการไปเจรจาต่อรองปรับโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้ต่างประเทศ เพราะถ้าหากปล่อยธุรกิจเอกชนต่างคนเจรจาจะไม่มีอำนาจต่อรองมากพอ

2. สกัดกั้นการไหลออกของเงินตราต่างประเทศ จากนักธุรกิจและคนรวยในประเทศ โดยควรจะประกาศภาวะจำเป็น ยกเลิกมาตรการเปิดเสรีทางการเงินชั่วคราว และส่งเสริมให้เงินไหลเข้า โดยให้เข้ามาฝากเป็นเงินดอลลาร์หรือเงินตราต่างประเทศสกุลอื่นในธนาคารในประเทศได้

3. เพิ่มปริมาณหมุนเวียนของเงิน โดยการที่หน่วยงานของรัฐ เช่น ธนาคารชาติ ธนาคารเฉพาะกิจต่างๆ รัฐออกพันธบัตรเพื่อการปฏิรูปที่ดิน พันธบัตรเพื่ออาคารสงเคราะห์ พันธบัตรเพื่อการพัฒนาเทศบาล พันธบัตรเฉพาะกิจอื่นๆ เพื่อช่วยให้องค์กรธุรกิจขายสินค้าและบริการได้ และช่วยให้คนไทยมีอำนาจซื้อ

4. ตั้งสถาบันประกันเงินฝากผู้ฝากรายย่อยไม่เกิน 1 ล้านบาท แทนกองทุนฟื้นฟู เลิกชุมนุมสถาบันการเงินที่บริหารผิดพลาด เลิกการค้าประกันเจ้าหนี้และผู้ฝากรายใหญ่ของสถาบันการเงิน ปล่อยให้ธุรกิจการเงินเป็นไปตามกลไกตลาดเหมือนธุรกิจอื่นๆ

5. เพิ่มปริมาณเงินให้เต็มที่เท่าที่ทุนสำรองระหว่างประเทศอนุญาตให้เพิ่มได้ รับซื้อทองคำจากประชาชน และใช้ทองคำเป็นทุนสำรองพิมพ์ธนบัตรมาจ่ายให้ประชาชนที่ขายทองคำให้รัฐ จะช่วยให้ประชาชนมีเงินใช้จ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้น

6. ขยายบทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารเฉพาะกิจต่างๆ เพิ่มการออมภาคบังคับ ให้ผู้มีเงินเดือนประมาณ 11 ล้านคนเพิ่มการหักเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญ สูงขึ้น เช่นเพิ่มเป็นร้อยละ 10 แล้วนำเงินออมที่ได้ไปลงทุนในภาคเศรษฐกิจที่เป็นประโยชน์ต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจ

7. ใช้มาตรการการคลังการเงิน ควบคุมและใช้มาตรการอื่นๆ รณรงค์ให้ประชาชนลดการใช้พลังงาน และการใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการจากต่างประเทศ เก็บภาษีคนรวย เก็บภาษีรายได้จากมรดก ค่าเช่า ดอกเบี้ย เงินปันผล ในอัตราก้าวหน้า เพิ่มภาษีสินค้าและบริการที่ฟุ่มเฟือยหรือใช้จ่ายเงินต่างประเทศ ลดหย่อนภาษีให้กับธุรกิจขนาดกลางขนาดย่อมที่ใช้ปัจจัยการผลิตภายในประเทศมาก

8. ใช้นโยบายกีดกันอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูง และพยายามควบคุมผลักดันให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อให้แก่ภาคเศรษฐกิจที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และส่งเสริมการจ้างงานเพิ่มเป็นสัดส่วนสูง

9. ธนาคารชาติปล่อยสินเชื่อโดยตรงหรือผ่านธนาคารพาณิชย์ให้กองทุนพนักงานของรัฐวิสาหกิจหรือบริษัทต่างๆ นำไปซื้อหุ้นรัฐวิสาหกิจ ธนาคาร บริษัทต่างๆ โดยใช้หุ้นค้ำประกัน แล้วให้พนักงานหักเงินเดือนผ่อนส่งค่างาน

10. ปฏิรูประบบภาษีอากร ให้เอื้อต่อการจ้างงานและฟื้นฟูเศรษฐกิจภายในประเทศ เช่น ให้บริษัทผู้ผลิตสินค้าส่งออกซื้อปัจจัยการผลิตภายในประเทศ โดยหักคืนภาษีมูลค่าเพิ่มได้สะดวกเท่ากับหรือมากกว่าการนำเข้าปัจจัยการผลิต (มติชนสุดสัปดาห์ 23/07/41)

การดำเนินมาตรการและความหวังบางประการ

หัวข้อข่าว

ฝ่ายวิจัย ธ.กรุงเทพ คาดหากภูมิภาคไม่เลวลงเศรษฐกิจปีหน้าแค่พักฟื้น (มติชน 28/07/41)

ก.อุตสาหกรรมผลักดันแผนสนับสนุนอุตสาหกรรมครึ่งปีหลัง (สำนักข่าวไทย 03/08/41)

เศรษฐกิจปี 2000 ข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญที่สุด (สำนักข่าวไทย 15/08/41)

ชมรมอุตสาหกรรมแห่งจิต3แผนเร่งด่วนบุกตปท. (สำนักข่าวไทย 15/08/41)

"ศุภชัย" มั่นใจครึ่งปีหลังส่งออกของไทยจะมีอัตราเพิ่มขึ้น (สำนักข่าวไทย 10/08/41)

เตรียมช่วยเหลือ 64 โครงการ อสังหาปล่อยสินเชื่อรายย่อยให้ 8,000 ล้านบาท

(สำนักข่าวไทย 07/08/41)

สรุปประเด็นข่าว

ฝ่ายวิจัย ธ.กรุงเทพ คาดหากภูมิภาคไม่เลวลงเศรษฐกิจปีหน้าแค่พักฟื้น

ฝ่ายวิจัยธนาคารกรุงเทพรายงาน ว่า เศรษฐกิจไทยปี 2541 เข้าสู่ภาวะถดถอยอย่างรุนแรงกว่าที่คาดหมาย ประเมินว่าเศรษฐกิจปีนี้จะหดตัวถึงร้อยละ 8.5 การบริโภคและการลงทุนลดลงร้อยละ 7.0 และ 13.8 ตามลำดับ ด้านการค้าระหว่างประเทศแม้ดุลบัญชีเดินสะพัดจะเกินดุล 264.8 พันล้านบาท แต่ก็ยังเป็นผลจากการนำ

เข้าที่ลดลงอย่างรุนแรงมากกว่าร้อยละ 20 ตั้งแต่ ต.ค. 40 และก็เป็นสัญญาณว่าการส่งออกช่วงต่อไปจะขยายตัวช้าลง คาดว่าจะหดตัวประมาณร้อยละ 4.6

ฝ่ายวิจัยฯ ยังรายงานถึงแนวโน้มเศรษฐกิจไทยในปี 2542 คาดว่าจะเข้าสู่ภาวะพักฟื้นเพื่อเตรียมฟื้นตัวในปีต่อไป หากสถานการณ์เศรษฐกิจในภูมิภาคไม่เลวร้ายจนกดดันให้เงินต้องลดค่าเงินดอลลาร์ฮ่องกงและเงินหยวน และไทยดึงเงินทุนจากต่างประเทศสำเร็จ (มติชน 28/07/41)

ก.อุตสาหกรรมผลักดันแผนสนับสนุนอุตสาหกรรมครึ่งปีหลัง

กระทรวงอุตสาหกรรมผลักดันแผนกระตุ้นเศรษฐกิจช่วงครึ่งปีหลัง ให้อุตสาหกรรมไทยแข่งขันได้ ในวงเงิน 5,000 ล้านบาท เป็นไปในรูปเงินกู้ช่วยเหลือผู้ประกอบการ กระตุ้นการผลิต การจ้างงาน

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เปิดเผยว่า ที่ประชุม คณะกรรมการรัฐมนตรีนโยบายเศรษฐกิจ ได้เห็นชอบแผนงานกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วงครึ่งปีหลังของกระทรวงอุตสาหกรรม ในวงเงิน 122.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 5,000 ล้านบาท) ซึ่งแผนนี้จะทำให้การผลิตด้านอุตสาหกรรมของไทยในช่วงครึ่งปีหลัง มีความสามารถเชิงการแข่งขันมากยิ่งขึ้น สร้างและรักษาการจ้างงาน ซึ่งจะช่วยป้องกันปัญหาการว่างงาน รวมทั้งสร้างรายได้ให้ประชาชนในภูมิภาค ตลอดจนสร้างรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศให้บังเกิดผลโดยเร็ว

สำหรับแผนงานกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วงครึ่งปีหลัง 2541 ประกอบด้วย แผนงานปรับปรุงผลิตภาพให้มีความมั่นคงและการส่งมอบสินค้าให้แข่งขันได้ วงเงิน 16.9 ล้านดอลลาร์ แผนงานยกระดับขีดความสามารถของแรงงานไปสู่แรงงานฝีมือในอุตสาหกรรมเป้าหมาย 22 ล้านดอลลาร์ แผนงานบ่มเพาะและเสริมสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรม สนับสนุนขนาดกลางและขนาดย่อม 28 ล้านดอลลาร์ แผนงาน สนับสนุนการกระจาย และเคลื่อนย้ายหน่วยผลิตที่ใช้แรงงานเข้มข้น และมีผลภาวะต่อไปสู่ภูมิภาคและชนบท เพื่อกระจายงานและรายได้ 56 ล้านดอลลาร์ สำหรับแผนดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของแผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม ที่ก่อนหน้านี้ คณะรัฐมนตรีเคยอนุมัติไปในวงเงิน 1,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ที่มีทั้งหมด 8 แผนงาน ช่วย 13 อุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ อาหาร สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม รองเท้าและเครื่องหนัง ผลิตภัณฑ์ไม้และเครื่องเรือน ยาและเคมีภัณฑ์ ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์พลาสติก เซรามิกและแก้ว เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ อิฐมอญและเครื่องประดับ เหล็ก และปิโตรเคมี (สำนักข่าวไทย 03/08/41)

เศรษฐกิจปี 2000 ข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

นายชาญชัย จารุวัตร นายกสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย กล่าวในงานสัมมนาเรื่อง "สัญญาณเศรษฐกิจสู่ธุรกิจปี 2000" ว่า ในการดำเนินธุรกิจต่อไปนี้ การจัดทำข้อมูลจะเป็นเรื่องที่สำคัญมากที่สุด โดยจะต้องรวบรวมระบบสถิติต่าง ๆ แนวโน้มการดำเนินงานของธุรกิจ เพื่อจัดทำเป็นแผนในอนาคต เพราะไม่เช่นนั้นจะไม่สามารถหาผู้ร่วมทุนในธุรกิจที่มีปัญหาในปัจจุบันได้ ในขณะที่นายนิพนธ์ พัวพงศกร ผู้เชี่ยวชาญอาวุโส สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) กล่าวว่า รัฐบาลควรมีแผนงานให้ทางสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นองค์กรอิสระ หลุดจากกระบบราชการ และควรให้ความสำคัญกับหน่วยงานนี้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งสัญญาณล่วงหน้าต่อระบบเศรษฐกิจในอนาคตและจะช่วยเตือนภัย ทางเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ ผู้อำนวยการกองวิเคราะห์ และประมาณการเศรษฐกิจ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กล่าวว่า ในการจัดทำสัญญาณเตือน

ภัยทางเศรษฐกิจ ทาง สศช.ได้ดำเนินการตามแผนของไอเอ็มเอฟ ด้วยการเปลี่ยนแปลงการรายงานตัวเลขจีดีพี จากปัจจุบันเป็นรายปีให้เป็นระบบรายไตรมาส คาดว่าในไตรมาสที่ 2 ของปีหน้า คงจะจัดทำเรื่องนี้ได้ อย่างไรก็ตาม คาดว่าระบบ จีดีพีรายไตรมาสนี้จะไม่สมบูรณ์แบบเพราะหน่วยงานภาคเอกชนยังไม่ให้ความร่วมมือมากนัก ในการให้ข้อมูลต่าง ๆ. (สำนักข่าวไทย 15/08/41)

ชมรมอุตสาหกรรมเท็กซัส 3 แผนเร่งด่วนบุกตลาด

ชมรมผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเท็กซัสแห่งประเทศไทย ประกาศ 3 แผนเร่งด่วนระยะสั้น-กลาง-ยาว ช่วยเหลือ ธุรกิจบ้านเท็กซัส พร้อมเน้นจัดสร้างองค์กรในรูปแบบธุรกิจ วางเป้าหมายชัดเจนในการเป็นหัวหอกบุกตลาดต่างประเทศ ประเดิมงานแรก "มิบเอเชีย" ที่สิงคโปร์ ขณะที่ภาครัฐอนุมัติงบช่วยเหลือทุกโครงการ

นายโฆเซิต ลูนิญจิตร์ ประธานผู้ประกอบการชมรมอุตสาหกรรมบ้านเท็กซัสแห่งประเทศไทย เปิดเผยถึงทิศทางและนโยบายการดำเนินงานปีนี้ถึงสิ้นปี 2542 หลังประกาศจัดตั้งชมรมอย่างเป็นทางการวานนี้ (15 ก.ค.) ว่า มีด้วยกัน 3 แผน ประกอบด้วยแผนระยะสั้น 1.ดำเนินการในเรื่องของหลักเกณฑ์ของชมรมให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว 2.จัดคณะเข้าร่วมงานเทศกาลงานแสดงนิทรรศการผู้แทนทางการค้า ซึ่งจะต้องเดินทางไปเปิดตลาดที่ประเทศจีน ก่อนงานมิบเอเชีย จะจัดขึ้นที่ประเทศสิงคโปร์ในวันที่ 10-12 ธ.ค.นี้

ส่วนแผนระยะกลาง ประกอบด้วย 1.เข้าร่วมงานมิบเอเชีย โดยกรมส่งเสริมการค้าส่งออกได้จองบูธแสดงงานไว้ 4 บูธด้วยกัน 2.จัดสัมมนาและแสดงผลงานในปลายเดือนม.ค.หรือ ก.พ.ปี 2542 โดยเชิญกลุ่มเป้าหมายจากประเทศแถบอินโดจีน ประเทศจีน และประเทศในกลุ่มอาเซียน 3.เข้าร่วมงาน มิบทีวี(Mip television) ที่เมืองคานส์ ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งถือว่าเป็นงานใหญ่ที่สุดในอุตสาหกรรมนี้ เพราะเป็นการแสดงสินค้า ทุกลิขสิทธิ์ 4.จัดตั้งคณะผู้แทนทางการค้าไปเปิดตลาดในประเทศแถบอินโดจีนปลายเดือนก.ค.42 ซึ่งชมรมจะให้ความสำคัญมากที่สุด เพราะมีประชากรกว่า 200 ล้านคน 5.สร้างสิทธิประโยชน์ให้กับสมาชิก และ 6.เพิ่มจำนวนสมาชิกให้มากขึ้น

สำหรับแผนระยะยาว ประกอบด้วย 1.เรื่องลดภาระของสมาชิก เช่น อุปสรรคทางด้านภาษี การเซ็นเซอร์ พร้อมทั้งประสานหน่วยงานภาครัฐ เช่น บีโอไอในการสนับสนุนผู้ประกอบการ 2.เปิดตลาดเพิ่มเติมในภูมิภาคอาเซียน สหรัฐอเมริกา และยุโรปให้เป็นรูปธรรม 3.สร้างภาพพจน์ของชมรมให้เป็นที่รู้จักด้วยการจัดกิจกรรมเช่นการมอบรางวัล เป็นต้น

นอกจากนี้ นายโฆเซิต กล่าวต่อว่า ทางชมรมยังให้ความสำคัญในการจัดโครงสร้างของชมรมในรูปแบบขององค์กรธุรกิจ โดยเป็นคณะกรรมการชุดใหญ่และคณะกรรมการชุดปฏิบัติการ ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งในเชิงของเศรษฐกิจเป็นหลัก เพื่อให้ชมรมมีความเข้มแข็งทางด้านธุรกิจ และเป็นแกนนำในการบุกตลาดต่างประเทศ โดยคณะกรรมการชุดใหญ่หรือบอร์ดใหญ่ จะมีตนเองเป็นประธาน นายชินนทร์ ชมะโชติ รองประธานฝ่ายทีวี นายวิสูตร พูลวรลักษณ์ รองประธานฝ่ายภาพยนตร์ นายเผด็จ หงษ์ฟ้า รองประธานฝ่ายวิดีโอ และมีคณะกรรมการ ประกอบด้วย นายสมเกียรติ อ่อนวิมล นายอนุชิต จริยะ นายปราโมทย์ โชติศิโรกุลชัย เป็นต้น

ส่วนคณะกรรมการบริหารหรือบอร์ดเล็ก จะมีตนเองเป็นประธานกรรมการบริหาร มีรองประธานกรรมการบริหาร 4 คน ด้วยกัน ได้แก่ นายวิสูตร พูลวรลักษณ์ ดูแลฝ่ายการตลาด นายอนุชิต จริยะ ฝ่ายวางแผนและประเมินผล นายชินนทร์ ชมะโชติ ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรบุคคล นายเผด็จ หงษ์ฟ้า ฝ่ายบริหารทั่วไป นอกจากนี้ ยังมีสำนักงานเลขานุการ ประกอบด้วยนายจตุร วรธนะสิน และนายธีรพร พรพาณิชย์ นอกจากนี้แต่ละฝ่ายจะมีรองประธานอาวุโส เพื่อทำงานร่วมกัน เช่น ฝ่ายส่งเสริมการขายต่างประเทศได้แก่ นายอภิวัฒน์ วัฒนางกูร เป็นต้น